Dervish English Grammar

دروېش انګليسي ګرامر

له پښتو ژباړې سره

Author: Khalil Ahmad"Dervish"

Dervish English Grammar
درویش انګلیسي ګرامر

لیکوونکي : خلیل احمد "درویش"
ټایپ او ډیزاین : خلیل احمد" درویش"

All rights of publication reserved with the author
د نشر ټول حقوق له مولف سره محفوظ دي.

سریزه

الحمدلله رب العلمین،والصلواة والسلام علي امام الهدة المرسلین، وعلي آله واصحابه الذین أناروا الدنیا بنورالدین وعلي من تبعهم باحسان ونشرالهدی الی یوم الدین اجمعین

له لوي توانا خداي(ج) څخه ډېر شکر ګزار یم چې ماته یې بیا هم ددې کتاب لیکلو توانایي راوبښله.

ژبه د پوهیدنې او پوهونې یوه وسیله ده داچې الله(ج) ادم(ع) له خاورې څخه جوړ کړ او وروسته یې ساه ورددنه کړه کله چې په ادم(ع) کې روح پیدا شوه او انسان ترېنه جوړ شو نو الله (ج) زر کسبه د هغو له نومونو سره وروښودل ، نو ویلې شو چې ژبه د انسان له پیدایښت سره سمه پیدا شوې ده ؛ له بلې خوا انګلیسي هغه نړیواله ژبه ده چې په اوسنی او عصري نړۍ کې ډېره زیاته اړتیا ورته لیدل کیږي ، نو زما هم یو دایوه ارزو وه چې د انګلیسي ژبې ګرامر به له خپلې خوږې پښتو ژبې له ژباړې سره لیکم څکه زموږ په ټولنه کې یو تعداد پښتانه ورونه او خویندې له یو لړ ستونزو سره مخ دي نوددې کتاب سره به انشا الله د ډېرو ورونو او خویندو ستونزه هواره شي.

داچې انګلیسي یوه نړیواله او علمي ژبه ده نو باید په زده کړې ورڅخه ناوړه ګټه وانه خیستل شي.

لکه څنګه چې دا کتاب ما له مختلفو ګرامري کتابونو څخه راټول کړې اوپخپله مې ډیزاین کړې ، کمپیوترایزډ کړې او تالیف کړې نو که چیرې د ویونکې په نظر کومه نیمګړتیا ورغله نو حتماً به ماته د برېښنالیک په ذریعه احوال راکوې دابه ستاسو په ما ډېر لطف او احسان وي.

په درناوي

خلیل احمد«درویش»

دکندهارپوهنتون دانجینري دپوهنځی محصل

برېښنالیک: *KhalilDervish _ 001@yahoo .com*   **درویش تماس نمبر:** *0788480493*

لنډه پېژندنه

خليل احمد "درويش" د ډاکتر محمد رحيم "رنځورمل" زوي د مرحوم فيض الله خان ابدالي(پوپلزي) لمسی په ۱۳۷۱ لمريز کال د غزني ولايت قره باغ ولسوالی د کندلخو په نومي کلي په يوه درنه کورنی کي زيږيدلي ، چي د نسب اصلي سلسله يې د کندهار ولايت د شاولي کوټ په اولسوالی پوري ارتباط لري ؛ لمړنی او ابتدايي زده کړي د بي بي خديجي الکبرای(رض) په ښوونځی کي او ثانوي زده کړي يې د سلطان محمود غزنوي په عالي ليسه کي په اول نمره ګی کي پاي ته رسولي چي وروسته له فراغته د ښوعالي نمرو په اخذ کولو سره د خپلي علاقي سره سم د کندهار پوهنتون انجينري پوهنځی ته بريالي شو.

په درنښت

محمد اسماعيل «سعادت»

ډالـــۍ

♥ مـوراو پـلار تـه چـي زمـا پـه ښـوونه او روزنـه کـي زيـاتـي هـڅـي کـړي دي.
♥ خپلو استادانو ته چي زما په زده کړه کي يي نه ستړي کېدونکي هڅي کړي دي.
♥ هغه تنکيو ځـوانانو ته چـي ځانـونه يـي د اسـلام په مـبارک دين پخاطرفدا کړل.

(درويش)

Language لســـــــــان

Language is a social phenomenon which is used for understanding.

ژبه یوه ټولنیزه پدیده ده چي د پوهیدنی لپاره پکار وړل کیږي.

Grammar: Grammar is the series of rules regulations which is used for correct writing, reading and speaking.

ګــرامــر: ګرامر عبارت له یو لړ مقرراتو او اصولو څخه دي، چي د صحیح لیکلو، لوستلو او خبري کولو لپاره پکار وړل کیږي

Alphabet: A set of letters arranged in order for forming words is called alphabet.

الفباء: د تورو هغه مجموعه چي د کلمو جوړولو لپاره پکار وړل الفباء بلل کیږي.

Letter: The conventional alphabetical character or a written symbol used to represent a speech sound and constituting a unit of an alphabet is called letter.

تـوری: قراردادي الفبایي جوړښت اویا یو لیکنـي سمبول دي "چي" د خبری غږ بیانولو لپاره استعمالیږي او د الفباء یوه برخه تشکیلوي تـوری بلل کیـږي.

- **په انګلیسي ژبه کي توري عموماً په دوه ډوله دي:**

a: لوی توري Capital Letters (Uppercase Letters): هغه توري هغه توري دی

چي غټ او برجسته شکل لیکل کیږي اوپه لاندی ډول دي.

A , B , C , D , E , F , G , H , I , J , K , L , M , N , O , P , Q , R , S , T , U , V , W, X , Y , Z.

- **لوي توري په لاندي ځایونو کی استعمالیږی:**

۱: دیوی جملی د لیکلو په شروع کی استعمالیږی:

Ex: We are students. — مثال: موږ شاګردان یو.

۲: دخاصو اسمونو او صفتونو دلمړی توری دلیکلو لپاره:

Ex: Dervish , Afghani , Samiullah — مثال: درویش، افغاني ، سمیع الله.

۳: دکال دمیاشتو او د اونی د نومونو د لمړی توری د لیکلو لپاره استعمالیږي:

Ex: Sunday , Friday , March , April.

۴: د (I) د فاعلی ضمیر د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: I am a student. — مثال: زه یو شاګرد یم.

۵: د مخففاتو د لیکلو لپاره استعمالیږي.

Ex: U.E.A , UN.

۶: د لقبونو دلومړی توري دلیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: The King of Pakistan. — مثال: د پاکستان پادشاه.
Ex: Abdul Bari (Jahani). — مثال: عبدالباري (جهاني).
Ex: Abobaker Sediq. — مثال: ابوبکر صدیق.

۷: د کتابونو د نومونو دلیکلو لپاره استعمالیږي.

Ex: Quran , Zaboor , Torat….etc. — مثال: قـــران ، زبــور ، تورات..... اونور.

۸: د ملي ورځو او عمومی رخصتیو لپاره استعمالیږی.

Ex: Eid , Nawrooz , Ashora. — مثال: عـــید ، نـــوروز ، عـــاشـــورا.

۹: د علومو او ژبو د نومونو لپاره استعمالیږی.

Ex: Biology, Pashto , Arabic. — مثال: بیـــولــوژي، پــښتو ، عـــربي.

۱۰: د غرونو او دریابونو د نوم دلیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: Kunar River, Hindokush Mountain, Ba Ba Mountain….etc.
مثال: کونړ دریاب ، هندوکش غر ، بابا غر.... اونور.

۱۱: د ندا د توري د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: Oh!, pooh! — مثال: آه! ، پوه!

b :واړه توري (lowercase letters) Small letters: واړه توري هغه توری دي چې په غیر برجسته شکل لیکل کیږي او معمولاً د کتابـونو ، مجلـو، اخبارونو او نورو لیکنو کـې ورڅخه کته اخیستل کیږي.

a , b , c , d , e , f , g , h , i , j , k , l , m , n , o , p , q , r , s , t , u , v , w , x , y , z.

نـــــوټ: په انګلیسي ژبه کې تول ۲۶ توري دي.

ـ په انګلیسي ژبه کې توري د تلفظ له لحاظه په دري برخو ویشل شوی دي:

۱: غـــږ لـــرونـــکـــي تـــوري(Vowel letters).
۲: نیمه غږلرونکي توري (Semi vowel letters).
۳: بـــــي غـــږه تـــوري (Consonant letters).

- **Vowel letters:**

Vowel letters are those which make syllables in a word, It means every vowel letters can make a syllable or sound alone.

- **غږ لرونکي توري:**

غږلرونکي توري هغه دی چې په یوه کلمه کې هجا(سیلاب) جوړوي ، هغه په دي معنی چې هر غږ لرونکي توري په تنهایي سره کولاي شی یوه هجا یا غږ تشکیل کړی.

There are five vowel letters in English language which are: (A ,E ,U ,I ,O).
په انګليسي ژبه کې پنځه غږلرونکي توري دي چې عبارت دی له: (A , E , U , I , O) څخه.

- **The role of vowel letters.** **د غږ لرونکو تورو نقش.**

1. All the word in English should have at least one vowel to be pronounced.
   ۱. د انګلیسی ژبې ټولي کلیمي حد اقل باید د یو غږ لرونکي درلودونکي وي ترڅو تلفظ شي.(هیڅ کلمه نشو کولاي بې د غږ لرونکي توري له موجودیت څخه تلفظ کړو.

غږلرونکي توري نلري ↓ غږلرونکي توري لري ↓

Ex: PPlz ____________ Popalzai

2. Vowel letters causes syllabication in the word (the analysis of the Word according to its voice).
   ۲. غږ لرونکي توري په کلماتو کې د هجابندي باعث ګرځي(کلمي د اواز له لحاظه تقسیم بندي کوي).

Syllable ↓ Syllable ↓ Syllable ↓ Syllable ↓

Ex: Report = Re ____ port. Ex: Moral = Mo____ ral.

3. For the words that are started with a vowel sound use article (an).
   ۳. د هغو کلماتو لپاره چې په غږ لرونکي تورو شروع شوي وي د (an) تعریف توري څخه استفاده کیږي.

غږلرونکي توری ↑ غږلرونکي توری ↑

Ex: an apple. Ex: an orange.

- **Semi vowel letters:(w , y).** **نیمه غږ لرونکي توري: (w , y).**

These letters also can make a sound in the words.
همدارنګه دغه توري کولاي شی په کلماتو کې غږ تشکیل کړي.

Ex: pharmacy.

Note: the two letters (w ,y) are sometime vowel and sometime consonant in this reason they are called semi vowels. that is to say when they are used at the beginning of the words to start a syllable, are consonant ,but at the middle of a word or at the end, are vowels.
middle of a word or at the end, are vowels.
نوټ: دوه توري چې عبارت دي (w,y) څخه ځیني وخت د بې غږه او ځیني وخت غږ لرونکي وي نو په دي دلیل هغه ته نیمه غږ لرونکي توري وایـي. همدارنګه توجه وشـي کله چې دغه(توري) د هجايي تورو په شروع کې راشي بې غږه دي مګر کله چې د کلمو په مابین او اخیر کې راشي غږ لرونکي دي.

Ex:window , word , yellow : (consonant بـــي غـــږه).
Ex: Spy , Sky , Cycle , Why : (vowel غږلرونکي).

- **Consonant letters.(بــــــي غـــــــږه تـــوري)**

Consonant letters are those which can not pronounced in a word without vowels.

بي غږه توري هغه توري دي چي د غږ لرونکو تورو له موجوديت څخه پرته نه تلفظ کيږي.

Or: Consonant letters are those which can not make a sound or syllable alone.

اويا:بي غږه توري هغه دي چي نشي کولاي په تنهايي سره غږ يا هيجا(سيلاب) تشکيل کړی.

- Except five vowel letters all the rest are consonant in English language.
- په انګليسي ژبه کي له پنځو غږ لرونکو تورو پاتي ټول بي غږه دي.

Note: Syllable is the unite of classification of a word according to its voice (sound).

نوټ: د تلفظ او غږ په مطابق د کلماتو د تقسيم واحد ته هجا وايي.

- The consonant letters are nineteen letters in English language , those are consist in:
  Bb ,Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.

- په انګليسي ژبه کي نه لس(۱۹) بي غږه توري دي چي عبارت دي له:

Bb ,Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.

- **Explanation of consonant letters:**
- **د بي غږه تورو تشريح :**

۱: د (B) توري په پښتو ژبه ي د (ب) غږ ورکوي.

Ex: Boy , Broom

نوټ: دغه توري په دوه حالته کي خاموش(بي غږه) دي:

a. په هغه کلمو کي چي د (b) توري د (t) د توري مخکي راشي.

بـــي غـــږه

Ex: Debt , Doubt …

b. په هغو کلمو کي چي د (b) توري د (m) د توري څخه وروسته په اخير کي راشي.

بـــي غـــږه

Ex: Comb , Thumb.

۲: د (C) توري په پښتو کي د (س ،ک) غږ ورکوي د (e ,i ,y) څخه مخکي (س) له هغه څخه بغير (ک) تلفظ کيږي.

Ex: City , Car , Cycle.
س ک س

- د (c) توري له (h) سره يوځاي استعماليږي اود (ش، چ، ک) غږ ورکوي.

Ex: School , March , Choice , Mechanic.
ک چ چ ک

- د (c) توري ځيني وخت له نورو تورو سره يوځاي کيږي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Special , Ancient , Ocean , Conscious. .(ش)

۳: د (D) توري په پښتو کي د (ډ) غږ ورکوي.

Ex: Door , Dram.

- ځيني وخت د (D) توري د (U) د توري مخته راځي د (ج) غږ ورکوي.

Ex: Education , Graduate.
ج ج

- د (D) توري د (G ,J) له توري څخه مخکي نه تلفظ کيږي.

Ex: Adjective , bridge.
بي غږه بي غږه

- د (D) توري ځيني وخت د (ض) غږ ورکوي.

Ex: Ramadan. .(رمضان)

۴: د (F) توري په پښتو کي د(ف) غږ ورکوي.

Ex: Fan , Family , Father.

- د (F) توري د (of) په کلمه کي د (v) غږ ورکوي.

Ex: A part of the book.
د (v) غږورکوي

۵ :د(G) توري د (ج) غږ ورکوي هرکله چي (E ,I) څخه مخکي راشي کله (ګ) او کله (ج) تلفظ کيږي.

Ex: Girl , Gender , Get.
ګ ج ګ

- هغه وخت چي د(G) توري د (y) څخه مخکي راشي همېشه (ج) تلفظ کيږي.

Ex: Geology , Gymnastic.

- کله چي د(G) توري د نورو تورو څخه مخکي راشي همېشه (ګ) تلفظ کيږي.

Ex: Garden , Grass , Good.

- هرکله چي د (G) توري د (m) او (n) له توري مخکي په سريا په اخير د کليمي کي راشي نه تلفظ کيږي.

Ex: Sign , Diaphragm.
↓ بي غږه ↓ بي غږه

۶: د (H) توري په پښتو ژبه کي د (ح ،ه) غږ ورکوي.

Ex: Hide , Hand , Hen.

- د (H) توري ځيني وخت بي غږه وي.

Ex: Hour , Honor.
↓ بي غږه ↓ بي غږه

- د (H) توري په ترکيب شوي ډول له نورو تورو سره يوځاي کيږي او مختلف غږونه ورکوي.

Exs: a: Laugh , Rough
↓ ف ↓ ف

b: She , Shine
↓ ش ↓ ش

c: Character ,School.
↓ ک ↓ ک

d: Rhyme , Rheumatism.
↓ بي غږه ↓ بي غږه

e: Biography , Phone.
↓ ف ↓ ف

f: Chalk , Choice.
↓ چ ↓ چ

۷: د (J)توري په پښتو کي د (ج) او (ژ) غږ ورکوي.

Ex: Job , Jail , Jam.

۸: د (K) توري په پښتو کي د (ک) غږ ورکوي.

Ex: Keep , Kick.

- کله چي د کليمي په شروع کي د (k) توري د (n) د توري مخکي راشي نو(k) نه تلفظ کيږي.

Ex: Knife , Knee , Knoll.

بي غږه بي غږه بي غږه

۹: د (L)توري په پښتو کي د (ل) غږ ورکوي.

Ex: Lure , like , look.

- د (L) توري اکثراً وخت دکليمي په منځ کي نه تلفظ کيږي.

Ex: Chalk , walk , could.

۱۰: د (M) توري په پښتو کي د (م) غږ ورکوي.

Ex: Mother , Mobile.

- کله چي د (M) توري د (N) له توري څخه مخکي راشي نه تلفظ کيږي.

Ex: Mnemonics.

بي غږه

۱۱: د (N) توري په پښتو کي د (ن) غږ ورکوي.

Ex: Nation , Near .

- کله چي د (N) په اخير دکليمي کي د (M) له توري وروسته راشی نه تلفظ کيږي.

Ex: Autumn , Contemn.

بي غږه بي غږه

۱۲: د (P) توري په پښتو کي د (پ) غږ ورکوي.

Ex: Poem , Paper , Part.

- د (P) توري ځيني وخت د (H) له توري سره يوځاي کيږي د (ف) غږ ورکوي.

Ex: Phone , Pharmacy.

- که چيري د (P) توري د کليمي په شروع کي د (s ,t ,n) له تورو څخه مخکي راشي نه تلفظ کيږي.

Ex: Pneumonic , Psychology , Ptomaine.

بي غږه بي غږه بي غږه

۱۳: د(Q) توري په پښتو کي د (ک ، ق) غږ ورکوي ، اواکثراً وخت د (U) له توري سره يوځاي ليکل کيږي.

Ex: Quran , Question , Quite.

- كه چيري (Q) له (U) سره په تركيبي ډول راشي د(K) په څير تلفظ کيږي.

Ex: Technique , antique.

۱۴: د (R) توري په پښتو کي د (ر ، ړ) غږ ورکوي.

Ex: Read , Room , Road.

- کله چي د (R) له توري وروسته يو بي غږه توري يا ساکنه (e) په اخير دکلمي کي د (R) د توري څخه مخکي راغلي وي په بريتانوي سيستم کي نه تلفظ کيږي.

Ex: Form , Teacher , Ruler.

بي غږه بي غږه بي غږه

- د(R) توري همدارنګه کولاي شي د (H) له توري سره يوځاي استعمال شي.

Ex: Rhythm , Rheumatism.

۱۵: د (S) توري په پښتو کي د (س ، ص ،ث) غږ ورکوي.

Ex: Sound , Start , Single.

- د (S) توري ځيني وخت د کلمي په سرکي د (U) له توري مخکي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Sure , Sugar. .(ش)

- د (S) توري ځيني وخت د (ز) غږ ورکوي.

Ex: Noisy , Busy , Cousin , Poison. (ز)

- که چيري د(S) توري د (ion) ،(uat)، (ure) له ترکيبونو سره راغلي وي اکثراً وخت (ژ) تلفظ کيږي.

Ex: Pleasure , Explosion.

- د (S)توري ځيني وخت له (ia) څخه مخکي راځي د (ش) يا (ژ)په څير تلفظ کيږي.

Ex: Asian , Persian , Controversial.

- د (S) توري ډير ځايونو کي بي غږوي اونه تلفظ کيږي.

Ex: Crops.

- کله چي د (S) توري د (H) له توري سره يوځاي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Shop , Shall , Shine.

۱۶: د (T) توري په پښتو کي د (ت ، ټ ، ط) غږ ورکوي.

Ex: Teacher , Tree , Tear.

- د (T) توري ځيني وخت د (U) له توري مخکې د (چ) غږ ورکوي.

Ex: Picture , Actual , Signature.

- د (T) توري ځيني وخت د (io) او (ia) څخه مخکې استعماليږي او د(ش) غږ ورکوي.

Ex: International , Action , partial .

- د(T) توري ځيني وخت له (S) څخه وروسته نه تلفظ کيږي.

Ex: Listen , Thistle , Nestle .

- د(T) توري ځيني وخت له (H) سره يوځاي کيږي او نه تلفظ کيږي.

Ex: Asthma , Isthmus.
بي غږه بي غږه

۱۷: د (V) توري په پښتو کې د (وي) او (في) غږ ورکوي.

Ex: Verse , Vast , Vine.

۱۸: د (W) توري په پښتو ژبه کې د (و) غــږ ورکوي.

Ex: Wag , Waif .

- د (W) توري د کليمې په شروع کې د (R) د توري مخکې نه تلفظ کيږي.

Ex: Write , Wrong.
بي غږه بي غږه

- د (W) توري د(H) له توري سره يوځاي کيږي ځيني وخت د (ح) اوځيني وخت د (و) غږ ورکوي.

Ex: While , What , Whole.

۱۹: د (X) توري په پښتو ژبه کې د (ايگـز) ، (ايـکس) او (اکس) غږ ورکوي.

Ex: Box , Tax , Exam .
اکس ايکس اگز

- د (X) توري د کليمې په شروع کې د (ز) غــږ ورکوي.

Ex: Xylem , Xeric.

۲۰: د (Y) توري په پښتو کې د (ي) غږ ورکوي.

Ex: Young , Yellow , Your.

۲۱: د (Z) توري په پښتو ژبه کې د (ز ، ذ ، ظ ، ض) غــږ ورکوي.

Ex: Zero , Zinc , Zone.

- د (Z) توري ځيني وخت د (U) د توري دمخه د (ژ) په څير تلفظ کيږي.

Ex: Seizure.

Compound Letters
ترکــــیـــبـي توري

Combination of more than one letter which has particular sound are called compound letter.

د یوه توری څخه د زیاتو ترکیب چي مشخصه غږ لري ترکیبي توري بلل کیږي.

(چ) Ch	Ex: Chalk.	(ژ) Sio	Ex: Television.
(ش) Sh	Ex: Shin.	(ش) Cie	Ex: Ancient.
(ژ) Zh	Ex: Zhalah.	(د) Th	Ex: This.
(غ) Gh	Ex: Ghazni.	(و) Wh	Ex: White.
(خ) Kh	Ex: Khan.	(ج) Du	Ex: Education.
(ف) Ph	Ex: Phone.	(ش) Su	Ex: Suger.
(چ) Tu	Ex: Nature.	(ش) Tia	Ex: Initiate.
(ش) Tio	Ex: Nation.	(ش) Cia	Ex: Special.

Parts of speech
دکـــلام اجــــزاوي

Words are the base of a language they are put together to make a sense in the sentences , these words are classified according to the work they do in the sentences are called parts of speech.

کلمي دیوي ژبي د بنسټ حیثیت لري دوي په خپلو کي یوځاي کیږي اوپه جمله کي یو مفهوم جوړوي ، چي دغه کلیمي دهغه دندو له مخي ،چي دوي په جملو کي ترسره کوي طبقه بندي کیږي چي همدي ته د کلام اجزاوي وایي.

Or: The basic words of a language are divided into nine parts that are called parts of speech.

اویا: په یوه ژبه کي اساسي کلیمي په نه برخو ویشل شوي چي د کلام اجزاوي بلل کیږي.

- **The parts of speech are divided in nine parts:**
- **دکلام اجزاوي په نه برخو ویشل شوي دي:**

1. Pronoun. ضــمــیر .
2. Verb. فــعل .
3. Article. دتعریف توري.
4. Noun. اســـم.
5. Adjective. صفت.
6. Adverb. قــیــد.
7. Conjunction. د ربط توري.
8. Preposition. اضافه توري.
9. Interjection. د ندا توري.

1) Pronoun : pronoun is a word which is used in the place of a noun and avoids its repetition.

۱)**ضمیر:** ضمیر هغه کلمه ده چي د نوم په ځاي استعماليږي او دهغه له تکرار څخه مخنيوي کوي.

Or : Pronoun is a word that functions as a substitute for a noun and avoids its repetation.

اويا : ضمير هغه کليمه ده چي د اسم لپاره د تعويض په حيث کار کوي او د هغه له تکرار څخه مخنيوي کوي.

Ex: Shfiq is a student. — مثال: شفيق يو شاګرد ده.

Shfiq ▼ Noun — شفيق ▼ اسم

Ex: He is a student. — مثال: هغه يو شاګرد ده.

He ▼ Pronoun — هغه ▼ ضمير

2) Verb: verb is a word which shows an action , stat, possession , pre-sence or absence.

۲) **فعـل:** فعل هغه کلمه ده چي يو عمل،حالت(**وضعيت**)، ملکيت، موجوديت او نا موجوديت ښکاره کوي.

Ex: Amran comes to school every day. — مثال: عمران هره ورځ ښوونځی ت راځي.

Ex: Kandalakh is a beautiful place. — مثال: کندلخ يو ښکلي ځاي ده.

3) Article: article is a word which is used with a noun or adjective and determines them.

۳)**دتعريف توري:** د تعريف توري هغه کلمه ده چي له نوم اويا صفت سره استعماليږي او هغه معينوي.

Ex: <u>The</u> sun.

4) Noun: noun is a word which is used as the name of some person , place , animal , or thing.

۴)**اسم:** اسم هغه کلمه ده چي د شخص ، ځاي، حيوان او شي د نومولو په حيث استعماليږي.

Ex: Wardak , Asad , Cow…etc — مثال: وردک ، اسد ، غوا ... اونور.

5) Adjective: Adjective is a word which completes the meaning of a noun or qualifies a noun.

۵)**صفت:** صفت هغه کلمه ده چي د اسم معنی تکميلوي اويا دهغه ستاينه کوي.

Or: Adjective is a word that describes people , things and events or gives further information about a noun or pronoun.

اويا: صفت هغه کليمه ده چي خلک(اشخاص) ، شيان او واقعي توصيفوي اويا د اسم يا ضمير په باره کي اضافي معلومات ورکوي.

Ex: Kandahar is a big province. — مثال: کندهار يو لوي ولايت ده.

6) Adverb: Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb , an adjective , or another adverb.

۶)**قـــيـــد:** قيد هغه کلمه ده چي فعل ، صفت، او يا بل قيد په معني يو شي زياتوي .(دهغوي معني تکميلوي).

Or : Adverb is a word which is used to describes a verb , an adjective , another adverb or adverbial phrase.

اويا: قيد هغه کلميه ده چي فعل، صفت بل قيد يا قيدي عبارت تشريح کوي.

Ex: Obaid runs fast.(verb).

مثال: عـبيد تيز ځغلي.(فعل).

Ex: He spoke quite correctly.(adverb).

مثال: هغه کاملاً په صحيح ډول خبري وکړي(قـيد).

7) Conjunction: Conjunction is a word which is used to join two words, two sentences , two phrases , and two clauses.

۶)**دوصل(ربط) توری:** د ربط توري هغه کلمه ده چي د دوو کلمو ، دوو جملو ، دوو عباراتو ، او دوو قضيو وصل کولو لپاره پکار وړل کيږي.

Ex: Abdul Hadi and Karrim are brothers.

مثال: عبدالهادي او کريم وروڼه دي.

8) Preposition: Preposition is a word which is used to show the relationship bet-ween two persons or things.

۴)**اضافي توری:** اضافي توري هغه کلمه ده چي ددو اشخاصو اويا شيانو ترمنځ رابطه ښيي.

Or:

Preposition is a word that shows the relationship of a noun or pronoun to some other words in a sentences.

اضافي توري هغه کلمه ده چي د اسم يا ضمير اړيکه د نورو کليمو سره په جمله کي ښيي.

Ex: I am <u>in</u> the bazaar .

مثال: زه په بازار کي يم.

9) Interjection: Interjection is a word or phrase that expresses emotion or exclamation , an interjection has no grammatical connection to to other words.

۹) **د ندا(غږ) تـوری:** د ندا تـوری يوه کلمه يا عبارت دي ، چي احساسات يا فرياد ښيې، ندايه توري کوم ګرامري اړيکه د نورو کلمو سره نه لري.

Or : Interjection is a word or group of words used to express strong feelings or emotion.

اويا:د ندا توری يوه کليمه يا ګروپ د کليموده چي د قوي احساسات يا هيجان بيانولو لپاره استعماليږي.

Ex: Oh! She is so cute.

مثال: آه! هغه ښومره ښايسته ده.

Pronoun ضـــمـــيـــر

Pronoun : pronoun is a word which is used in the place of a noun and avoids its repetition.

ضـــمـــيـــر: ضـمـير هـغـه كلمه ده چـي د نوم په ځـاي استعمـالـيږي او دهغه له تكـرار څخه مخـنـيـوي كـوي.

Or : Pronoun is a word that functions as a substitute for a noun and avoids its repetition.

اويا : ضمـير هغه كلـيمه ده چـي د اسم لپاره د تعـويض په حيث كار كـوي او د هغه له تكـرار څخه مخنيوي كوي.

- **Kinds of pronoun: د ضــمــيــر ډولــونه**

1. Personal pronouns. شخصي ضميرونه.
2. Demonstrative pronouns. اشاروي ضميرونه.
3. Possessive pronouns. ملكي ضميرونه.
4. Distributive pronouns. توزيعي ضميرونه.
5. Indefinite pronouns. نا معين ضميرونه.
6. Interrogative pronouns. پوښتونكي(سوالي)ضميرونه.
7. Emphasizing pronouns. تاكيدي ضميرونه.
8. Reflexive pronouns. انعكاسي ضميرونه.
9. Relative pronouns. موصولي ضميرونه.

1) Personal pronouns شخصي ضميرونه

Personal pronouns are those which are used instead of people Places and things in the sentences.

شـخصي ضميرونه هغه دي چي دخلكـو(**اشخاصـو**)، مكانونو او شـيانو په ځاي په جملو كي استعماليږي.

- **Personal pronouns of two kinds: شخصي ضميرونه په دوه ډوله دي**

❖ Subjective pronouns. فاعلي ضميرونه.
❖ Objective pronouns. مفعولي ضميرونه.

❖ Subjective pronouns: فاعلي ضميرونه

Subject pronouns are those which are used in the place of subject in the sentence.

فاعلي ضميرونه هغه ضميرونه دي چي د فاعل په ځاي په جمله كي استعماليږي.

- **Subjective pronouns are as follow:** **فاعلي ضميرونه په لاندي ډول دي**

Subjective pronouns	فـاعــلي ضــميــرونه
I	زه
You	ته ، تاسي
He	هغه (مذكر)
She	هغه (مونث)
They	هغوي ، دوي
We	مـــوږ
It	هغه (بيجان)

Subjective pronouns فاعلي ضــميـــرونه			
First person لومړي شخص(متكلم)	Singular مفرد	I	I go to school.
	Plural جمع	We	We play cheese.
Second person دوهم شخص(مخاطب)	Singular مفرد	You	You are a student.
	Plural جمع	You	You are students.
Third person دريم شخص(غـايـب)	Singular مفرد	He , She , It	He/She is a teacher.
			It is a book.
	Plural جمع	They	They are my family.

❖ Subject (مبتـدا) فاعل

➢ Subject is the doer of an action. فاعل د يو عمل سرته رسوونكي ده.

Ex: Najeeb speaks English. مثال: نجيب په انګليـسي خبري كوي.

➢ Subject is a word which is used at the beginning of the sentences.
فاعل هغه كلمه ده چي دجـملي په سركي راوړل كيږي.

Ex: This is my room. مثال: دغه زمــا اطـاق ده.

➢ Subject is a person or thing that we talk about.
فاعل هغه شخص يا شي ده چي موږ د هغو په باره كي خبري كوو.

Ex: He is a doctor. مثال: هغه يو ډاكټر ده.

❖ Objective pronouns: مـفـعـولــي ضـمـيــرونه

Object pronouns are those which are used in the place of Object in the sentence.
مفعولي ضميرونه هغه دي چي د مفعول په ځاي په جمله كي استعماليږي.

- **Objective pronouns are as follow:** **مفعولي ضميرونه په لاندي ډول دي:**

Objective pronouns	**مــفـعـولــي ضميرونه**
Me	ماته ،له ما ، زما
You	تاته ، تاسي ته
Us	مونږ ته ،
Them	هغوي ته ، دوي ته
Him	هغه(مذكر) ته
Her	هغي (مونث) ته
It	هغه (بيجان) ته

❖ Object: مـفـعـول

Object is a person or thing in which the work or action is done to.

مفعول يو شخص يا شي چي د كار يا عمل پرته ترسره كيږي.

Or: اويا

Object is the receiver of an action.

مفعول د يو عمل اخيستونكي ده.(چي عمل وربانديي ترسره كيږي).

Ex: I gave him a book. مثال: ما هغه ته يو كتاب وركړ.

- **Kinds of object: د مـفـعـول ډولونه**

1. Direct object. (Accusative Object).
2. Indirect object. (Dative object).

1. Direct object: مــســتـقيم مفعـول

Direct object is an object which is affected by the action of a verb directly.

مـستـقيم مـفعـول هـغـه مـفعـول ده چـي فـعـل مستـقيماً د عـمـل په واسـطه متاثـره كـيـږي.

Or: اويا

The first receiver of an action is called direct object.

د يو عمل لمړني اخيستونكي ته مستقيم مفعول وايي.

Ex: I sent a letter to Ahsan. مثال: ما يو ليک احسان ته وليږه.

2. Indirect object:غير مستقيم مفعول

Indirect object is an object which is affected by the action of a verb indirectly.

غير مستقيم مفعول هغه مفعول ده چي يو فعل د عمل په واسطه په غير مستقيم ډول متاثره کيږي.

Or: اويا

The second receiver of an action is called indirect object.

ديو عمل دوهم اخيستونکي ته غير مستقيم مفعول وايي.

Ex: I will buy a car for Karrim. — مثال: زه به د کريم لپاره يو موټر واخلم.

car → Direct object; Karrim → indirect object — موټر → مستقيم مفعول؛ کريم → غيرمستقيم مفعول

Note: Direct object is usually a thing and indirect object is usually a person.

نوټ: مستقيم مفعول معمولاً شي وي او غير مستقيم مفعول معمولاً شخص وي.

To Be verbs د وجود لرلو فعلونه

To Be verbs are used to show state and being the sentences.

د وجود لرلو فعلونه هغه فعلونه دي چي په جملو کي حالت (وضعيت) او موجوديت بيانوي.

- We can use to be verbs before an adjective , a noun , a place Expression , an "ing" form of a verb and third form a verb.

- موږ د وجود لرلو فعلونه له صفت ، اسم ، دمکان اصطلاح، دوخت اصطلاح ، د فعل "ing" شکل او د فعل له دريم شکل څخه د مخه استعمالولای شو.

- **To Be verbs consist in:دوجود لرلو فعلونه عبارت دي له**

To Be verbs د وجود لرلو فعلونه							
Is	are	am	was	were	Be	been	being

Present conjugation	حال گردان
I am	زه يم
You are	ته يي ، تاسي ياست
They are	هغوي دي ، دوي دي
We are	موږ يو
He is	هغه(مذکر) ده
She is	هغه(مونث) ده
It is	هغه (بيجان) ده

Ex: He is a doctor. — مثال: هغه يو ډاکټر ده.

Ex: I am a student. — مثال: زه يو زده کوونکي يم.

Past conjugation	ماضي(تیر) گــــردان
I was	زه وم
You were	ته وې ، تاسي وي
They were	هغوي وه ، دوي وه
We were	موږ وه
He was	هغه(مذکر) وه
She was	هغه(مونث) وه
It was	هغه(بیجان) وه

Ex: He was a carpenter. — مثال: هغه یو نجار وه.

Ex: They were engeeners. — مثال: هغوي انجینران وه.

Note: نوټ

If there is a (to be) verb in a sentence, in the question form these verbs are used at the beginning of the sentence and in the negative form (not) is used after these verbs.

که چیري (to be) فعل په جمله کي موجود وي په سوالی شکل کي دغه فعلونه د جملي په سرکي راځي او په منفي شکل کي له دغه فعلونو وروسته د (not) کلمه استعمالیږي.

Ex: **مثال:**

- Ahmad Zia is a teacher. (+). — احمدضیا یو ښوونکي ده.(+).
- Is Ahmad Zia a teacher?. (?). — آیا احمد ضیا یو ښوونکي ده؟ (؟).
- Ahmad Zia is not a teacher. (-). — احمدضیا یو ښوونکي نه ده. (-).

Note: نوټ

(To be) verbs are both ordinary and auxiliary verbs, if they are used alone in the sentences, they are ordinary verbs but when they are followed by other verbs in the sentences, they are auxiliary verbs.

د (To be) فعلونه هم اصلي فعلونه دي او هم کومکي فعلونه، که چیري په جمله کي یوازي استعمال شــي یعني چي بل فعل موجود نه وي په دغـه صـورت کـي اصـلي فعـلونه دي مـګر کله چي له نورو فعلونو سره یو ځاي شي کومکي فعلونه دي.

Ex: Karrim is a Qari. (Ordinary verb). — مثال: کریم یو قاري ده. (اصلي فعل).

Ex: Abdullah is playing football.(Auxiliary verb). — مثال:عبدالله دفوټبال په لوبه مشغول ده.(کومکي فعل)

نـوټ: په حال جاري زمانه کي د (Is ,am , are) له (to be) فعلونو ځخه ، په تیره زمانه کـي د (was ,were) له (to be) فعلونو ځخه ،په راتلونـکي جاري زمانه کـي د(Be) له (to be) فعل ځخه اوپه کاملو زمانو کي (been) له (to be) فعل ځخه ګټه اخیستل کیږي.

Examples: **مثالونه:**

I am working now. ز ه اوس په کار کولو لګيا يم.	حال جاري زمانه
He was studying the book. هغه دمطالعي په حال کي وه.	تيره جاري زمانه
I will be going to Kabul. ز ه به کابل ته د تلو په حال کي يم.	راتلونکي جاري زمانه
We have been playing volleyball for two hour. موږ د دوو ساعتو لپاره د واليبال د لوبي په حال کي يو.	حال کامله جاري زمانه

Ex: He is a doctor. مثال: هغه يو ډاکتر ده.
Ex: I am a student. مثال: ز ه يو زده کوونکي يم.
Ex: He was a carpenter. مثال: هغه يو نجار وه.
Ex: They were engeeners. مثال: هغوي انجينران وه.

To have verbs: د لرلو فعلونه

To have verbs are those which are used to show possession or ownership in the sentences.
دلرلو فعلونه هغه دي چي په جمله کي ملکيت او مالکيت ښودلو لپاره استعماليږي.

- **To have verbs consist in: د لرلو فعلونه عبارت دي له**

To have verbs د لرلو فعلونه		
Have	Has	Had

Present conjugation	حـــال ګـــردان
I have	ز ه لرم
You have	ته لري ،تاسي لري
They have	هغوي لري ، دوي لري
We have	موږ لرو
He has	هغه(مذکر) لري
She has	هغه(مونث) لري
It has	هغه (بيجان) لري

Ex: I have a gun. مثال: ز ه يو توپک لرم.
Ex: You have three sons. مثال: ته دري زامن لري.
Ex: He has a bicycle. مثال: هغه يو بايسکل لري.

Past conjugation	ماضي(تیر) ګردان
I had	ما درلودل،ما درلود ،مادرلودی
You had	تاسي درلودل ،تاسي درلود ،تاسي درلودي
They had	هغوي درلودل ،هغوي درلود، هغوي درلودي
We had	موږ درلودل ،موږ درلود ، موږ درلودي
He had	هغه درلودل، هغه درلود ، هغه درلودي
She had	هغي درلودل ، هغي درلود ، هغي درلودي
It had	هغه(بيجان) درلودل ، هغه درلود، هغه درلودي

Ex: I had little money. — مثال: ما لیږ پیسي درلودي.
Ex: He had a car. — مثال: هغه یو موټر درلود.
Ex: They had a lot of books. — مثال: هغوي ډیر کتابونه درلودل.

Note: نوټ

1. (British system): use to have verbs at the beginning of the sentence in the question form and add (not) after to have verbs in the negative form.

۱. (بریتانوي سیستم): په سوالي شکل کي د لرلو فعلونه د جملي په سرکي راوړل کیږي او په منفي شکل کي د لرلو فعلونو څخه وروسته (not) علاوه کیږي.

Ex: **مثال:**

British system	بریتانوي سیستم
I have a car. (+)	(+) زه یو موټر لرم.
Have I a car? (?)	(؟) آیا زه یو موټر لرم؟
I have not a car. (-)	(-) زه یو موټر نه لرم.

1. **(American system):** use to do verbs with to have verbs in the question and negative form.

۲.(امریکایي سیستم): د لرلو فعلونو په سوالي او منفي شکل کي د to do له فعلونو څخه استفاده کیږي.

Ex: **مثال:**

American system	امریکایي سیستم
He has a house. (+)	(+) هغه یو کور لري.
Does he have a house? (?)	(؟) آیا هغه یو کور لري؟
He does not have a house. (-)	(-) هغه یو کور نه لري .

نوټ: په سوالي او منفي شکل کي همیشه د (Have) فعل استعمالیږي.

Note: نوټ

(To have) verbs are both auxiliary and ordinary when they are used alone They are ordinary verbs , but when they are used with other main verbs then they are auxiliary verbs.
د (لرلو فعلونه) هم كومكي دي او اصلي په هغه صورت كي چي يوازي استعمال شي يعني كوم بل اصلي فعل وجود ونلري ، اصلي فعل نه دي اوپه هغه صورت كي چي له نورو اصلي فعلونو سره استعمال شی بيا كومكي فعلونه دي.

Ex: I have a book. مثال: زه يو كتاب لرم.

Ordinary verb اصلي فعل

Ex: I have studied Biology. مثال: ما بيولوژي مطالعه كړي ده.

Auxiliary verb كومكي فعل

To do verbs دسرته رسولو فعلونه

(To do verbs) are those which are used to show performing of an action in the sentence .
د (سرته رسولو فعلونه) هغه دي چي په جمله كي د يو عمل(كار) په سرته رسولو لپاره استعماليږي.

- **To do verbs consist in:د سرته رسولو فعلونه عبارت دي له**

To do verbs د سرته رسولو فعلونه		
Do	Does	Did

Present conjugation	حال گـــردان
I do	زه سرته رسوم
You do	تاسي سرته رسوي
They do	هغوي(دوي) سرته رسوي
We do	موږ سرته رسوو
He does	هغه(مذكر) سرته رسوي
She does	هغه (مونث) سرته رسوي
It does	هغه(بيجان) سرته رسوي

Ex: I do my homework every day. مثال: زه هره ورځ خپله كورنی سرته رسوم.

Ex: He does service every month. مثال: هغه هره مياشت خپله نوكري سرته رسوي.

Past conjugation	ماضي (تير) گردان
I did	ما سرته ورسوله
You did	تاسي سرته ورسوله
They did	هغوي(دوي) سرته ورسوله
We did	موږ سرته ورسوله
He did	هغه(مذكر) سرته ورسوله
She did	هغه (مونث) سرته ورسوله
It did	هغه(بيجان) سرته ورسوله

Ex: He did his education. مثال: هغه(مذكر) خپلي زده كړي سرته ورسولي.

Ex: I did my homework yesterday. مثال: ما تيره ورځ خپله كورنى وظيفه سرته ورسوله.

Note:نوټ:

The sentences which do not have any (to be) verb or other auxiliary verbs , (To do) verbs are used in their question and negative form.

په كومو جملو كي چي د (to be) فعل او بل كوم كومكي فعل موجود نه وي دهغو په سوالي او منفي شكل كي د (To do) له فعلونو څخه استفاده كيږي.

Ex: **مثال:**

Ahmad plays volley ball.	(+)	(+)	احمد د واليبال لوبه كوي.
Does Ahmad play volley ball?	(?)	(؟)	آيا احمد د واليبال لوبه كوي؟
Ahmad does not play volley ball.	(-)	(-)	احمد د واليبال لوبه نه كوي.

Note:نوټ:

(To do) verbs are both ordinary and auxiliary verbs ; when they are used alone they are ordinary and show performing of the action ; but when they are followed by other verbs in the sentence to form a question or negative ,are auxiliary verbs and lose their meaning.

د (To do) فعلونه هم كومكي دي او هم اصلي فعلونه ؛ په هغه صورت كي چي په جمله كي يوازي استعمال شي اصلي دي او دعمل په سرته رسولو دلالت كوي؛ مگر كله چي په سوالي او منفي شكل كي له نورو فعلونو سره يوځاي شي كومكي فعلونه دي او خپله معنى له لاسه وركوي.

Ex: I do my homework.(ordinary verb). مثال: زه خپله كورني وظيفه سرته رسوم. (اصلي فعل).

Ex: He dose not play chess. (auxiliary verb). مثال: هغه د سطرنج لوبه نه كوى. (كومكي فعل).

Emphatic "Do"
"Do" تـاكـيـدي

When the "to do" verbs are placed before the simple form of the verbs emphasize on performance of an action , are called emphatic do.
کله چي د "to do" فعلونه د فعل له ساده شکل څخه دمخه راشي او دعمل په سرته رسولو تاکید وکړي د تاکیدي "Do" په نامه یادیږي.

Ex: Sifat does perform his homework. مثال: صفت خپله کورنی وظیفه سرته رسوي.
Ex: Asif does go to work everyday. مثال: آصف هره ورځ کار ته ځي.
Ex: I did study English. مثال: زه انګليسي مطالعه کوم.

2. Demonstrative pronouns: اشـاروي ضـمـيرونه

Demonstrative pronouns are those which are used instead of noun and point out some person , place and thing.
اشاروي ضميرونه هغه دي چي د اسم په ځاي استعماليږي او شخص، مکان او شي ته اشاره کوی.

- **Demonstrative pronouns are divided into two parts:**
- **اشـاروي ضميرونه په دوه برخو ويشـل شـوي دي:**

1. Definite Demonstrative pronouns . معين اشاروي ضميرونه.
2. Indefinite Demonstrative pronouns. نامعين اشاروي ضميرونه.

1) Definite Demonstrative pronouns . معين اشاروي ضميرونه.

Definite Demonstrative pronouns are those which point out to exact and clear person or thing.
معين اشـاروي ضميـرونه هغه چي يو معين او واضـح شخـص اوشـي ته اشاره کـوي.

Like لکه : this (دغـه) , that (هغـه) , these («جمـع»دغـه), those(«جمـع»هغـه) , the same (عين شـي) , such(داسـي، دارنګـه) , the former (مـخکنـي ، پـخـوانـي), the latter (وروسـته)

➢ **"This دغه"** : "this" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is near the speaker.
"This"يو اشاروي ضميراويا صفت ده چي د هغه مفرد اسم لپاره استـعماليـږي چي متکلم (خبري کوونکي) ته نږدې وي.

Ex: This is a computer. مثال: يو کمپيو تر ده.

- **"That هغه"** : "That" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is far from the speaker.

"That" يو اشاروي ضمير اويا صفت ده چي د هغه مفرد اسم لپاره استعماليږي چي له متكلم(خبري كوونكي) څخه لري وي.

Ex: That is a pen. مثال: هغه يو قلم ده.

- **"These «جمع»دغه":**"These" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is near to the speaker, or " these " is used as the plural form of "this".

"These" يـو اشاروي ضمـير اويا صفت ده چي د جمع اسـمـونو لپاره استعماليږي چي متكلم (خبري كوونكي) ته نږدي وي، اويا " these" د "this". د جمعي شكل په حيث استعماليږي.

Ex: These are my friends. مثال: دغه(جمع) زما ملګري دي.

- **"Those«جمع»هغه":** "Those" is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is far from the speaker, or "Those" is used as the plural form of "that".

"Those" يو اشاروي ضمير او يا صفت ده چي د جمعي اسمونو لپاره استعماليږي چي له متكلم (خبري كوونكي) څخه لري وي، اويا"Those" د"that" د جمعي شكل په حيث استعماليږي.

Ex: Those are the books. مثال: هغه(جمع) كتابونه دي.

2) Indefinite Demonstrative pronouns: نامعين اشاروي ضميرونه

Indefinite Demonstrative pronouns are those which point out to unknown person and things.

نامـعين ضـمـيرونه هـغـه دي چـي نامعين اشـخاصـو او شـيانـو ته اشـاره كـوي.

Ex: We are Muslims. مثال:موږ مـسلـمانان يو.
Ex: Everybody must have good morality. مثال:هرڅوک بايد ښه اخلاق ولري.

Usage of (It)
د (It) د استعمال "ځايونه"

⇨ (It) is used for inanimate things. (It) د بي جانه شيانو لپاره استعماليږي.

Ex: It is a cap. مثال: هغه يوه پياله ده.

⇨ (It) is used for animal when do not consider their gender.

(It) دحيواناتو لپاره استعماليږي هغه وخت چي دهغو نوعيت په نظر كي ونه نيسو.

Ex: It is a dog. مثال: هغه يو سپی ده.

⇨ (It) can be used for the people in the photo.

(It) کولاي شي د اشخاصو لپاره په تصوير کي استعمال شي.

Ex: Who is this in the picture? مثال: په دي تصوير کي څوک ده؟

It is Noor Ahmad. هغه نوراحمد ده.

⇨ (It) can be used for small children.

(It) کولاي شي د کوچني ماشومانو لپاره استعمال شی.

Ex: It is a clever baby. مثال: هغه یو ځیرک ماشوم ده.

⇨ (It) also can be used for weather and time.

(It) همدارنګه کولاي شي د هوا(موسم) او وخت لپاره استعمال شي.

Ex: It is winter.(weather). مثال: ژمي ده.(هوا،موسم).

Ex: It is the four o' clock.(time). مثال: څلور بجي دي.(وخت).

Ex: It is rainy today.(weather). مثال: نن ورځ باراني ده. (هوا).

⇨ (It) is used to give emphasis to a noun or pronoun.

(It) د نوم اویا ضمیر باندي تاکید کولو لپاره استعمالیږي.

Ex: It was you who fought with Khalid. مثال: هغه ته وي چي له خالد سره دي جنګ وکړ.

Note: (It) and (you) are both subject and object pronoun , when they are used before the verb ,they are subject pronouns and when they are used after the verb they are objective pronouns.

نوټ: (It) او (you) دواړه هم فاعلي اوهم مفعولي ضمیرونه دي ، کله چي (دغه ضمیرونه) له فعل څخه مخکي استعمال شي فاعلي ضمیرونه دي او کله چي (دغه ضمیرونه)له فعل څخه وروسته استعمال شي مفعولي ضمیرونه دي.

Ex: It works good. (Subject pronoun). مثال: هغه ښه کار کوي.(فاعلي ضمیر).

Ex: Hashmat give it yesterday me. (Object pronoun). مثال: حشمت هغه تیره ورځ ماته راکړ(مفعولي ضمیر).

Ex: You can speak Pashto. (Subject pronoun).). مثال: ته په پښتو خبري کولاي شي(فاعلي ضمیر).

Ex: I give some money to you.(Object pronoun). مثال: ما تاته یوه اندازه پیسي درکړي.(مفعولي ضمیر).

Possessive pronouns
ملکي ضمیرونه

Possessive pronouns are those which are used instead of noun and show possession or ownership.

ملکي ضمیرونه هغه دي چي دنوم په ځاي استعمالیري او ملکیت او مالکیت ښیي.

- **Possessive pronouns consists in: ملکي ضميرونه عبارت دي له**

Possessive pronoun	ملکـي ضـمـيرونه
Mine	زمـا
Your	د ستا ، د ستاسي
His	دهغه(مذکر)
Hers	دهغي(مونث)
Ours	زمونږ
Theirs	د هغوي (د دوي)

Ex: That house is mine. — مثال: هغه کور زما ده.
Ex: This book is yours. — مثال: دغه کتاب د ستاسي ده.

Tense زمانه

Tense is a term used in Grammar to indicate the time of the action or event.

زمانه يو اصطلاح ده په ګرامر کي د عمل وخت اويا واقعي ته اشاره کوي.

Or: Tense is the form of the verb which shows the time of occurrence of an action or state.

اويا: زمانه د فعل هغه شکل ده چي د يو عمل د مخامخ کيدو وخت اويا حالت ښکاره کوي.

- **There are sixteen tenses in English language.**
  په انګليسي ژبه کي شپاړس زماني موجودي دي.

Note: The word (tense) is a proper noun which indicates to a particular part of Grammar ,but (Time) is a common noun which is used in genral.

نوټ: د (tense) کلمه يو خاص اسم ده او د ګرامر په يو مخصوص بخش کي استعماليږي، مګر د (Time) يو عام اسم ده چي په ټولو کي استعماليږي.

- **There are four basic tenses in English language:**
  په انګليسي ژبه کي څلور اساسي زماني موجودي دي:

Simple present tense	ساده حال زمانه
Simple past tense	ساده تيره زمانه
Simple futer tense	ساده راتلونکي زمانه
Simple Future tense in the past	ساده راتلونکي زمانه په تيره(ماضي) کي

- Tense according to their type are divided into three parts:

زماني د هغوي د نوعي په نظر په دري برخو ويشل شوي دي:

Simple tenses	ساده زماني
Prograssive tenses	جاري زماني
Perfect tenses	کاملي زماني

- **In a tence we study three items that are:**

په يوه زمانه کي دري برخي په نظر کی نيو کيږي:

1. Structure (فورمول) ساختمان
2. Usage استعمال
3. Diagram (Chart of displaying a tense) .(د زماني د نمايش چارت)دياګرام

- **Structure (ساختمان يا جوړښت)**

Structure is the formula of a tense ,that helps us to form the sentences of a tense and there are four forms in structure.

ساختمان د يوي زماني فورمول ده ،چي له موږ سره د يوي زماني د جملو په تشکليل کي مرسته کوي او ديوي زماني ساختمان په څلورو شکلو سره وي.

Structure of a tense د يوي زماني ساختمان	
Affirmative form	مثبت شکل
Question form	سوالي شکل
Negative form	منفي شکل
Negative interrogative form	منفي سوالی شکل

- **Usage (استعمال ، کــاره ونه)**

"Usage" is the way which shows where and how to use a tense.

"Usage" هغه طريقه ده بنيي چي يوه زمانه چيري او څنګه استعمالولاي شو.

Some tenses have only one usage but some others have two or more than two usages.

ځيني زماني يوازي يو استعمال لري مګر ځيني نوري دوه اويا له دوو څخه زيات کاره وني لري.

- **“Usages” are divided into two parts:** **”کاره وني” په دوو برخو ویشل شوي دي**

1) Main usages. اصلي استعمال (کاره ونه).
2) Accessory usages. فرعي استعمال(کاره ونه).

4. Diagram (Chart of displaying a tense) دیاګرام(د زماني د نمایش چارټ).

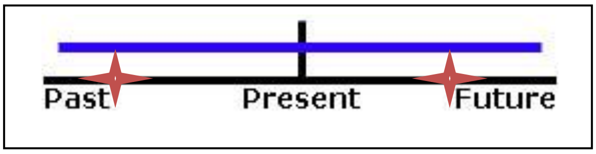

➢ Complement (تکمیل کوونکی)

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.

تکمیل کوونکي له هغه کلمې اویا ګروپ د کلمو څخه عبارت ده چې د فعل څخه وروسته د جملې معنې تکمیلوي.

Ex: Najeeb works in a bank. مثال: نجیب په یوه بانک کې کار کوي.
Ex: I go to school every day. مثال: زه هره ورځ ښوونځی ته ځم.

Note: Complement can be a noun , adjective , pronoun or a number.
نوټ: تکمیل کوونکي کیداې شي یو اسم ، صفت ،ضمیر اویا یو عدد وي.

Simple present tense
حال ساده زمانه

Helping verbs of simple present tense	د حال ساده زماني کومکي فعلونه
Do /Does	**Do /Does**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Subject + V_1 + Complement. Ex: Bilal teaches English. مثال: بلال انګلیسي تدریسوي.
Question form سوالي شکل	Do/Does + Subject + V_1 + Complement? Ex: Does Bilal teach English? مثال: آیا بلال انګلیسي تدریسوي؟
Negative form منفي شکل	Subject + Do/Does + Not + V_1 + Complement. Ex: Bilal Does not teach English. مثال: بلال انګلیسي نه تدریسوي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Do/Does +Subject + Not + V_1 + Complement -? Ex: Does Bilal not teach English ? مثال: آیا بلال انګلیسي نه تدریسوي؟ Don’t/Doesn’t + Subject + V_1 + Complement -? Ex: Doesn’t Bilal teach English ? مثال: آیا بلال انګلیسي نه تدریسوي؟

(V_1) is first form of verb. **(V_1) د فعل لومړني(اصلي) حالت ده.**

1. Note : نوټ

⇨ **Subject: فاعل**

The word which is is used at the beginning of the sentences is called subject.

هغه کلمه چي د جملي په سرکي استعماليږي د فاعل په نوم ياديږي.

Ex: Mohammad is a boy. مثال: محمد يو هلک ده.

⇨ It is mentionable that all the verbs exept of auxiliaries take (s) or (es) in the third singular person (He ,she ,it) of the simple present tense.

د يادوني وړ ده چي ټول فعلونه بغير د کومکي فعلونو په دريم مفرد شخص(He ,she ,it) کي په حال زمانه کي (s) يا (es) اختياروي.((البته دغه هدايت يوازي په مثبته بيانيه جمله کي مطرح ده مګر په سوالي او منفي کي نه مطرح کيږي)).

Ex: He speaks loud. مثال: هغه په لوړ اواز خبري کوي.

Ex: She watches TV. مثال: هغه(مونث) تلويزون ګوري.

⇨ Verbs ending in (s - ss - ch - sh - o - x - z) take (es) and verbs ending in other letter take only (s).

هغه فعلونه چي په (s - ss - ch - sh - o - x - z) ختميږي (es) اختياروي او هغه فعلونه چي په نورو تورو ختميږي «په اخيرکي» يوازي (s) اختياروي.

Ex: **مثال:**

Wash – Washes	Go – Goes	Mix – Mixes
Play – Plays	Agree – Agrees	Live – Lives

2. Note : نوټ

➢ When (es) is added , it is pronounced like an extra (iz) syllable.

کله چي (د فعلونو په اخير کي) (es) اضافه شي د (iz) په شان په يوه جلا هجا باندي تلفظ کيږي.

Ex: Fix – Fixes .

➢ Verbs ending in (y) following a consonant change (y) into (I) and add (es).

هغه فعلونه چي د (y) په(توري) ختميږي او (y) د بي غږه توري په تعقيب راغلي وي ((د (y) له توري مخته يو بي غږه توري راغلي وي)) د (y) توري په (I) بدليږي او (es) اضافه کيږي.

Ex: Study – Studies .

➢ Verbs ending in (y) following a vowel , add only (s).

هغه فعلونه چي(y) په (توري) ختميږي او (y) د غږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي((د (y) له توري مخته يو غږ لرونکي توري راغلي وي)) يوازي (s) (په اخيرکي) اضافه کيږي.

Ex: Stay – Stays .

Usages of simple present tense
د حال ساده زماني کاره وني(استعمالات)

1) Usage: Simple present tense is used to shows habitual actions ,habitual action is an action which is done frequently or habitually.

۱) **استعمال**: حال ساده زمانه د عادتي کارونو لپاره استعماليږي، عادتي کار هغه کار ده چي په کثرت او تکرار يا په عادتي ډول ترسره کيږي.

Diagram:

The adverb of frequency like (Always ,Often , Usually , Sometimes , seldom , Rarely , Ever , Never), and also the other adverbs like (Every day , Every-night , Every morning , Every week , Every month) and etc are used in this usage in simple present tense.

د تکرار قيدونه لکه (هميشه، اکثراً وخت , معمولاً، ځيني وخت، ډير لږ، په نادره توګه(ډيرلږ) ، هرکله ، هيڅکله او همدارنګه نورقيدونه لکه (هره ورځ ، هره شپه ، هرسهار ، هره هفته ، هره مياشت) ، او نور د حال ساده زماني په دي استعمال کي پکار وړل کيږي.

Ex: I go to school at 7:00 AM every day. مثال: زه هر ورځ د سهار په ۷:۰۰ بجو ښوونځی ته ځم.

Ex: She often washes the dishes. مثال: هغه(مونث) اکثراً وخت کالي پريمنځي.

Ex: Ahmad always gets up at 6:00 in morning. مثال: احمد هميشه سهار په ۶:۰۰ بجو پورته کيږي.

Ex: She never tells lie. مثال: هغه(مونث) هيڅکله دروغ نه وايي.

Always	همیشه
Often	اکثراً وخت
Usually	معمولاً
Sometimes	ځیني وخت
Seldom	ډیر لیږ
Rarely	په نادره توګه«ډیرکم»
Ever	هرکله
Never	هیڅکله
Every day	هره ورځ
Every night	هره شپه
Every morning	هر سهار
Every week	هره هفته
Every month	هره میاشت

نوټ: کله چي په حال ساده زمانه کي په (Usage 1) کي د وخت قیدونه د تکراري قیدونو سره د جملي په سرکي راشي په حقیقت کي د عادتي عمل په سر تاکید ترسره کیږي ، مګر که چیري فاعل د جملي په سرکی کي راشي تاکید به د جملي په فاعل باندي وي.

همدارنګه باید ذکر کړو چي که چیري د (to be) فعلونه په جمله کي موجود وي نو(تکراري قیدونه (frequency adverbs د (to be) فعلونو څخه وروسته راځي بغیر له هغو معمولاً له فاعل څخه وروسته او له فعل څخه دمخه راځي.

Ex: I usually meet my friends. مثال: زه معمولاً له خپلو ملګرو سره ملاقات کوم.

Ex: He is always at home. مثال: هغه همیشه په کور کي وي.

2) **Usage :** Simple present tense shows general facts ; that is to say , it shows that something was true in the past is true in the present and will be true in the future.

۲) **استعمال**: حال ساده زمانه کلي او عمومي حقیقتونه بیانوي ؛ په بل عبارت هغه شي چي په ماضي کي یي حقیقت درلود اوس هم حقیقت لري او په راتلونکي کي به ممکن حقیقت ولري.

Diagram:

Note: Genral fact is a fact which is clear for all.

نوټ: کلي حقیقت هغه حقیقت ده چي د ټولو(شیانو) لپاره واضح او ښکاره وي.

- **Genral facts are of two kinds: کلي حقیقتونه په دوه ډوله دي**

a) **Changeable genral facs. تغیر خوړونکي کلي حقیقتونه**

Ex: I hve a lot of friends. مثال: زه ډیر ملګري لرم.

Ex: My car is new. مثال: زما موټر نوي ده.

۱) په لومړي مثال کي (زه ډیر ملګري لرم) خو دا ملګري ممکن د وخت په تیریدو سره کم شي. (تغیر خوري).

۲) په دوهم مثال کي (زما موټر نوي ده) خو دا موټر د وخت په تیریدو سره ممکن زوړ شي. (تغیرخوري).

b) Unchangeable genral facts. تغير نه خوړونکي کلي حقيقتونه

Ex: The earth moves around the sun. مثال: ځمکه د لمر په شاوخوا ګرځي.
Ex: Allah (ج) is one. مثال: الله(ج) يو ده.
Ex: Ali is a man. مثال: علي يو سړي ده .

۱) په لومړي مثال کي(ځمکه د لمر په شاوخوا ګرځي) يعني د ځمکي ګرځيدل د لمر په شاوخوا تغير نشي خوړلاي. (تغير نه خوري).

۲) په دوهم مثال کي (الله(ج) يو ده) يعني د الله (ج) يوالي هيڅکله تغير نشي خوړلاي. (تغير نه خوري).

۳) په دريم مثال کي (علي يو سړي ده) نو علي هيڅکله تغير نشي خوړلاي يعني هميشه به سړي وي خو ښځه کيداي نشي. (تغير نه خوړونکي ده).

3) Usage: Simple present tense is can be used for a planned future action , and series of actions or a future event that is a part of a fixed timetable or fixed program (scheduled future).

۳) استعمال: حال ساده زمانه د(نږدي) راتلونکي پلان شوي عمل لپاره (چي حتماً واقع کيږي) استعماليداي شي ،او هغه اعمال يا حوادث بيانوي چي په تقسيم اوقات او پروګرام مطابق واقع کيږي.

Diagram:

Ex: The president visit Pakistan next Friday.
مثال: ريس جمهور راتلوونکي جمعه له پاکستان څخه ليدنه کوي.

Ex: I go to Kandahar tomorrow. مثال: زه سبا کندهار ته ځم.

Ex: Azat leave Kabul at 10:00 AM next Sunday.
مثال: عزت راتلوونکي يکشنبه د سهار په ۱۰:۰۰ بجو کابل پريږدي.

4) Usage: Simple present tense is also used in the newspaper headlines to show past , present and future actions or states.

۴) استعمال: همدارنګه حال ساده زمانه د اخبار په عنوانو کي استعماليري ترڅو ، تير ، حال ، او راتلوونکي عملونه يا حالتونه بيان کړي.

a) When simple form of the verb is used in newspaper , shows a past action or state.

کله چي د فعل ساده شکل په اخبار کي استعمال شي، تير عمل يا حالت ښيي.

Ex: THE NATIONAL ARMY WITHDRAWS.
مثال: د ملي اردو لښکر عقب نشيني کوي.(د ملي اردو لښکر عقب نشيني وکړه).

Ex: PEACE TALKS FAIL. مثال: د سولي خبري ناکامه کيږي.(ناکامه شوي).

b) When (Verb + ing) is used , shows a present action.
کله چي فعل د (ing) سره استعمال شي يو حاضر عمل(کار) ښيي.

Ex: THE PEOPLE ELECTING THE PRESIDENT.
مثال: خلک ريس جمهور انتخابوي. (حاضر وخت).

c) When (To + verb) infinitive is used , shows a future action or state.
کله چي د (To +verb) مصدر په شکل استعمال شي راتلونکي عمل يا حالت ښيي.

Ex: THE MINISTER TO RESIGN FROM HIS POST.
مثال: وزير له خپله پوسته څخه استعفاء کوی. (وزير به له خپله پوسته استعفاء وکړي).

5) Usage : Simple present tense is also used to introduce a quotation , narration and a historical event in the past time.
۵) **استعمال:** همدارنګه حال ساده زمانه په تير وخت کي د قول ، داستان او يوي تاريخي پيښي د معرفي کولو او بيانولو لپاره استعماليږي.

Diagram:

Ex: Hazrat Ali (رض) says: " One who teaches me a word , is my master".
مثال: حضرت علي (رض) ووېل: چاچي ماته يوه کلمه را زده کړه ، زما استاد ده.

Ex: At this time Ahmad Shah Ba Ba leads his troops over Kandahar.
مثال: په دي وخت کي احمدشاه بابا خپلي قواوي د کندهار له لوي رهبري کوي.

6) Usage: Simple present tense is also used in the exclamatory sentences beginning with (here) and (there).
۶) **استعمال:** همدارنګه حال ساده زمانه په هغه ندايي جملو کي استعماليږي چي په (here) او (there) سره شروع کيږي.

Ex: Here comes Massod!
مثال: مسعود دلته راځي!

Ex: There stops the bus!
مثال: هلته بس موټردريږي!

7) Usage: Simple present tense is used to show nature of something.
۷) **استعمال:** حال ساده زمان د شي د طبعيت ښودلو لپاره استعماليږي.

Ex: The lion eats raw meat.
مثال: زمري خامه غوښه خوري.

Ex: The snake bites.
مثال: مار چيچل کوي.

8) Usage: Simple present tense is used to show natural law.

۸) **استعمال:** حال ساده زمانه د طبعي قانون ښودلو لپاره پکار وړل کيږي.

Ex: The sun rises from the east. — مثال: لمر له ختيځ څخه راخيژي.

Ex: Stars shine at night. — مثال: ستوري په شپه کې ځليږي.

Present continuous tense

(Present progressive tense)

حـال جـاري زمـانـه

(حال استمراري زمانه)

Helping verbs of peresent continuous tense	د حال جاري زماني کومکي فعلونه
Is / Am /Are	**Is / Am /Are**

Structure (ساختمان)

Affirmative form مثبت شکل	Subject + H.V + V_1 - ing + Complement. Ex: He is playing football. مثال: هغه د فوټبال د لوبې په حال کې ده.
Question form سوالي شکل	H.V + Subject + V_1 - ing + Complement? Ex: Is He playing football? مثال:آيا هغه دفوټبال دلوبې په حال کې ده؟
Negative form منفي شکل	Subject + H.V + Not + V_1 - ing + Complement. Ex: He is not playing football. مثال:هغه د فوټبال دلوبې په حال کې نه ده.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	H.V +Subject + Not + V_1 - ing + Complement -? Ex: Is He not playing football ? مثال:آيا هغه دفوټبال دلوبې په حال کې نده؟ H.V+'nt + Subject + V_1 - ing + Complement -? Ex: Isn't He playing football ? مثال: آيا هغه د فوټبال دلوبې په حال کې نده؟

Diagram:

Spelling Rules

املايي قاعدي

❖ **Rules of adding (ing) suffix at the end of verbs.**

د فعلونو په اخير کې د (ing) مختاړي اضافه کولو قاعدي.

1. Verbs enging in (ee) take (ing) without any change.

هغه فعلونه چې په (ee) ختم شوي وي (ing) بې له کوم تغير څخه اخلي.

Ex: Agree – Agreeing.

Ex: Flee – Fleeing.

ليکوونکي: خليل احمد « درويش»

2. Verbs ending in a single (e), drap last (e) and than add (ing).
هغه فعلونه چې په ساکنه (e) ختم شوي وي، اخيره (e) حذفـــه او وروسته (ing) اضافه کوو.

Ex: Take – Taking.
Ex: Write – Writing.

☞ **Except of these verbs: په استثنا د دغه فعلونو**

- ✓ Age – Ageing .
- ✓ Singe – Singeing.
- ✓ Dye – Dyeing.

3. Verbs ending in (ie), change (ie) into (y) than add (ing).
هغه فعلونه چې په (ie) ختميږي ، (ie) په (y) تبدليږي وروسته (ing) اضافه کيږي.

Ex: Die – Dying.
Ex: Tie – Tying.

4. When a verb of one syllable has one vowel and end in single consonant, the last consonant is doubled befor adding (ing).
کله چې يو هجايي فعل يو غږ لرونکي توري ولري او په يو بې غـږه توري ختم شي ((غږ لرونکي توري د بې غږه توري مخکې راغلي وي)) د (ing) له اضافه کولو اخيري بې غږه توري دوه چنده کيږي.

Ex: Stop – Stopping.
Ex: Run – Running.
Ex: Hit – Hitting.

5. Verbs of two syllables or more than two if last syllable contains one vowel and end in a consonant , if the stress falls on the last syllable , the last consonant is doubled befor adding (ing).
هغه فعلونه چې دوه هجايي يا زيات وي ، که چيرې په اخيري هجاء کې يو غږ لرونکي توري شامل وي ((د بې غږه توري د مخه يو غږ لرونکي توري موجود وي)) او فشار په اخيري هجاه باندې وي، اخيري بې غږه(توري) د (ing) له اضافه کولو څخه مخکې دوه چنده کوو؛)) او وروسته (ing) ور اضافه کوو)).

Ex: Admit – Admitting.
Ex: Prefer – Preferring.
Ex: Begin – Beginning.

6. Verbs ending in (C), an extra (K) is added befor adding (ing).

هغه فعلونه چي په (C) باندي ختميږي د (ing) له اضافه کولو مخکي يوه (K) اضافه کيږي.
((دغه هدايت يوازي د (C) دخيل غږ د ساتلو په غرض ده)).

Ex: Picnic – Picnicking.

Ex: Traffic – Trafficking.

7. Verbs ending (Y) following a consonant or vowel take (ing) without any change.

هغه فعلونه چي په (Y) باندي ختميږي که د بي غږه اويا غږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي ((که مخکي له (Y) څخه بي غږه اويا غږ لرونکي توري راغلي وي)) بي له کوم تغير څخه (ing) اختياروي.

Ex: Study – Studying.

Ex: Play – Playing.

Note: نوټ

In British System the final (L) is always doubled and than add (ing).

په بريتانوي سيستم کي اخيري (L) هميشه دوه چنده کيږي او وروسته (ing) اضافه کيږي.

Ex: Travel – Travelling.

Ex: Signal – Signalling.

Ex: Feel – Feelling.

Usages (کاره وني)

1) Usage: Present continuous tense is used to express an activity that is happening at the moment of speaking.

۱) **استعمال:** حال جاري زمانه د هغه فعاليت د بيانولو لپاره استعماليږي چي د خبرو په حالت کي واقع کيږي.

Or: Present continuous tense shows the duration of an action which is in progress at the moment of speaking.

اويا: حال جاري زمانه د هغه عمل موده ښيي د خبرو په حالت کي جريان لري.

Diagram:

Note: نوټ

When present continuous tense is used in this way, it is usually followed by adverb of time, such as (now , right now, at the moment, at present)… etc.`

کله چي حال جاري زمانه په دي طريقه استعماليږي، معمولاً د وخت له قيدونو لکه (اوس، همدا اوس ، په دي لحظه کي، په دي حاضر وخت کي)...اونورو سره يوځاي کيږي.

now	اوس
right now	همدا اوس
at the moment	په دي لحظه کي
at present	په دي حاضر وخت کي

Ex: I am working right now. مثال: زه همدا اوس په کارکولو مشغول يم.
Ex: Nazeer is watching T.V at present. مثال: نذير په دي حاضر وخت کي د تلويزون په ليدلو لګيا ده.
Ex: Samiullah is studing now. مثال: سميع الله اوس په مطالعه کولو مشغول ده.

2) **Usage :** The present continuous tense is also used to show the duration of an action which is apparently going on ,but not necessarily at the moment of speaking.

۲) **استعمال:** همدارنګه حال جاري زمانه د هغه عمل ښودلو لپاره استعماليږي چي ظاهراً د سرته رسيدو په حالت کي وي،مګر نه د خبرو په موقع کي.(د خبرو په موقع کي جريان ونلري).

Ex: Omer is working in a company. مثال: عمر په يوه کمپنۍ کي کار کوي.
Ex: Amran is teaching Pashto at school. مثال: عمران په ښوونځۍ کي پښتو تدريسوي.

2) **Usage:** The present continuous tense is used for the action that has already been arranged and to take place in the future.

۳) **استعمال:** حال جاري زمانه د هغه عمل لپاره استعماليږي چي مخکي ترتيب شوي وي اوپه راتلونکي واقع شي.

Diagram:

Ex: Abrahim is coming here tomorrow. مثال: ابراهيم سبا دلته راځي.
Ex: He is leaving Kandahar next week. مثال: هغه به راتلوونکي کندهار ترک کړي.

✍ Note:نوټ

In this way the adverbs of future tense like: Tomorrow, To night , and etc are used.

په دغه طريقه بايد د راتلوونکي زماني قيدونه لکه: سبا(Tomorrow)، نن شپه (To night) اونور استعمال شي.

Ex: I am going to Mazar to night. مثال: زه نن شپه مزار ته ځم.
Ex: My brother is arriving tomorrow. مثال: زما وروړ سبا راسیږي.

3) Usage: Present continuous tense is used with (always) to show a frequently action , usually when the repetition annoys the speaker or seems unreasonable.

۴) استعمال: حال جاري زمانه د (always) له قید سره د تکراري عمل لپاره چي د ویوونکي لپاره ناراحت کوونکي او غیر معقول وي استعمالیږی.

Diagram:

Ex: You are always coming late. مثال: تاسي همیشه ناوخته راځئ.
Ex: He is always fighting at this time. مثال: هغه همیشه په دغه وخت کي جنګ کوي.

4) Usage: The present continuous tense can be used for an action which appears to be continuous.

۵) استعمال: حال جاري زمانه کولای شي د جاري عمل د ښکاره کولو لپاره استعمال شي.

Ex: Shabeer is always laughing. مثال: شبیر همیشه خاندي.
Ex: They are always working. مثال: هغوي همیشه کار کوي.

Note: نوټ

The present continuous tense is not used with out of control verbs. These verbs are used in the simple present tense, followed by adverbs of present continuous tense.

حال جاري زمانه له غیر ارادي فعلونو سره نشي استعمالیدای.
دغه فعلونه په ساده حال زمانه کي استعمالیږي، د حال جاري زماني له قیدونو سره یوځای کیږي.

Some of the out of control verbs ځیني غیر ارادي فعلونه			
Know	پیژندل ، پوهیدل	Cost	ارزش لرل
Understand	پوهیدل	Become	کیدل ، واقع کیدل
Believe	باورلرل	Think	فکر کول
Feel	احساس کول	Have	لرل
Forget	هیرول	Has	لرل
See	لیدل	Love	مینه لرل
Hear	اوریدل	Like	خوښیدل
Smell	بویول	Wish	ارزو لرل ، غوښتل
Appear	ښکاره کیدل ، ظاهریدل	Are	
Seem	په نظر راتلل ، ظاهریدل	Was	
Want	غوښتل	Were	

Ex: مثال

☞ I am smelling a flower now .(incorrect غلط).

☞ I smell a flower now. (correct صحیح).

✍ **Note: نوټ**

In some cases most of the out of control verbs are commonly used as progressive verbs with difference in meaning.

په ځینې مواردو کې اکثریت غیر ارادي فعلونه عموماً د معنې په تغیر سره د جاري فعلونو په حیث استعمالیږی.((ارادي جنبه ځانته غوره کوي)).

Ex: I am thinking about this question. مثال: زه د دغه سوال په باره کې فکر کوم.

Distributive pronouns
توزیعي ضمیرونه

Distributive pronouns are used in the place of noun and indicate each person of a number of group.

توزیعي ضمیرونه هغه دي چې د نوم په ځاي استعمالیږي او د یو ګروپ په هر شخص (په فرد، فرد) باندي دلالت کوي.

- **Distributive pronouns consist in: توزیعي ضمیرونه عبارت دي له**

Every (هریو), Either (دواړه) Neither (هیڅ یو) Each(هریو، هر) ,None(هیڅ یو، هیڅ) Both(دواړه) , Any(هر ، هیڅ، کوم).

Ex: Each of you is present. مثال: هریو له تاسو څخه حاضر ده.
Ex: Neither of us is lazy. مثال: هیڅ یو له موږ څخه تنبل نه ده.
Ex: Both must come on time. مثال: دواړه باید په وخت راشي.

Indefinite pronouns
نامعین ضمیرونه

Indefinite pronouns are used instead of noun and denote some unknown person , place or thing.

نامعین ضمیرونه د اسم په ځاي استعمالیږي اوپه نامعین شخص ،مکان یا شي باندي دلالت کوي.

- **The Indefinite pronoun are consist in:نامعين ضميرونه عبارت دي له**

Indefinite pronouns	نامعين ضميرونه
One	يو ، شخص
Few	لږ، خو
No	هيڅ ، نه
All	ټول
None	هيڅکله، هيڅ، نا
Somebody	يوشخص ،کوم شخص، کوم کس
Some one	يو شخص،کوم يو ، هغه يو
No one	هيڅ يو، هيڅوک
Any body	هرشخص، کوم شخص،هرڅوک
No body	هيڅوک ، هيڅ شخص
Some thing	څه شي ،کوم شي ،شي
Any thing	هرشي، کوم شي
No thing	هيڅ شي، بې ارزښته
Every one	هريو
Every body	هرشخص، هر سړي ،هرتن
Every thing	هرشي
Some	يو تعداد ، يوڅو ، لږ ، يوه اندازه
Any one	هريو، هرڅوک ، کوم يو
Any where	هرځاى ، کوم ځاى ،هرچيرته
No where	هيچرته ، هيڅ ځاى
Every where	هرچيرته ، هرځاى
Some where	هرځاى ،کوم ځاى
Others	نور
Any	هر،کوم، ځينې ، يو تعداد
Many	ډير ، زيات
Much	ډير ، زيات

Ex: I bought some thing. مثال: ها څه شي واخيستل.

Ex: Did you see any body. مثال: آيا ته کوم شخص وليد.

Ex: He told my every thing. مثال: هغه ماته هرشي وويل.

Ex: Any body can not speak English. مثال: هرڅوک په انګليسي خبرې نه شي کولاى.

➢ **"Many"ډیر**: "Many" usually used with plural countable nouns in positive statements , negative statements and in question sentences.
"Many" معمولاً له شمیرونکي اسمونو سره په مثبته بیانیه ، منفي بیانیه اوپه سوالیه جملو کي استعمالیږي.

Ex: I have many friends. مثال: زه ډیر ملګري لرم.
Ex: I have not many brothers. مثال: زه ډیر وروڼه نه لرم.

➢ **" Muchډیر ":** "Much" is usually used with uncountable nouns in negtive statement and in question sentences , but rarely used in positive statement sentences.
"Much" معمولاً له غیر شمیرونکي اسمونو سره په منفي بیاني او سوالي جملو کي استعمالیږي، مګر په کم ډول په مثبتو جملو کي استعمالیږی.

Ex: He doesn't eat much rice. مثال: هغه ډیري وریځې نه خوري.
Ex: Do you have much money? مثال: آیا ته ډیري پیسي لري؟

➢ **"Some": "Some" is used as follow:**
"Some" په لاندي ډول استعمالیږي:

➪ **"Some"** is usually used in affirmative sentences.
"Some" معمولاً په مثبتو جملو کي استعمالیږي.

Ex: Mustafa bought some cars last week. مثال: مصطفي تیره اونۍ یو څو موټران واخیستل.

➪ **"Some"** is used for request in interrogative sentences.
"Some" په سوالي جملو کي د غوښتني (درخواست) لپاره استعمالیږي.

Ex: Do you have some coffee? مثال: آیا ته لیږ قهوه لري؟

➪ **"Some"** is used with countable and plural nouns.
"Some" د شمیرونکي او جمعي اسمونو لپاره استعمالیږی.

Ex: Asmatullah have some books. مثال: عصمت الله یو څو کتابونه لري.

➪ **"Some"** is also used with uncountable and singular nouns.
"Some" همدارنګه له غیرشمیرونکو او مفرد اسمونو سره استعمالیږي.

Ex: Alam Khan have some food. مثال: علم خان یوه اندازه غذا لري.

➢ "**Any**" **is used as follow:**

"**Any**"په لاندي ډول استعمالیږي:

⇨ "**Any**" is usually used in negative sentences.

"**Any**" معمولاً په منفي جملو کي استعمالیږی.

Ex: Arfan didn't buy any thing.

مثال: عرفان کوم شي وانه خیستل.

⇨ "**Any**" is used in interrogative sentences.

"**Any**" په سوالي جملو کي استعمالیږی.

Ex: Did you see any one here?

مثال: آیا تا دلته کوم کس ولید؟

⇨ "**Any**" is used When the idea of the sentence is negative.

کله چي په جمله کي منفی نظر وی"**Any**" استعمالیږي.

Ex: Abdul Bari have not any mobile.

مثال: عبدالباري هیڅ مبایل نلري.

Note: "**Reciprocal pronouns**" are used instead of nouns and talk about a mutual relationship.

نوټ: "**متقابل ضمیرونه**" د اسم په ځاي استعمالیږي او متقابل روابط بیانوي.

Like:

Each other	یو بل ، یوبل سره، یوله بل سره
One another	یوله بل ، یو بل سره، یوله بل سره

❖ "**Each other**" : is used to talk about two persons.

"**Each other**": د دوو اشخاصو په باره کي خبري کولو(بحث کولو) لپاره استعمالیږي.

Ex: The boys hit each other.

مثال: هلکان یو بل سره وهي.

❖ "**One another**": is used to talk about more than two persons or thing.

"**One another**" : د دوو څخه د زیاتو اشخاصو په باره دخبري کولو(بحث کولو) لپاره استعمالیږي.

Ex: All Muslims love with one another.

مثال: ټول مسلمانان یوله بل سره مینه لري.

Interrogative Pronouns
پوښتونکي(استفهامي) ضميرونه

Interrogative Pronouns are those which are used instead of noun and ask a question.

استفهامي ضميرونه هغه دي چي د اسم په ځاي استعماليږي او سوال پوښتي.

Interrogative Pronouns	پوښتونکي(استفهامي ضميرونه)
Who	څوک ، چا
Whose	د چا ، دچا مال
Which	کوم ، کوم يو
What	څه ، څه شي
Whom	چاته چي ، څوک چي ،چاته

➢ "Who"څوک:

"**Who**" is used when we ask about person or persons.

"**Who**"هغه وخت استعماليږي کله چي موږ د د شخص يا اشخاصو په باره کي پوښتنه کوو.

Or: "**Who**" is used only for people in subject and object case.

اويا: "**Who**" فقط د اشخاصو (خلکو) لپاره په فاعلي او مفعولي حالت کي استعماليږي.

Ex: Who is this? — مثال: دغه څوک ده؟

Ex: Who did you see? (Object case) — مثال: تا څوک وليد؟ (مفعولي حالت).

Ex: Who is knocking the door? (Subject case) — مثال: څوک دروازه ټکوي؟(فاعلي حالت).

➢ "Whose"د چا :

"**Whose**" is used in possessive case of subject and object.

"**Whose**"د فاعل او مفعول په ملکي حالت کي استعماليږي.

Or: "**Whose**" is used to ask about possession.

اويا: "**Whose**" د ملکيت په باره کي د پوښتنه کولو لپاره استعماليږي.

Ex: Whose computer is this? (Subject). — مثال: دغه کمپيوټر دچا ده؟(فاعل).

It's Muhammad. — هغه د محمد ده.

Ex: Whose car did you take? (Object). — مثال: تا دچا موټر اخيستي ده؟ (مفعول).

Niamat's. — د نعمت.

➢ **“Which” کوم ، کوم یو** :

“**Which**” is used for person or thing , It implies selection.
“**Which**” د شخص او شي لپاره استعماليږي ،اوپه انتخاب باندی دلالت کوي.(ديوشي يا شخص په انتخاب باندي دلالت کوي).

Ex: Which class are you in?
I am in 12th class.

مثال: تاسي په کوم ټولګی کي یاست؟
زه په دولسم ټولګی کي یم.

Ex: Which is your friend ?
Sifat is my friend.

مثال: کوم یو ستاسي ملګری ده؟
صفت زما ملګری ده.

➢ **“What” څه، څه شی** :

“What” is used for things in general sense.
“What” په عمومي مفهوم د شیانو لپاره استعماليږي.

Ex: What is this?
It is a book.

مثال: دغه څه شي ده؟
هغه يو کتاب ده.

Ex: What your tribe name?
My tribe name is Pashton.

مثال:ستاسي د قبيلي نوم څه شي ده؟
زما دقبيلي نوم پښتون ده.

Article
(د تعریف توري)

Article is a word which is used with a noun or adjective to define or determine them.
د تعریف توري هغه کلمه ده چي له اسم اويا صفت سره (له اسم مخته) استعماليږي او هغوي تعريفوي يا مشخصوي.

- **The articles is actually Demonstrative Adjective.**
د تعريف توري په حقيقت اشاروي صفتونه دي.

- **The articles are divided into two parts:**
د تعريف توري په دوو دولونو ويشل شوي دي:

1. Definite article. معین د تعریف توری
2. Indefinite article . غیر معین د تعریف توری

1. Definite article معین د تعریف توری

An article which is used to refer to a particular person or thing is known as the definit article.

د تعریف هغه توری ده چي د مشخص شخص اویا شي د معین کولو لپاره استعمالیږي.

➢ There is only one definite article in English language which is **(The)**.

په انګلیسي ژبه کي یوازي د تعریف یو معین توری ده چي **(The)** څخه عبارت ده.

● **"The"** is called the definite article , because it points out some particular person or thing.

"The" د تعریف معین توري ده، څکه چي مشخص شخص یا شي ته اشاره کوي.

❖ **The definite article (The) is used in the following ways:**

د (The) د تعریف معین توري په لاندي طریقو استعمالیږي:

1) Is used befor untique things in nature in their kind.

د بي مثاله شیانو مخته چي په طبعیت کي (او) په خپله نوع کي (بي مثاله) وي استعمالیږي.

Ex: The sun. — مثال: لمر.
Ex: The earth. — مثال: ځمکه.
Ex: The sky. — مثال: اسمان.
Ex: The moon. — مثال: سپوږمی.

2) Is used befor common nouns in order to be determined.

د عامو اسمونو مخکي د هغو د مشخصولو لپاره استعمالیږي.

Ex: The man. — مثال: سړي.
Ex: The boy. — مثال: هلک.
Ex:The car. — مثال: موټر.

3) Is used befor ordinal numbers.

د وصفي(رتبه یي) اعدادو مخکي استعمالیږي.

Ex: The first. — مثال: لومړي.
Ex: The second. — مثال: دوهم.
Ex: The 10th. — مثال: لـسـم.

4) Is used before the superlative form of adjective.

د صفت دعالي شکل(عالي درجي) مخکي استعماليږي.

Ex: The cleverest. مثال: ځيرک ترين.
Ex: The tallest. مثال: داررترين (لوړترين).
Ex: The most beautiful. مثال: ډير زيات ښکلي.

5) Is used befor double comparative form of an adjective.

د صفت د دوه ګون مقايسوي شکل(دوه ګون مقايسوي درجي) مخکي استعماليږي.

Ex: The more iron is beaten , the stronger it becomes.

مثال: اوسپنه چي زياته ووهل شي ، قوي تره ګرځي.(تينګيږي).

6) Is used befor singular nouns representing the whole class.

د مفرد اسمونو مخکي چي د ټولي ډلي نمايندګی کوي استعماليږي.

Ex: The cow is a useful animal. مثال: غوا يو ګټور حيوان ده.

7) Is used before names of rivers , seas , deserts , and mountains.

د نهرونو(سيندونو) ، دريابونو ، دښتو ، او غرونو د نومونو مخکي استعماليږي.

Ex: The Amu River. مثال: د امو سيند.
Ex: The Ba Ba Mountain. مثال: د بابا غر.
Ex: The Bagh Ater Desert. مثال: د باغ عطر دښته.

8) Is used before directions nouns.

د سمتونو(طرفونو) له اسمونو مخکي استعماليږی.

Ex: The north. مثال: شمال.
Ex: The south. مثال: جنوب.
Ex: The east. مثال: ختيځ.
Ex: The west. مثال: لويديځ.

9) Is used before names of news papers , magazine.

د ورځپاڼو(اخبارونو) او مجلو د نومونو مخکي استعماليږي.

Ex: The Kabul Times News paper . مثال: کابل ټايمز ورځپاڼه.
Ex: The Mursal. Magazine . مثال: مرسل مجله .

10) Is used befor the historical buildings and historical events.
د تاریخي ودانیو او حادثو څخه مخکي استعمالیږي.

Ex: The Taj Mahal. مثال: تاج محل.
Ex: The Bala Hesar. مثال: بالا حصار.
Ex: The independence day. مثال: د آزادي ورځ.

11) Is used befor names of nationalities , tribes ,sects , communities.
د ملتونو ، قومونو ، مذهبونو ، ټولنو د نومونو د مخه استعمالیږي.

Ex: The Muslims. مثال: مسلمانان.
Ex: The Wardak. مثال: وردک.
Ex: The Afghans. مثال: افغانان.

12) "The" is used when we talk about a particular person or thing.
"The" هغه وخت استعمالیږي کله چي موږ د مشخص شخص یا شي په باره کي خبري کوو.

Ex: Le's go to the park. (The park this town). مثال: ځه چي پارک ته ځو.(د دغه ښار پارک).

13) Is used befor some proper nouns.
د ځینو خاصو اسمونو مخکي استعمالیږي.

Ex: The Afghanistan people. مثال: د افغانستان خلک.
Ex: The Suez Canal. مثال: د سویـس کانال.

✍ Note: نوټ

"The" is the same for singular and plural and for all genders.
"The" د مفرد ،جمع ، او ټولو جنسیتو لپاره یوشان ده.

Ex:

Singular noun	مفرد اسم	Plural noun	جمع اسم
The book	کتاب	The books	کتابونه
Male gender	**مذکر جنسیت**	**Female gender**	**مونث جنسیت**
The boy	هلک	The girl	انجلی

❖ **Article (The) can not be used in the following ways:**
د (The) تعریف توري په لاندې طریقو نشي استعمالیداي:

1) "The" is can not be used befor proper noun.
د "The" د خاصو اسمونو مخته نشي استعمالیداي.

Ex: The Ahmad. (incorrect غلط). X — Ex: Ahmad. (correct صحیح). √
Ex: The Kabul. (incorrect غلط). X — Ex: Kabul. (correct صحیح). √

2) "The" is can not be used befor the months of the year.
د "The" د کال د میاشتو مخکې نشي استعمالیداي.

Ex: The Jun. (incorrect غلط). X — Ex: Jun. (correct صحیح). √

3) "The" is can not be used befor the days of the week.
د "The" د اونۍ د ورځو مخکې نشي استعمالیداي.

Ex: The Sunday. (incorrect غلط). X — Ex: Sunday. (correct صحیح). √

4) "The" is also can not be used befor the languages.
"The" همدارنګه د ژبو څخه د مخه نشي استعمالیداي.

Ex: The Pashto. (incorrect غلط). X — Ex: Pashto. (correct صحیح). √

5) "The" is also can not be used befor names of diseases.
"The همدارنګه د نا روغیو څخه د مخه نشي استعمالیداي.

Ex: The Malaria. (incorrect غلط). X — Ex: Malaria. (correct صحیح). √

Indefinite Articles
غیر معین د تعریف توري

The indefinite articles is related to the number (One) used in the sense (Any one).
د تعریف غیرمعین توري په (یو) عدد پوري مربوط ده (او) د (هریو) په مفهوم استعمالیري.

- **There are two indefinite articles in English language which are (a) and (an).**

په انګليسي ژبه کي دوه نامعين د تعريف توري دي چي عبارت دي له (a) او (an) څخه.

➢ Usages of (a). د (a) استعمالات

- The form (a) is used before the words beginning with a consonant letter.

د (a) شکل د هغه کلمو مخکي استعماليږي چي په يو بې غږه توري شروع شوي وي.

Ex: a book. — مثال: يو کتاب.
Ex: a door. — مثال: يوه دروازه.
Ex: a cup. — مثال: يوه پياله.

- When (U) give the sound of (U) at the beginning of the words (a) is used instead of (an) .

کله چي (U) د کلمي په سرکي د (يوو) غږ ورکړي د (an) په ځاي (a) استعماليږي.

Ex: a university. — مثال: يو پوهنتون.
Ex: a union. — مثال: يو اتفاق.

- The form (a) can be sometimes used befor peoples names and it ind-icates some one stronger.

د (a) شکل ځيني وخت کولاي شي د اشخاصو د نومونو مخکي استعمال شي او په نا اشنا شخص دلالت کوي.

Ex: A Mr. Popal came here yesterday. — مثال: د نباغلي پوپل په نامه پرون دلته يو شخص راغلي وه.

- The form (a) is used with certain words.(Numbers ,half…etc).

د (a) شکل له ټاکلي کلموسره استعماليږي.(عددونه ، نيم ... اونور).

Ex: a hundred.
Ex: a third.
Ex: a quarter. 1/4.
Ex: a half kilo.

- The form (a) is also used with words like (few , little , lot of …etc).
د (a) شکل همدارنګه لکه (few , little , lot of .... اونور) کلموسره استعمالیږي.

Ex: a few people. مثال: یو تعداد خلک.
Ex: a lot of things. مثال: ډیر خلک.
Ex: a little milk. مثال: لیږ شیدي.

❖ Usages of (an). د(an) استعمالات

- The form (an) is used before words beginning with a vowel letter.
د (an) شکل د هغه کلمو څخه مخکې استعمالیږي چې په یو غږ لرونکي توري شروع شوي وي.

Ex: an orange. مثال: یو نارنج.
Ex: an egg. مثال: یوه هګی.

- When the words start with a silent (H) and are pronounced like a vowel sound , we use article (an).
کله چې کلمې په یو بې غږه (H) شروع شوي وي او د غږلرونکي په څیر تلفظ شي موږ د (an) د تعریف توري استعمالو.

Ex: an hour. (an our). Ex: an honest man. (an onest man).

↓ Silent بې غږه ↓ Silent بې غږه

Note: نوټ

Article (a) and (an) are not used before plural and uncountable nouns.
د (a) او (an) د تعریف توري د جمع او ناشمیرونکي اسمونو مخکې نه استعمالیږي.

Ex: a books. (incorrect غلط).
Ex: a water. (incorrect غلط).

Simple past tense
تـيـره ساده زمـانـه
(مطلقه ماضي)

Helping verb of simple past tense	د تيري ساده زماني کومکي فعل
Did	**Did**

Structure:ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Subject + V_2 + Complement. Ex: Asif played Cricket. مثال: آصف د کريکيټ لوبه وکړه.
Question form سوالي شکل	Did + Subject + V_1 + Complement? Ex: Did Asif play Cricket? مثال:آيا آصف د کريکيټ لوبه وکړه؟
Negative form منفي شکل	Subject + Did + Not / Didn't + V_1 + Complement. Ex: Asif did not /Didn't play Cricket..مثال: آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Did +Subject + Not + V_1 + Complement -? Ex: Did Asif not play cricket ? مثال:آيا آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه؟ Didn't + Subject + V_1 + Complement -? Ex: Didn't Asif play Cricket ? مثال: آيا آصف د کريکيټ لوبه ونه کړه؟

Usages "ځايونه" د استعمال

1. Usage: Simple past tense is used to show an action which started and finished at some exact time in the past.

۱. **استعمال:** تيره ساده زمانه د هغه عمل د ښودلو لپاره استعماليږي چي په معين تير وخت کي شروع او ختم شوي وي.

Diagram:

Note: When simple past tense is used in this way, it usually followed by adverbs of time like: yesterday , last week , last month , last year , ago , last night…etc.

نوټ: کله چي تيره ساده زمانه په دغه طريقه استعماليږي ، معمولاً د وخت له قيدونو سره لکه: تيره ورځ ، تيره اونۍ ، تيره مياشت ، تير کال ، مخکي ، تيره شپه ،.... اونور سره يو ځاي کيږي.

Ex: I wrote a letter yesterday. مثال: ما تيره ورځ يوه رساله وليکله.
Ex: He died last year. مثال: هغه تير کال وفات شو.
Ex: I saw him last month. مثال: ما هغه تيره مياشت وليد.

2. Usage: Simple past tense is also used with always to show past habit….etc.

۲. استعمال: همدارنګه تیره ساده زمانه د تیر عادت لپاره له: always سره استعمالیږي.

Diagram:

Ex: Khalid always talked about himself. — مثال: خالد همیشه له خپل ځان سره خبري کولي.

Ex: Haafiz Shabeer Ahmad always recited Quran. — مثال: حافظ شبیر احمد همیشه قرآن تلاوت کاوه.

Ex: He was always busy. — مثال: هغه همیشه مشغول وه.

3. Usage : Simple past tense is also used in improbable conditional sentences.

۳. استعمال: همدارنګه تیره ساده زمانه په ناممکن شرطیه جملو استعمالیږي.

Ex: If I studied hard , I could pass the exam.

مثال: که چیري ما سخته مطالعه کړی واي ، په امتحان کي کامیابیدلم.

4. Usage: Simple past tense is also used to ask about a past action.

۴. استعمال: همدارنګه تیره ساده زمانه د تیر شوي عمل د پوښتلو لپاره استعمالیږي.

Ex: Where were you yesterday? — مثال: تیره ورځ چیري وي؟

Ex: Who did meet you last week? — مثال: له تاسره تیره اونۍ چا ملاقات وکړو؟

5. Usage: Simple Past tense is also used to show an action which starts and stops in the past ,in this way it is usually followed by expression of time like: "for two years," , "for five minutes " "all day" or "all year. ….etc.

۵. استعمال: همدارنګه تیره ساده زمانه د هغه عمل لپاره استعمالیږي چي په تیر (وخت) کي شروع او پاي ته رسیدلي وي، په دغه طریقه کي معمولاً د وخت له اصطلاح سره لګه: " د دوو کلونولپاره" ، " د پنځو دقیقولپاره" ، "ټوله ورځ" ، اویا "ټول کال" .... اونور.

Diagram:

Ex: I lived in Kabul for two years. — مثال: ما د دوو کلونو لپاره په کابل کي ژوند کړي ده.
(ما په کابل کي دوه کاله ژوند کړي ده).

Ex: Baseer sat at the beach all day. — مثال: بصیر ټوله ورځ د ساحل په غاړه ناست وي.

Past continuous tense

(Past progressive tense)

تـيـره جـاري زمـانـه

(تيره استمراري زمانه)

Helping verbs of P.C tense	د تيري جاري زماني كومكي فعلونه
Was / Were	**Was / Were**

Structure: (جوړښت) ساختمان

Affirmative form مثبت شكل	Sub + Was /Were + V - ing + Comp. Ex: He was eating food. مثال: هغه د غذاخوړلو په حال كي وه.
Question form سوالي شكل	Was /Were + Sub + V - ing + Comp? Ex: Was he eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال كي وه؟
Negative form منفي شكل	Sub +Was /Were + Not / Wasn't/Weren't +V -ing + Com . Ex: He was not/wasn't eating food.. مثال: هغه به د غذا خوړلو په حال كي نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شكل	Was/Were +Sub + Not + V - ing + Comp -? Ex: Was he not eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال كى نده؟ Wasn't/Weren't + Sub + V - ing + Comp -? Ex: Wasn't he eating food ? مثال:آيا هغه د غذا خوړلو په حال كي نده؟

Usages استعملات

1) Usage: Past continuous tense is used to shows an action which was going on at some exact time in the past.

۱) **استعمال:** تيره جاري زمانه د هغه عمل ښكاره كولو لپاره استعماليږي چي په تير معين وخت كي د جريان په حال كي وي.

Diagram:

Note: In this usage it is usually used with a (When) and (While) clause.

نـوت: په دغه استعمال كي معمولاً د (When) او (While) له يوي قضيي سره استعماليږي.

Ex: I was swimming in the pool yesterday morning.
مثال: زه تيره ورځ سهار په حوض كي لامبو وهله.

Ex: They were playing volleyball when I called them.
مثال: كله چي ما زنګ وواهه دوي د واليبال په لوبه مشغول وه.

Ex: While I was studying he knocked the door.
مثال: هغه وخت چي زه په مطالعه مشغول وم هغه دروازه وټكوله.

ليكوونكي: خليل احمد « درويش»

2) Usage: Past continuous tense is also used without a time expression to indicate gradual development .

۲) **استعمال:** همدارنګه تیره جاري زمانه بې د وخت له اصطلاح څخه د تدریجي پرمختګ ښودلو لپاره استعمالیږي.

Ex: The weather was getting colder. مثال: هوا د یخیدو په حال کي وه.
Ex: It was getting darker. مثال: هغه د تاریکیدو په حال کي وه.

3) Usage: Past continuous tense is used with (always) to show a persistent habit in the past.

۳) **استعمال:** تیره جاري زمانه له (always) سره استعمالیږي ، چي په تیره کي یو مکرر عمل ښکاره کوي.

Ex: He was always making noise in the class.
مثال: هغه همیشه په ټولګي کي غالمغال جوړاوه.

Ex: Abdul Hadi and Ahsan were always studying together.
مثال: عبدالهادي او احسان همیشه یوځاي مطالعه کوله.

4) Usage: Past continuous tense is also used to show an unfulfilled decision in the past.

۴) **استعمال:** همدارنګه تیره جاري زمانه په ماضي کي د سرته نه رسیدلي تصمیم لپاره استعمالیږي.

Ex: I was going to call you , but I didn't have your number.
مثال: ما تاته زنګ واهه ، مګر ستا نمبر مي نه درلود.

Regular and Irregular verbs
با قاعده او بې قاعده فعلونه

1) Regular verbs با قاعده فعلونه

The regular verbs are those which form their past and past participle by taking (d) or (ed) at the end of the simple form.

با قاعده فعلونه هغه دي چي تیر حالت(دوهم حالت) او دریم حالت يي د ساده شکل(اولي حالت) په پاي کي د (d) او يا (ed) په اخیستلو جوړیږي.

Ex: **مثال:**

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تیر حالت (دوهم حالت)	Past participle form دریم حالت
Talk	Talked	Talked
Agree	Agreed	Agreed
Like	Liked	Liked

Rule of adding (d) or (ed)
د (d) اویا (ed) علاوه کولو قاعدي

1) Verbs ending in (e) or (ee) take only (d) in the end.

هغه فعلونه چي (e) ختم وي (ee) په اخير کي یوازي (d) اختیاروي.

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تیر حالت (دوهم حالت)	Past participle form دریم حالت
Encourage	Encouraged	Encouraged
Agree	Agreed	Agreed
Love	Loved	Loved

2) Verbs ending in (y) following a consonant , change (y) into (I) and than add (ed).

هغه فعلونه چي په (y) ختم وي او دیو بي غږه توري په تعقیب راغلي وي((له (y) څخه دمخه یو بي غږه توري راغلي وي)) (y) په (I) بدلیږي او وروسته (ed) اضافه کیږي.

Ex: **مثال:**

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تیر حالت (دوهم حالت)	Past participle form دریم حالت
Try	Tried	Tried
Carry	Crried	Crried
Marry	Married	Married

3) Verbs ending in (y) following a vowel add (ed) without any change.

هغه فعلونه چي په (y) ختم شوي وي او دغږ لرونکي توري په تعقیب راغلي وي((له (y) څخه دمخه غږ لرونکي توري راغلي وي)) (ed) بي له کوم تغیر څخه ور اضافه کیږي.

Ex: مثال:

Simple form ساده شکل(اولي حالت)	Past form تیر حالت (دوهم حالت)	Past participle form دریم حالت
Pray	Prayed	Prayed
Play	Played	Played
Pay	Payed	Payed

4) One syllable regular verbs ending in a consonant and following a vowel , double the last consonant and than add (ed).

یو سیلابه با قاعده فعلونه چي په بي غږه توري ختم وي او د یو غږ لرونکي توري په تعقیب راغلي وي ((د بي غږه توري مخکي یو غږ لرونکي توري راغلي وي)) اخیري بي غږه توري کوو او وروسته (ed) ورعلاوه کوو. دوه چنده

Ex: مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (دوهم حالت) تير حالت	Past participle form درېم حالت
Stop	Stopped	Stopped
Drop	Dropped	Dropped
Dip	Dipped	Dipped

Note: نوټ

Verbs ending in (C) take an extra (K) befor adding (ed).

هغه فعلونه چي په (C) ختم وي د (ed) له زياتولو مخکي يوه (K) غواړي.

Ex: مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (دوهم حالت) تير حالت	Past participle form(درېم حالت)
Picnic	Picnicked	Picnicked
Mimic	Mimicked	Mimicked

2) Irregular verbs بي قاعده فعلونه

Irregular verbs are those which do not have any special rule for forming their past and and past participle forms.

بي قاعده فعلونه هغه دي چي د تير حالت(دوهم حالت) او درېم حالت لپاره کومه خاصه قاعده ونلري.

Ex: مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (دوهم حالت) تير حالت	Past participle form (درېم حالت)
Rid	Rid	Rid
See	Saw	Seen
Ring	Rung	Rung
Say	Said	Said
Write	Wrote	Written

Emphasizing pronouns
تاكيدي ضميرونه

Emphasizing pronouns are those pronoun which are used instead of noun and emphasize on performing of an action.
تاکيدي ضميرونه هغه دي چي د اسم په ځاي استعماليږي او د عمل په سرته رسولو تاکيد کوي.

- **Emphasizing pronouns consist is: تاکيدي ضميرونه عبارت دي له**

Emphasizing pronouns	تاكيدي ضميرونه
My self	ما پخپله ، زه پخپله ،خپل ځان
Yourself	ته پخپله، ستا ځان
Himself	هغه(مذكر) پخپله، هغه(مذكر)ځان
Herself	هغه(مونث) پخپله،هغه(مونث)ځان
Itself	هغه(بيجان) پخپله،هغه(بيجان)پخپله
Ourselves	موږ پخپله، زموږ ځان
Yourselves	تاسي پخپله، ستاسي ځان
Themselves	هغوي پخپله ، دوي پخپله، دهغوي ځان

Ex: I myself saw him in Kandahar. مثال: ما پخپله هغه په کندهار کي وليد.
Ex: She herself broke the glass. مثال: هغي پخپله ګلاس مات کړ.

Note نوټ:

1. Emphasizing pronouns can be placed after object in the sentence it there is one object.
تاکيدي ضميرونه کولاي شي له مفعول څخه وروسته استعمال شي په هغه صورت کي چي په جمله کي يو مفعول موجود وي.

Ex: Aziz opened the door himself. مثال: عزيز پخپله دروازه خلاصه کړه.

2. Emphasizing pronouns after an intransitive verb.
تاکيدي ضميرونه له لازمي فعل څخه وروسته استعماليږي.

Ex: Haseeb told himself me the fact. مثال: حسيب ماته پخپله حقيقت وواېه.
↓
intransitive verb لازمي فعل

ليکوونکي: خليل احمد « درويش»

3. When the emphasizing pronoun used with preposition (by) it mean by my own self.
هغه وخت چې تاکيدي ضميرونه د (by) له اضافی توري سره استعمال شي ، په تنهاي(بې دنورو له کومک څخه) معني ورکوي.

Ex: I did every thing by myself.(without any body is help).
مثال: ما هرشي په تنهايي سره سرته ورسول.(بې د کوم شخص له مرستي څخه).

Reflexive pronoun
انعکاســي ضمـيرونه

Reflexive pronoun are used instead of nouns and show that the subject and object of the sentence is the same , that is to say, the action reflects from subject to object and from object to subject.
انعکاسي ضميرونه د اسم په ځاي استعماليږي او ښيي چې د جملي فاعل او مفعول يو ده يعني دا چې عمل له فاعل څخه مفعول ته اوله مفعول څخه فاعل ته انعکاس کوي.

Reflexive pronouns are as follow: انعکاسي ضميرونه په لاندي ډول دي

Reflexive pronouns	انعکاسي ضميرونه
My self	ما پخپله ، زه پخپله ،خپل ځان
Yourself	ته پخپله، ستا ځان
Himself	هغه(مذکر) پخپله، هغه(مذکر)ځان
Herself	هغه(مونث) پخپله،هغه(مونث)ځان
Itself	هغه(بيجان) پخپله،هغه(بيجان)پخپله
Ourselves	موږ پخپله، زموږ ځان
Yourselves	تاسي پخپله، ستاسي ځان
Themselves	هغوي پخپله ، دوي پخپله، دهغوي ځان

Ex: I hurt my self. مثال: ما خپل ځان ژوبل کړ.

Ex: He will depended him self. مثال: هغه به له خپل ځان څخه دفاع وکړي.

Relative pronouns
موصولي(ربطي) ضميرونه

The relative pronouns are used instead of nouns and join two sente-nces.

ربطي ضميرونه د اسمونو په ځاي استعماليږي او دوه جملې سره نښلوي(ارتباط ورکوي).

- **These pronouns consist in: دغه ضميرونه عبارت دي له**

Relative pronouns	موصولي(ربطي) ضميرونه
Who	څوک چي
Whom	چاته چي ، کوم ته چي، چاچي
Whose	له چا څخه چي
Of which	له څه شي چي
What	څه شي چي
That	چـــي
Which	هغه شي چي، کوم شي چي، هغه چي

Ex: That is the car which I bought yesterday. مثال:هغه موټره چي ماپرون واخيست.

Note: نوټ

➢ **"Who" څوک چي:**

"**Who**" is used for people. "**Who**" د اشخاصو(خلکو) لپاره استعماليږي.

➢ **"Whom" : چاته چي ، کوم ته چي**

"**Whom**" is used instead of object for people.

"**Whom**" د اشخاصو(خلکو) لپاره د مفعول په ځاي استعماليږي.

➢ **"Whose"له چا څخه چي**

"Whose" is used only for people and sometimes used for things without life.

"Whose" فقط د خلکو(اشخاصو) لپاره استعماليږي او ځيني وخت د بيجانه شيانو لپاره استعماليږي.

➢ **"Which" هغه چي، کوم شي چي ، کو**

"Which" is used for things and animals.

"Which" د شيانو اوحيواناتو لپاره استعماليږي.

➢ **" What" څه شي چي**

" What" is only used for things.

" What" فقط د شيانو لپاره استعماليږی.

Present perfect tense
حـال کامـلـه زمـانـه
(نـږدې ماضـي)

Helping verbs of P.P tense	د حال کاملې زمانې کومکي فعلونه
Have / Has	**Have / Has**

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Have /Has + V_3 + Comp. Ex: Shabir has gone to Ghazni. مثال: شبير غزني ته تللی دی.
Question form سوالي شکل	Have /Has + Sub + V_3 + Comp? Ex: Has Shabir gone to Ghazni? مثال: آيا شبير غزني ته تللی دی؟
Negative form منفي شکل	Sub + Have/Has + Not +V_3 + Com . Ex: Shabir has not gone to Ghazni. مثال: شبير غزني ته نه دی تللی.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Have/Has +Sub + Not + V_3 + Comp -? Ex: Has Shabir not gone to Ghazni ? مثال: آيا شبير غزني ته نه دی تللی؟ Haven't/Hasn't + Sub + V_3 + Comp -? Ex: Hasn't Shabir gone to Ghazni ? مثال: آيا شبير غزني ته نه دی تللی؟

1) Usage: Present perfect tense is used for those recent past actions which started and finished at some unknown time in the past.

۱) **استعمـال:** حال کامله زمانه د هغه نـږدې تـېر شوي عـملونو لپاره استعمالـیږي چـې په تېر نامعلوم وخت کې شروع او ختم شوي وي .

Diagram:

Ex: I have eaten food. (time is unknown). مثال: ما ډوډۍ خوړلې ده. (وخت نامعلوم دی).

Ex: The students have traveled to India. (time is unknown). مثال: محصیلینو هندوستان ته سفر کړی دی. (وخت نامعلوم دی).

Note: نوټ

When present perfect tense is used in this way usually followed by adverbs of time , like: already ,recently ,yet ,so for ,several times ,before, lately…..etc.

کله چې حال کامله زمانه په دې طریقه استعمال شي معمولاً د وخت له قیدونو سره یوځای کیږي، لکه: مخکې(پخوا) ، اخیراً(نږدې) ، تراوسه، تردې ځایه ، څوځله ، مخکې، په دې ورستیو کې ...... او داسې نور.

already	مخکي(پخوا)	recently	اخيراً ، په پاي کي، نږدي
yet	تر اوسه	so for	تردي ځايه
several times	څو ځله	before	مخکي
lately	په دي ورستيو کي		

Ex: We have already finished the work. مثال: موږ مخکي کار ختم کړي ده.

Ex: I have not visited Paris yet. مثال: ما تراوسه پاريس نده ليدلي.

Ex: Mohammad has gone to Kandahar several times.
مثال: محمد څو ځله کندهار ته تللی ده.

نوټ: ذکر شوي قيدونه ځيني وخت له Have , has څخه وروسته او ځيني وخت د جملي په اخير کي راځي.

2) Usage: present perfect tense is used with (Just) to show a recently completed action. (to show immediate past action).
۲) **استعمال:** حال کامله زمانه له (Just) سره د يو نږدي تکميل شوي عمل لپاره استعماليږي.
(نږدي تيرشوي عمل ښيي).

Ex: We have just finished the lesson. مثال: موږ ليږشيبه مخکي درس ختم کړ.
Ex: He has just arrived from Kandahar. مثال: هغه ليږ شيبه مخکي له کندهاره راورسيد.

3) Usage: Present perfect tense is used with (since) and (For) to show an action which started in the past and continued up to now.
۳) **استعمال:** حال کامله زمانه له (since) او (For) سره دهغه عمل ښودلو لپاره استعماليږي چي په ماضي کي شروع شوي وي او تراوسه ادامه لري.

Ex: The students have continued the lessons for ten months.
مثال: زده کوونکو د لسو مياشتو لپاره درسونو ته دوام ورکړي ده.

Ex: Naim has lived in Kandahar city since 2008 AD.
مثال: نعيم د ۲۰۰۸م کال را پدي خوا د کندهار په ښار کي ژوند کړي ده.

نوټ: (For) د وخت موده ښيي او (Since) د وخت اوږدوالي ښيي.

4) Usage: Present perfect tense shows an action which happened in the past but the results or effects are still seen in the present time.
۵) **استعمال:** حال کامله زمانه هغه عمل ښيی چي په تيروخت کي واقع شوي وي او نتايج او اثرات يي په حاضر وخت کي ليدل کيږي.

Ex: I have painted my room. مثال: ما خپل اطاق رنګ کړي ده.(د رنګ اثرات تراوسه ليدل کيږي)

Ex: Ali has cut his finger. مثال: علي خپله ګوته پري کړي ده.(اوس هم وينه جريان لري).

Note:نوټ

In present perfect tense the action it is self is very important than of the exact time , but in the simple past tense exact time is important.

په حال کامله زمانه کي پخپله عمل (د عمل سرته رسيدل) له د قيق وخت څخه ډير مهم ده ، مګر په ساده تيره زمانه کي د قيق وخت مهم ده.

Ex: I have seen Mustafa today. (at any time today).

مثال: ما نن مصطفي ليدلي ده. (نن په کوم وخت کي).

Ex: I saw Mustafa at nine o'clock today. (at an exact time).

مثال: ما نن په نه بجو مصطفي وليد. (يو د قيق وخت).

Note: Present perfect tense and simple past tense are both used with adverbs of time like:(ever ,never, always, often, several times,…..etc) but both tenses express the same idea in different periods of times.

حال کامله زمانه او تيره ساده زمانه دواړه د وخت له قيدونو سره استعماليږي لکه: (هر(هرکله)، هيڅکله ، هميشه ، اکثراً ، څوځله.....اونور) مګر دواړه زماني يوشان مفکوره د وخت په مختلفو دورو کي بيانوي.

Ex: **مثال:**

➪ We lived in Kabul for three years. (past but now).

ما دري کاله په کابل کي ژوند وکړ. (پخوا مګر اوس نه).

➪ We have lived in Kabul for three years. (past and now).

ما دري کاله په کابل ژوند کړي ده. (پخوا او اوس).

Present perfect continuous tense

(Present perfect progressive tense)

حال کامله جاري زمانه

(حال کامله استمراري زمانه)

Helping verbs of P.P.C tense	د حال کاملي جاري زماني کومکي فعلونه
Have been / Has been	**Have been / Has been**

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Have /Has + been + V_1 - ing + Comp. Ex: I have been studing Pashto. مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول وم.
Question form سوالي شکل	Have /Has + Sub + been + V_1 - ing + Comp? Ex: Have I been studying Pashto? مثال: آیا زه د پښتو په مطالعه مشغول وم؟
Negative form منفي شکل	Sub + Have/Has + Not + been + V_1 – ing + Comp . Ex: I have not been studying Pashto. مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Have/Has +Sub + Not + been + V_1 - ing + Comp -? Ex: Have I not been studying Pashto? مثال: آیا زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم؟ Haven't/Hasn't + Sub + been +V_1 - ing +Comp -? Ex: Haven't I been studing Pashto. مثال: آیا زه دپښتو په مطالعه مشغول نه وم؟

1) Usage: Present perfect continuous tense is used for the actions which begin in the past , continued upto now is still continuing (may or may not go the future.

۲) **استعمال:** حال کامله جاري زمانه د هغه عملونو لپاره استعماليږي چې په تیروخت کې شروع شوي وي ، تراوسه يې ادامه پیدا کړي (په دي حاضر وخت کي) به هم جريان ولري.(ممکن راتلونکي ته ادامه پیدا کړي).

Note : Present perfect continuous tense is usually used with (since) and (For) to show the duration of an action.

نوټ: حال کامله جاري زمانه معمولاً له (since) او(For) سره استعماليږي، چې د يو عمل موده ښکاره کوي.

Ex: Karrim has been swimming in the pool since four o'clock.
مثال: کريم له څلوربجې راهيسې په حوض کې په لامبو وهلو مشغول دہ.

Ex: Naghma has been washing the clothes for three hours.
مثال: نغمه د دوو ساعتو لپاره د کالو پريمنځلو مشغوله ده.

2) Usage: present perfect continuous tense is also shows the duration of an action which has been going on continually a certain period of time.

۲) **استعمال:** همدارنګه حال کامله جاري زمانه د هغه عمل موده ښيي چې په د وخت په يوه معينه دوره کي په جريان کي وي.

Note: The adverbs like: all day long , all this morning , all week , all night , …etc are used in this usage of present perfect continuous tense.

نوټ: قيدونه لکه : ټوله ورځ ، نن ټول سهار، ټوله اوونۍ ، ټوله شپه ،... اوداسي نور د حال کاملي جاري زماني په دغه استعمال کي پکار وړل کيږي.

Ex: Abdul Hadi has been playing cricket all this morning.
مثال: عبدالهادي نن ټول سهار د کرکېټ لوبه کوله.

Ex: Basheer has been watching T.V all day long.
مثال: بشیر ټوله ورځ تلویزون کتلو.

3) Usage: Present perfect continuous tense is used to show emphasize on duration of an action which has been continually going on.

۳) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودي د تاکید لپاره استعمالیږي چي بي ځنده روان وي.

Ex: Masood has been calling his friend on and on.
مثال: مسعود بي ځنده خپل ملګري ته ټیلیفون کړي.

4) Usage: Present perfect continuous tense is used to shows an action which has taken a special period of time in the past.

۴) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چي د وخت په یوه ټاکلي دوره کي په تیره (زمانه) کي ترسره شوي وي.

Ex: Fareed has been working in a bank for the last years.
مثال: فرید تیر کلونه په بانک کي په کار بوخت وه.

Ex: Asmat has been studing the lesson in Kabul university for last years.
مثال: عصمت تیر کلونه د کابل په پوهنتون کي په درس بوخت وه.

(Verbs فعلونه)

Verb is a word which shows an action , state , possession , presence or absence.
فعل هغه کلمه ده چي یو عمل ، حالت(وضعیت)، ملکیت ، موجودیت او نا موجودیت ښکاره کوي.

Ex: Sibghatullah is writing a letter. (action). مثال: صبغت الله د لیک لیکلو په حال کي دي.(عمل).

Ex: Arghandab is a beautiful place .(state). مثال: ارغنداب یو ښکلي ځاي ده.(حالت).

Ex: Sidiqullah has a car.(possession). مثال: صدیق الله یو موټر لري. (ملکیت).

Ex: There is milk in the glass.(presence). مثال: په ګلاس کي شیدي دي.(موجودیت).

Ex: Karrim is not here. (absence). مثال: کریم دلته نشته.(نا موجودیت).

- **Kinds of verb دفعل ډولونه**

⇨ **Verbs divided into two parts: فعلونه په دوه ډوله ويشل شوي دي**

1. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.
2. Ordinary (main) verbs. معمولي فعلونه.

3. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.

Auxiliary verbs are those with present or past participle or infinitive to form the tense or ordinary verb.
کومکي فعلونه هغه دي چې له ساده شکل ،دريم حالت اوله مصدر سره يوځاي او دمعمولي(اصلي) فعلونو زمانه تشکيلوي.

- **The auxiliary verbs consist in:کومکي فعلونه عبارت دي له**

auxiliary verbs کومکي فعلونه								
Am	is	was	were	have	has	had	do	does
did	can	could	will	would	shall	should	may	might
ought to	must	need	used to					

- **Auxiliary verbs are divided into three parts:کومکي فعلونه په درې برخو ويشل شوي**

1) Principal auxiliary verbs. اصلي کومکي فعلونه.
2) Modal auxiliary verbs. نمونه يي(وجهي) کومکي فعلونه.
3) Semi modal auxiliary verbs. نيمه نمونه يي(نيمه وجهي) فعلونه.

1) Principal auxiliary verbs اصلي کومکي فعلونه:

The Principal auxiliary verbs are those which form the main part of auxiliary verbs.
اصلي کومکي فعلونه هغه دي چې د کومکي فعلونو اساسي برخه تشکيلوي.

Principal auxiliary verbs اصلي کومکي فعلونه						
Is	am	are	was	were	been	being
have	has	had	do	does	did	

Ex: Shabeer is a moralist student. مثال: شبير يو اخلاقي زده کوونکي دى.
Ex: Khalid was a pilot. مثال: خالد يو پيلوټ وه.
Ex: I am a teacher. مثال: زه يو معلم يم.

- **Parts Principal auxiliary verbs د اصلي کومکي فعلونو برخي**

1	2	3
To be verbs	**To have verbs**	**To do verbs**

⇨ To Be verbsد وجود لرلو فعلونه:

To Be verbs are used to show state and being the sentences.
د وجود لرلو فعلونه هغه فعلونه دي چي په جملو کي حالت (وضعيت) او موجوديت بیانوي.

- **To Be verbs consist in:دوجود لرلو فعلونه عبارت دي له**

To Be verbs د وجود لرلو فعلونه							
Is	are	am	was	were	Be	been	being

Ex: He is a doctor. مثال: هغه یو ډاکتر ده.
Ex: I am a student. مثال: زه یو زده کوونکي يم.
Ex: He was a carpenter. مثال: هغه یو نجار وه.
Ex: They were engeeners. مثال: هغوي انجينران وه.

⇨ To have verbs: د لرلو فعلونه

To have verbs are those which are used to show possession or ownership in the sentences.
دلرلو فعلونه هغه دي چي په جمله کي ملکيت او مالکيت ښودلو لپاره استعماليږي.

- **To have verbs consist in: د لرلو فعلونه عبارت دي له**

To have verbs د لرلو فعلونه		
Have	Has	Had

Ex: You have three sons. مثال: ته دري زامن لري.
Ex: He has a bicycle. مثال: هغه یو بايسکل لري.
Ex: They had a lot of books. مثال: هغوي ډیر کتابونه درلودل.

⇨ To do verbsدسرته رسولو فعلونه

(To do verbs) are those which are used to show performing of an action in the sentence .
د (سرته رسولو فعلونه) هغه دي چي په جمله کي د يو عمل(کار) په سرته رسولو لپاره استعماليږي.

- **To do verbs consist in:** دسرته رسولو فعلونه عبارت دي له

To do verbs د سرته رسولو فعلونه		
Do	Does	Did

Ex: I do my homework every day. مثال: زه هره ورځ خپله کورنی سرته رسوم.
Ex: He does service every month. مثال: هغه هره میاشت خپله نوکري سرته رسوي.
Ex: I did my homework yesterday. مثال: ما تیره ورځ خپله کورنی وظیفه سرته ورسوله.

Simple future tense
ساده راتلوونکي زمانه

Helping verbs of simple future tense	د ساده راتلوونکي زماني کومکي فعلونه
Will / Shall	**Will / Shall**

Structure 1: ۱: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall +V_1 + Comp. Ex: Khalid will learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده کړي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + V_1 + Comp? Ex: Will Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not +V_1 + Comp . Ex: Khalid will not learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Will /Shall +Sub + Not + V_1 + Comp -? Ex: Will Khalid not learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړی؟ Won't/Shan't + Sub +V_1 + Comp -? Ex: Won't Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړی؟

Note: (Will not = Won't) and (Shall not = Shon't)

Structure 2: ۲: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + To be + going to +V_1 + Comp. Ex: Khalid is going to learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده کړي.
Question form سوالي شکل	To be + Sub + going to + V_1 + Comp? Ex: Is Khalid going to learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	Sub + To be + Not + going to +V_1 + Comp . Ex: Khalid is not going to learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	To be + Not + Sub + going to + V_1 + Comp -? Ex: Is not Khalid going to learn Arabic? مثال: آیا خالد به انګلیسي زده نکړي؟

نوټ: د (To be going to) فورمول نسبت لومړي فورمول ته ډیر عام ده.

1) Usage: Simple future tense is used to show an action which will take place at some exact time in the future.

۱) استعمال: ساده راتلوونکي زمانه د هغه کار د بيان لپاره استعماليږي چي په راتلوونکي کي به رامنځ ته شي.

Diagram:

Note: Some advrbs like**:** tomorrow , next week , next year , next month …etc are used in this usage of simple future tense.

نوټ: ځيني قيدونه لکه: سبا ، راتلوونکي اوونی ، راتلوونکي کال ، راتلوونکي مياشت ... اونور د ساده راتلوونکي زماني په دي استعمال کي پکار وړل کيږي.

Ex: Haneef will go to Ghazni tomorrow. مثال: حنيف به سبا غزني ته لاړ شي.

Ex: I is going to meet him next week. مثال: زه به راتلوونکي اوونی له هغه سره ملاقات وکړی.

2) Usage: Simple future tense is used to talk about things which we can not control ; it expresses genral facts in the future.

۲) استعمال: راتلوونکي ساده زمانه د هغه شيانو په باره کي خبري کوي چي زموږ په کنترول کي نه وی ؛ (يعني) هغه حقيقتونه چي په راتلوونکي کي واقع کيږي.

Ex: It will be nawrooz in a week. مثال: نوروز به په يوه اوونی کي وي.

Ex: We will know the exam results in April. مثال: موږ ته به د امتحان نتيجي په اپريل کي معلومي شي.

3) Usage: Simple future tense is used in the sentences which contain conditional clauses.

۳) استعمال: ساده راتلوونکي زمانه په هغو جملوکي استعماليږي چي شرطي قضيي په کي موجودي وي.

Ex: He will discuss with his father if he gets time.

مثال: که چيري هغه وخت پيدا کړي له خپل پلار سره به خبري وکړي.

Ex: I will go to Kandahar if I buy a car.

مثال: که چيري موټر واخلم کندهار ته به ځم.

4) Usage: Simple future tense is also used to express condition or hesit- ation.

۴) استعمال: همدارنګه ساده راتلوونکي زمانه د شرط اويا شک او نه منلو د بيان لپاره استعماليږي.

Ex: What will I do at this time next year, I really surprised.

مثال: په رښتيا حيرانيږم چي راتلوونکي کال په دي وخت کي به څه کار وکړم.

Future continuous tense

(Future progressive tense)

راتلوونکي جاري زمانه

(راتلوونکي استمراري زمانه)

Helping verbs of F. C tense	د راتلوونکي جاري زماني کومکي فعلونه
Will be / Shall be	**Will be / Shall be**

Structure 1: ۱ جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will be /Shall be + V_1 - ing + Comp. Ex: He will be playing now . مثال: هغه به اوس د لوبې په حال کې وي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + be + V_1 - ing + Comp? Ex: Will he be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + be +V_1 - ing + Comp . Ex: He will not be playing now. مثال: هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Will /Shall +Sub + Not + be +V_1 - ing + Comp -? Ex: Will he not be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وي؟ Won't/Shon't + Sub + be +V_1 - ing + Comp -? Ex: Won't he be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وي؟

Structure 2: ۲ جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + To be + going to + be +V_1 - ing + Comp. Ex: He is going to be playing now. مثال: هغه به اوس د لوبې په حال کې وي.
Question form سوالي شکل	To be + Sub + going to + be +V_1 - ing + Comp? Ex: Is he going to be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + To be + Not + going to + be + V_1 - ing + Comp . Ex: He is not going to be playing now. مثال: هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	To be + Not + Sub + going to + be + V_1 - ing + Comp -? Ex: Is not I going to be playing now? مثال: آیا هغه به اوس د لوبې په حال کې نه وي؟

1) Usage : Future continuous tense is used to expresses the duration of an action which will be in progress at some exact time in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکي جاري زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چې په راتلوونکي کې په یو ټاکلي وخت کې د جریان په حالت کې وي.

Ex: Shabeer will be cleaning the room tomorrow.
مثال: شبیر به سبا د کوټې په پاکولو مشغول وي.

Ex: Bilal will be fixing the picture on the wall.
مثال: بلال به په دیوال باندي د تصویر په ټکولو مشغول وي.

2) Usage: Future continuous tense is also used to show the duration of two actions that will be simultaneously going on.

۲) استعمال: همدارنګه راتلوونکي جاري زمانه د دوو عملونو د مودې د ښودلو لپاره استعماليږي چې همزمان(په يو وخت کې) د جريان په حالت کې وي.

Ex: We will be doing our homework, while they will be working in the garden.
مثال: کله چې هغوي په باغ کې په کار بوخت دي ، زه به د کورني کار په ترسره کولو بوخت يم.

3) Usage: future continuous tense is used to show an action which will be continuing in an exact course of time in the future.

۲) استعمال: راتلوونکي جاري زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعماليږي چې د وخت په يوه خاصه موده کې به راتلوونکې کې د جريان په حالت کې وي.

Ex: He will be getting ready for the exam all next week.
مثال: هغه به ټوله راتلوونکي اونۍ د امتحان لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Our classmates will be exercising for the races all next month.
مثال: زموږ همصنفيان به ټوله راتلوونکي مياشت د مسابقې لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Amin will be typing the letters all afternoon .
مثال: امين به ټول ماسپښين په خط ليکلو بوخت وي.

4) Usage: The future continuous tense can be also used in the conditional sentences.

۴) استعمال: همدارنګه راتلوونکي جاري زمانه کولای شي په شرطيه جملو کې استعمال شي.

Ex: I am going to be meeting him at 5:00 PM if I do not face any problem.
مثال: که له مشکل سره مخامخ نشم نو په د مازديګر په ۵:۰۰ بجې به له هغه سره په ملاقات مشغول يم.

2. Modal auxiliary verbs نمونه يي (وجهي) کومکي فعلونه

The modal auxiliary verbs are those which don't have any final (s) or (es) at the third singular person ,they don't have any past participle and infinitive form; therefore can't be used in the continuous form.

نمونه يي کومکي فعلونه هغه دي چې د دريم شخص لپاره (s) اويا (es) نه غواړي ؛ دغه فعلونه دريم حالت نه لري او همدارنګه د مصدر شکل نه لري له دې کبله يې په جاري شکل نشو استعمالولای.

- **The modal auxiliary verbs are consist in:نمونه يي کومکي فعلونه عبارت دي له**

The modal auxiliary verbs نمونه يي کومکي فعلونه				
Can	Could	Shall	Should	Will
Would	May	Might	Must	Ought to

➢ Can: کول، توانیدل

"**Can**" is modal auxiliary verb which shows ability.
"**Can**" یو نمونه یي کومکي فعل ده چي توانايي ښکاره کوي.

- Formula of "**Can**": د"**Can**" فورمول:

Subject + Can + V_1 + Object / Complement. Najeeb can speak Pashto.	ساده حالت (+) نجيب په پښتو خبري کولاي شي.
Can + Subject + V_1 + Object / Complement? Can Najeeb speak Pashto?	سوالي حالت (?) آيا نجيب په پښتو خبري کولاي شي؟
Subject + Can + not / Can't +V_1 + Object / Complement. Najeeb can not/can't speak Pashto.	منفي حالت (-) نجيب په پښتو خبري نشي کولاي.
Can + Subject + not + V_1 + Object / Complement -? Can Najeeb not speak Pashto-?	منفي سوالي حالت(-/?) آيا نجيب په پښتو خبري نشي کولاي -؟
Can't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? Can't Najeeb speak Pashto -?	منفي سوالي حالت(-/?) آيا نجيب په پښتو خبري نشي کولاي -؟

Complement (تکميل کوونکي)

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.
تکميل کوونکي له هغه کلمي اويا ګروپ د کلمو څخه عبارت ده چي د فعل څخه وروسته د جملي معني تکميلوي.

Ex: I saw Aziz . مثال: ما عزيز وليد.
Ex : Salim seems happy. مثال: سليم خوشحاله معلوميږي.

Note: Complement can be a noun , adjective , pronoun or a number.
نوټ: تکميل کوونکي کيداي شي يو اسم ، صفت ،ضمير اويا يو عدد وي.

Note :نوټ

- **" (Be) able to" توانيدل، توانايي لرل ، کول**

" **(Be) able to**" is possible to use instead of (Can), but (Can) is more usual.
" **(Be) able to**" ممکن د (Can) په ځاي استعمال شي ، مګر (Can) ډير معمول ده.

Ex: I am able to speak Arabic. مثال: زه د عربي په خبري کولو قادر يم.

- " Can" has only two forms , "Can" is in the (present) and "Could" is used in the (Past) ; So sometimes it is necessary to use **(be) able to.**

" Can" يوازي دوه حالته لري " Can" په ساده حالت کې استعماليږي او "Could"په ماضي کې استعماليږي؛ نو په دې خاطر ځينې وخت ضرورت ده چې **(be) able to.** استعمال شي.

Ex: I will be able to win this match easily. مثال: زه به توانايي ولرم چې دغه مسابقه په اسانی سره وګټم.
Ex: I was able to swim. مثال: ما کولای شواي لامبو ووهم.

➢ " Could": کول ، توانيدل

" Could" is a modal auxiliary verb which is used in the past form of can , but it is used in the present ,past and future tenses.

" Could" يو نمونه يې کومکي فعل ده ؛ چې د (Can) په ماضي شکل استعماليږي. (تيره توانايي) ښيي، مګر په حال ، ماضي ، او راتلونکي زمانو کې استعماليږي.

- **Formula of "Could"** **د"Could" فورمول**

Subject + Could + V_1 + Object / Complement. (+) ساده حالت He could teach English. هغه کولای شواي انګليسي تدريس کړي.	
Could + Subject + V_1 + Object / Complement? (?) سوالي حالت Could he teach English? آيا هغه کولای شواي انګليسي تدريس کړي؟	
Subject + Could + not +V_1 + Object / Complement (-) منفي حالت He could not teach English. هغه نشواي کولای انګليسي تدريس کړي.	
Could + Subject + not + V_1 + Object / Complement -? (?/-) منفي سوالي حالت Could he not teach English -? هغه نشواي کولای انګليسي تدريس کړي -؟	
Couldn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? (?/-) منفي سوالي حالت Couldn't he teach English -/? آيا هغه نشواي کولای انګليسي تدريس کړي-/؟	

Note:نوټ
The verb "could" is may sometimes show a present probability.
د "could" فعل ځينې وخت کولای شي يو احتمالي عمل په حال زمانه کې بيان کړي.

Ex: If I participate in the class every day , I could succeed in the exam.
مثال: که چيرې په ټولګی کې هره ورځ شرکت وکړم ، احتمالاً په امتحان کې کامياب کيږم .

➢ "May": احتمالاً ، شايد ، امکان لرل

"May" shows a present probability. "May" يو حاضر احتمال ښکاره کوي.

Ex: If you open window , you may catch cold.
مثال: که چيرې تاسي کړکی خلاصه کړي، امکان لري يخنی مو وشي.

- When "May" is placed at the beginning of the sentence show permission and request.

کله چي "May" د جملې په سرکي راشي اجازه او غوښتنه بيانوي.

Ex: May I come in? (permission). مثال: آيا داخل ته درتلاي شم؟ (اجازه).
Ex: May he succeed!(request). مثال: خداي(ج) دي هغه کامياب کړي! (غوښتنه).
Ex: May Allah save his evil eyes!(request) مثال: خداي(ج) دي هغه له بدو سترګو وساتي!(غوښتنه).
Ex: May I have a glass of water.(request). مثال: امکان لري يو ګلاس اوبه راکړي.(غوښتنه).

Note: نوټ

In some sentences "God" comes and in some doesn't come.

په ځينو جملو کي "God" اوپه ځينو جملو کي نه راځي.

- **Formula of "may"** د "may" فورمول

Subject + may + V_1 + Object / Complement. He may go to home.	(+)	ساده حالت هغه امکان لري کورته تللي وي.
May + Subject + V_1 + Object / Complement? May he go to home?	(?)	سوالي حالت آيا امکان لري هغه کورته تللي وي؟
Subject + may + not +V_1 + Object / Complement. He may not go to home.	(-)	منفي حالت هغه امکان لري کورته نه وي تللي.
May + Subject + not + V_1 + Object / Complement -? May he not go to home -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آيا هغه امکان لري کورته نه وي تللي -؟
Mayn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? Mayn't he go to home -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آيا هغه امکان لري کورته نه وي تللي-؟

> ## "Might": احتمالاً ، شايد ، امکان لرل

"Might" is used in the past form of (may) and in the indirect speech.

"Might" د (may) په تير(ماضي) شکل کي اوپه غيرمستقيم خبرو اترو(کلام) کي استعماليري.

Ex: It might rain in Kabul. مثال: په کابل کي شايد باران شوي وي.
Ex: He might have gone. مثال: هغه شايد تللي وي.

- **Formula of "might"** د"might" فورمول

Subject + might + V_1 + Object / Complement. Ali might go to Ghazni.	(+)	ساده حالت علي شايد غزني ته تللي وي.
Might + Subject + V_1 + Object / Complement? Might Ali go to Ghazni?	(?)	سوالي حالت آيا علي شايد غزني ته تللي وي؟
Subject + might + not +V_1 + Object / Complement. Ali might not go to Ghazni.	(-)	منفي حالت علي شايد غزني ته نه وي تللي.
Might + Subject + not + V_1 + Object / Complement -? Might Ali not go to Ghazni -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آيا علي شايد غزني ته نه وي تللي -؟
Mightn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? Mightn't Ali go to Ghazni -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آيا علي شايد غزني ته نه وي تللي -؟

➢ “Must”:(حتماً) باید

“Must” is a modal auxiliary verb which shows strongest command or obligation.
“Must” یو نمونه یي کومکي فعل ده چې ډیر قوي امر اویا مجبوریت ښکاره کوي.

Ex: We must help the poor. مثال: موږ باید له فقیرانو سره مرسته وکړو.

Ex: Every Muslim must pray five time in a day. مثال: هر مسلمان باید په ورځ کې پنځه وخته لمونځ وکړي.

- “Must” is used to express a necessity.
“Must”د ضرورت بیانولو لپاره استعمالیږي.

Ex: He must work hard for promotion. مثال: هغه د پرمختګ لپاره باید سخت کار وکړي.

- “Must” is used to express a fixed or strong determination.
“Must” د ټاکل شوي قوي تصمیم یا اراده د خرګندولو لپاره استعمالیږي.

Ex: We must finish the work to day. مثال: موږ باید نن ورځ کار ختم کړو.

- “Must” is also used to express a probability.
همدارنګه “Must” د قوي احتمال لپاره استعمالیږي.

Ex: I think , she must be sick. مثال: زه فکر کوم هغه به ناروغ وي.

- **Formula of “must”** **د “must” فورمول**

Subject + must + V_1 + Object / Complement. He must go to school.	(+)	ساده حالت هغه باید ښوونځی ته لاړ شي.
Must + Subject + V_1 + Object / Complement? Must he go to school?	(?)	سوالي حالت آیا هغه باید ښوونځی ته لاړ شي؟
Subject + must + not +V_1 + Object / Complement. He must not go to school.	(-)	منفي حالت هغه باید ښوونځی ته لاړ نه شي.
Must + Subject + not + V_1 + Object / Complement -? Must he not go to school -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آیا هغه باید ښوونځی ته لاړ نشي -؟
Mustn’t + Subject + V_1 + Object/ Complement -? Mustn’t he go to school -?	(?/-)	منفي سوالي حالت آیا هغه باید ښوونځی ته لاړ نشي - ؟

Note: “Mustn’t” is the contracted from of “Must not” the first “t” is silent , which is pronounced “Mussant”.

نوټ:“Mustn’t” د “Must not” اختصاري شکل ده لومړنی “t” بي غږه ،چې “Mussant” تلفظ کیږي.

نوټ۲: په ماضي کې د “Must” په ځای له “Had to” څخه کار اخیستل کیږي.

Ex: He had to go to the bazaar. مثال: هغه باید بازار ته تللی واي.

- **"Have to" , "Has to": بایـد**

نوټ ۳: "Must" اکثراً هغه وخت استعمالیږي چي اجبار یا هدایت زموږ(متکلم) له خوا وي،مګر "Has to" هغه وخت استعمالیږي چي اجبار او هدایت د خارجي عواملو له طرفه وي.

You
We
They
} Have to

Ex: We have to study for exam. مثال: موږ باید د امتحان لپاره مطالعه وکړو.

He
She
It
} Has to

Ex: He has to work in this company. مثال: هغه باید په دغه کمپنی کي کار وکړي.

- **"Shall" / "Will": به**

"Shall" and "will" are modal auxiliary verbs , which are used in the future tenses.

"Shall" او "will" نمونه یي کومکي فعلونه دي ،چي په راتلونکو زمانو کي استعمالیږي.

Ex: I shall call him tomorrow. مثال: زه به سبا هغه ته زنګ ووهم.
Ex: He will play cricket. مثال: هغه به د کرکیټ لوبه وکړي.

- "Will" and "Shall" are used in the future tenses as helping verbs. "will" is usually used with the pronouns (he ,she, they, it ,you ,and singular or plural names). "shall" is usually used with "I" and "we".

  "Will" او "Shall" د کومکي فعلونو په حیث په راتلونکو زمانو کي استعمالیږي.
  "Will" معمولاً د(he ,she, they, it ,you) فعلونو اومفرد یا جمع اسمونو سره استعمالیږي.
  "shall" معمولاً له "I" او "we" سره استعمالیږي.

Ex: She will help his. مثال: هغه (مونث) به له هغه سره مرسته وکړي.
Ex: They will come tomorrow. مثال: هغوي به سبا ورځ راشي.
Ex: I shall play tomorrow. مثال: زه به سبا لوبه وکړم.

Note : "Will" is more common but in interrogative sentences with "I" and "we" "Shall" is used.

نـوټ: "Will" ډیر معمول ده مګر په سوالي جملو کې لـه "I" او "we" سره "Shall" استعمالیږي.

Ex: Will /Shall we help them today? مثال: آیا موږ به نن له دوي سره کومک وکړو؟
Ex: Shall we meet them? مثال: آیا موږ به نن له دوي سره ملاقات وکړو؟

➢ " Should": به ، باید ،ښایي

1. " Should" is used in the past form of "Shall".
" Should" د "Shall" په ماضي شکل استعمالیږي.

Ex: I should clean my room. مثال: زه باید خپله کوټه پاکه کړم.
Ex: Should he swim in this river? مثال: آیا هغه باید په نهر کي لامبو ووهی؟

2. " Should" is used to express an obligation or duty.
" Should" دمجبوریت یا مسؤلیت لپاره استعمالیږي.

Ex: He should studied his lesson. مثال: هغه باید خپل درسونه مطالعه کړي.

3. " Should" is also used to express a probability.
" Should" همدارنګه د یو احتمال لپاره استعمالیږي.

Ex: He should be in the class room now. مثال: هغه به اوس په ټولګی کي وي.

➢ " Would": به ، باید ،ښایي

1. " Would" is used in the past form of "will", it can be used in the present ,past and future.
" Would" د "will" په ماضي شکل استعمالیږي، هغه کولاي شي په حال ،ماضي ، او راتلونکي کي استعمال شي.

Formula of "Would". **د "Would" فورمول**

Subject + would + V_1 + Object / Complement. You would learn English.	(+) ساده حالت تاسي به انګليسي زده کوله.
Would + Subject + V_1 + Object / Complement? Would You learn English?	(?) سوالي حالت آيا تاسي به انګليسي زده کوله ؟
Subject + would + not +V_1 + Object / Complement. You would not learn English.	(-) منفي حالت تاسي به انګليسي نه زده کوله.
Would + Subject + not + V_1 + Object / Complement -?	منفي سوالي حالت (-/?)
Would you not learn English - ?	آيا تاسي به انګليسي نه زده کوله - ؟
Wouldn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? Wouldn't you learn English-?	منفي سوالي حالت (-/?) آيا تاسي به انګليسي نه زده کوله -؟

Ex: I would pass the exam, If I studied hard. مثال: زه کامیابیدلم که چیري ما سخته مطالعه کړي واي.

➢ "Would" is usually combined with words (please) and (mind) to express a polite request.
معمولاً د "Would" (please) او (mind) له کلمو سره ترکیبیږي مادبانه تقاضا(غوښتنه) بیانوي

Ex: Would you please close the door ? مثال: آیا مهرباني به وکړي یو کلاس اوبه راکړي؟
Ex: Would you mind telling me the fact? مثال: آیا مهرباني به وکړي چي حقیقت راته ووایي؟
Ex: Would you mind ringing me? مثال: آیا مهرباني به وکړي ماته یو زنګ ووهي؟

Note :نوټ

(Please) is used with simple form of the verb but (mind) is used with (ing) form of the verb.
(Please) د فعل له ساده شکل سره استعمالیږي مګر (mind) د فعل له (ing) شکل سره استعمالیږي.

- [Would + like] is used to express a wish.
[Would + like] د هیلي(ارزو) لپاره استعمالیږي.

Ex: I would like to see you after. مثال: زه غواړم وروسته له تاسره ووینم.

- [Wish + like] is used to express wish desire.
[Wish + like] د ارمان یا ارزو لپاره استعمالیږي.

Ex: I wish! I would pass the exam. مثال: کاشکي زه به امتحان کي کامیاب شوی واي.

Ex: He wishes ! He would visit Kandahar. مثال: کاشکي! زه دوباره کندهار ته تللی واي.

➢ "Ought to":باید

"Ought to" indicates a command or instruction.
"Ought to" امـــر یا هـــدایـت بـیـا نـــوي.

Ex: I Ought to tell him the fact. مثال: زه باید هغه ته حقیقت ووایم.

Formula of "Ought to" د "Ought to" فورمول

Subject + Ought to + V_1 + Object / Complement. (+) ساده حالت You ought to learn English.	تاسي باید انګلیسي زده کړي.
Ought + Subject + to + V_1 + Object / Complement? (?) سوالي حال Ought You to learn English?	آیا تاسي باید انګلیسي زده کړي؟
Subject + Ought + not + to + V_1 + Object / Complement. (-) منفي حالت You ought not to learn English.	تاسي باید انګلیسي زده نه کړي.
Ought + Subject + not + to + V_1 + Object / Complement -? (?/-)منفي سوالي حالت Ought you not to learn English - ?	آیا ته باید انګلیسي زده نه کړي - ؟
Oughtn't + Subject + V_1 + Object/ Complement -? (?/-) منفي سوالي حالت Oughtn't you learn English -?	آیا ته باید انګلیسي زده نه کړي-؟

- "Ought to" express a weak necessity.
"Ought to" یو ضعیف ضرورت بیانوي.

Ex: You ought to buy a car. مثال: ته باید یو موټر واخلي.

Ex: Students ought to have a pen and notebook. مثال: زده کوونکي باید قلم او کتابچه ولري.

Ex: He ought not to neglect in his duties. مثال: هغه باید په خپلو وظایفو کي غفلت ونه کړي.

Note: "Should" is more commonly than "Ought to".

"Should" له "Ought to" څخه ډیر معمولي ده . ("Should" ډیر استعمالیږي).

Semi modal auxiliary verbs
نیمه نمونه یي کومکي فعلونه

There are three semi modal auxiliary verbs in English language which consist in: Need , Dare and Used to.
عبارت دي له: په انګلیسي ژبه کي دري نیمه نمونه یی کومکي فعلونه دي چي عبارت دي له: Dare ,Used to او Need څخه.

Semi modal auxiliary verbs نیمه نمونه یي کومکي فعلونه		
Need	**Dare**	**Used to**

➢ "Need": ضرورت لرل، احتياج لرل، احتياج

"Need" is used to show a necessity ;it sometimes works as a ordinary verb , sometimes as a modal auxiliary verb and sometimes as a noun.

"Need" ضرورت اوحاجت بيانوي؛ هغه ځيني وخت د اصلي فعل په حيث کارکوي ؛ځيني وخت د کومکي فعل په حيث کارکوي ؛ او ځيني وخت د يو اسم په حيث کار کوي.

Ex: He need not go there. (auxiliary). مثال: ضرورت نشته چي هغه هلته لاړ شي.(کومکي).
Ex: I need a pen. (ordinary). مثال: زه يوه قلم ته ضرورت لرم.(اصلي).
Ex: He is need of money.(noun). مثال: هغه د پيسو محتاج ده.(اسم).

نوټ: کله چي د "Need" فعل په جمله کي يوازي اويا له مصدر سره يوځاي استعمال شي اصلي فعل ده او کله چي په سوالي يا منفي شکل استعمال شي بيا کومکي فعل ده؛ که چيري په مثبته جمله کي له بل فعل سره راشي ځيني وخت د اسم په حيث کار کوي.

Ex: I need a pen to write.(ordinary). مثال: زه د ليکلو لپاره يو قلم ته ضرورت لرم.(اصلي).
Ex: Need he come? (auxiliary). مثال: آيا هغه راغي؟ (کومکي).
Ex: She is need of dress.(noun). مثال: هغه(مونث) د لباس محتاجه ده.(اسم).

➢ "Dare": جرئت لرل

"Dare" is used to show courage and bravery.
"Dare" د جرئت او زړورتيا لپاره استعماليږي.

- "Dare" is used both as ordinary and auxiliary verbs.
"Dare" هم د اصلي او هم د کومکي فعلونو په حيث استعماليږي.

Ex: I dare till him the matter. (auxiliary). مثال: زه په جرئت سره هغه ته موضوع وايم.(کومکي).

Ex: He dare not / daren't come in front of us. (auxiliary).
مثال: هغه جرئت نه کوي زموږ مخته راشي. (کومکي).

Ex: She did not dare to talk me. (ordinary). مثال: هغي جرئت ونه کړ له ماسره خبري وکړي.(اصلي).

➢ " Used to": سابق ، قبلاً

a) When (used to) is followed by the simple form of the verb , means (before) or (ago).
کله چي (used to) د فعل له ساده شکل سره استعمال شي د (مخکي) يا (پخوا) معنی ورکوي.

Ex: Amran used to work in a bank. مثال: عمران پخوا په يوه بانک کي کار کاوه.

b) When (used to) used with to be verb, followed by the (ing) form means Habit.
کله چي (used to) د (to be) فعل سره استعمال شي او وروسته له هغه د(ing) شکل علاوه شي د عادت معني ورکوي.

Ex: I am used to living in Kabul. مثال: زه په کابل کي له ژوند کولو سره عادت یم.
Ex: He was used to playing cricket. مثال: هغه د کرکيټ له لوبي سره عادت وه.

c) { Get + used to} is also used to show habit.
{ Get + used to} همدارنګه عادت بیانوي.

Ex: You will soon get used to living in the city.
مثال: ته به ژر په ښار کي د ژوند کولو سره عادت شي.

Noun
اســـم

Noun is a word which is used as the name some person , place , place or animal or thing.
اســم هغه کلمه ده چي د شخص ، مکان ، حیوان اویا شي د نومولو لپاره استعمالیږي.

Ex: Obaid , Wardak ، Asad , cow…etc. مثال: عبید ، وردک ، اسد ، غـوا... اونور.

- **Nouns according to physical existence touchable and seen are divided in to two parts:**
- **اسمونه د فزیکي و جود د لمس قابلیت او لیدو په مطابق په دوو برخو ویشل شوي دي:**

1) **Concrete Nouns.** د ذات اســمونه
2) **Abstract Nouns.** د معنی اســمونه

1) Concrete Nouns: د ذات اسمونه

Concrete noun is a noun which has foreign or physical existence and we can usually touch it.
د ذات اسم هغه اسم ده چي خارجي یا فزیکي وجود ولري او موږ هغه معمولاً هغه لمس کولاي شو.

Ex: Stone , earth , house , boy …etc. مثال: ډبره ، ځمکه ، کور، هلک... اوداسي نور.

Concrete nouns are divided into five parts:
د ذات اسمونه په پنځو برخو ویشل شوي دي:

1. Proper noun. خاص اسم
2. Common noun. عام اسم
3. Collective noun. د جمع اسم
4. Material noun. د جنس اسم
5. Compound noun. مرکب اسم

1. Proper Noun خاص اسم

Proper noun is the name of some proper person or place.
خاص اسم د خاص شخص یا ځاي نوم ده.(په خاص شخص یا خاص ځاي باندي دلالت کوی).

Ex: Afghanistan , Kandahar , Ahmad Shah Ba Ba , mirwis Nika…etc.
مثال: افغانستان ، کندهار ، احمد شاه بابا ، میرویس نیکه.... اوداسي نور.

2. Common Noun عام اسم

Common noun is a name given in common to every person or thing in the same class or kind.
عام اسم هغه اسم ده چي هر شخص یا شي ته پخپله نوع یا ټولګي کي عام وي. (عام اسم هغه اسم ده چي په همجنس شخص یا شي باندي دلالت کوي).

Ex: Child , school ,class ,book…etc. مثال: ماشوم ، ښوونځی ، ټولګی ، کتاب... اونور.

3. Collective Noun د جمع اسم

Collective noun is the name of a collection of persons ,things , or animals.
د جمع اسم د اشخاصو ، شیانو یا حیواناتو د ډلي په نوم(دلالت) کوي.

Ex: Family , tribe , nation …etc. مثال: کورنی ، قبیله ، ملت ...اونور.

4. Material Noun د جنس اسم

Material noun is a noun which shows what substance is a noun made of.
د جنس اسم هغه اسم ده چي ښیي چي یو اسم له څه شي څخه جوړشوي ده.

Ex: Wood , Milke ,Gold ,water…etc. مثال: لرګی، شیدي، سره زر، اوبه...اونور.

Note: نوټ

By adding article (the) before material nouns , they are turned to common nouns.

د جنس د اسم څخه د مخه د (the) د تعریف توري په زياتولو سره، هغوي په په عام اسمونو بدليږي.

Ex: We are need of food. (material noun).

مثال: موږ د غذا ته اړتيا لرو. (د جنس نوم).

Ex: The food of our country is delicious. (common noun).

مثال: زموږ د هيواد غذا خوندوره ده. (عام اسم).

5. Compound Noun مرکب اسم

Compound noun is a noun which is formed by the combination of two or mor than two nouns.

مرکب اسم هغه اسم ده چي د دوو يا له دوو څخه له زياتو اسمونو جوړشوي وي.

Ex: Shopkeeper , Drug Store , Candy shop…etc.

Shop	keeper	Drug	Store	Candy	shop
↓	↓	↓	↓	↓	↓
Noun	Noun	Noun	Noun	Noun	Noun

مثال: دوکان دار ، درملتون ، د شيريني فروشي دوکان....اوداسي نور.

☞ **Compound Nouns are divided in to three parts:**

مرکب اسمونه په دري برخو ويشل شوي دي:

a) Simple Compound Noun ساده مرکب اسم

Simple compound noun is a noun which is written as one word.

ساده مرکب اسم هغه اسم ده چي د يوي کلمي په څير ليکل کيږي.

Ex: Shortcut.

b) Open Compound Noun خلاص مرکب اسم

Open compound noun is a noun which is written as two words.

خلاص مرکب اسم هغه اسم ده چي د دوو کلمو په څير ليکل کيږي.

Ex Book keeper , House work ,…etc.

c) Hyphenated Compound Noun فاصله لرونكي مركب اسم

Hyphenated Compound noun is a noun which is separated by hyphen.
فاصله لرونكي مركب اسم هغه اسم ده چي د فاصلي په واسطه جلا شوي وي.

Ex: Father – in – law , Commander – in – chief.

2) Abstract Noun د معنى اسم

Abstract noun is the noun which doesn't have any foreign or physical existence and can not be touchable.
د معنى اسم هغه اسم ده چي خارجي يا فزيكي وجود نلري او د لمس قابليت هم نلري.

Ex: Bravery , Darkness , Knowledge…etc. مثال: زړه ورتوب،تاريكي، پوهه...اونور.

Note: نوټ

➧ **Abstract nouns are formed as follow: د معنى اسمونه په لاندي ډول تشكيليږي**

❖ **From Adjectives** **له صفتونو څخه**

Ex: Kind – Kindness. مثال: مهربان ـ مهرباني.
Ex: Brave – Bravery. مثال: زړه ور ـ زړه ورتوب.

❖ **From verbs** **له فعلونو څخه**

Ex: Obey – Obedience. مثال: قبلول ـ قبلوه نه.
Ex: Grow – Groth. مثال: لويدل ـ لويدنه.

❖ **From common nouns** **له عام اسمونو څخه**

Ex: Child – Childhood. مثال: ماشوم ـ ماشتوب.

Note: The names arts and sciences are also abstract nouns.
نوټ: د هنرونو او علومو نومونه هم د معني اسمونه دي.

Ex: Math , Chemistry , Grammar…etc. مثال: رياضي ، كيميا ، گرامر...اونور.

Noun Gender
د اسم جنسيت(نوعيت)

A noun is always considered according to being male , Femal or neuter.

اسم همیشه د مذکر والي ، مونث والي اويا خنثی والي له لحاظه سنجول کيږي.

Or: The idea of gender is determining a noun according to male, female or being neuter.

اويا: له جنس څخه منظور د اسم د مذکروالي ،مونث والي اويا خنثی والي له لحاظه تعينول دي.

Ex: Man , womane , chair…etc. مثال: سړي ، ښځه ، چوکی ... اونور.

1. Masculine Gender مذکر جنسيت

A noun which denotes a male human or animal is called masculine gender.

هغه اسم چي په مذکر انسان يا حيوان باندي دلالت کوي د مذکر جنسيت په نوم ياديږي.

Ex: Father , boy , lion , king…etc. مثال: پلار ، هلک ، زمري ، پادشاه ... اونور.

2. Feminine Gender مونث جنسيت

A noun which denotes a female himan or animal is called feminine gender.

هغه اسم چي په مونث(ښځينه) انسان يا حيوان باندي دلالت کوي د مونث جنسيت په نوم ياديږي.

Ex: Mother , sister , fox …etc. مثال: مور، خور، ګيدړه ... اونور.

3. Common Gender عام جنسيت

A noun which denotes both male and female human and animal is called common gender.

هغه اسم چي په مذکراومونث انسان اوحيوان دواړو باندی دلالت وکړي د عام اسم په نوم ياديږي.

Ex: Child , student ,teacher , animal, …etc. مثال: ماشوم، زده کوونکي، ښوونکی، حيوان،...اونور.

4. Neuter Gender خنثی جنسيت

A noun which denotes neither male nor female (a thing without life) is called neuter gender.

هغه اسم چي نه په مذکر اونه هم په مونث(هغه شي چي بي ساه وي) دلالت وکړي د خنثی جنسيت په نوم ياديږي.

Ex: Stone , Glass , book, …etc. مثال: ډبره ، ګلاس ، کتاب ،... اونور.

Pluralization of nouns
د اسمونو جمع بندي

The general way for pluralization of noun is adding (s) or (es) at the end of the singular nouns.

د اسم د جمع بندي لپاره عمومي طريقه د مفرد اسم په اخير كي د (s) يا (es) له علاوه كولو څخه عبارت ده.

Ex: **مثال:**

- Book – Books. كتاب ـ كتابونه.
- Watch – Watches. ساعت ـ ساعتونه.

Rules of addind (s) or (es)
د (s) اويا (es) علاوه كولو قاعدي

1) Nouns ending in (s ,ss ,ch ,sh ,x , z) take (es) in the plural form.
هغه اسمونه چي په (s ,ss ,ch ,sh ,x , z) ختم شوي وي په جمع شكل كي (es) اختياروي.

Ex: **مثال:**

→ Box – Boxes. بكس ـ بكسونه.
→ Church – Churches. كليسا ـ كليسا گاني.
→ Class – Classes. صنف ـ صنفونه.
→ Fish – Fishes. كب ـ كبان

Note: نوټ

When (ch) give the sound of (k) at the end of the nouns, add only (s) in the plural form.

كله چي (ch) د اسم په اخير كي د (k) غږ وركړي په جمع شكل كي يوازي (s) اختياروي.

Ex: Monarch – Monarchs. مثال: پادشاه ـ پادشاهان.
Ex: Stomach – Stomachs. مثال: معده ـ معدې.

Note: نوټ

Nouns ending in a single (z), it is doubled before adding (es).

هغه اسمونه "چي" په مفرد (z) ختميږي د (es) له اضافه كولو مخكي هغه ((z)) دبليږي.

Ex: Quiz – Quizzes.

2) Nouns ending in (y) following a consonant ,change (y) into (I) and than add (es).

هغه اسمونه چي په (y) باندي ختم شوي او د يوبي غږه توري په تعقيب راغلي وي(د (y) له توري مخکـي يو بي غږه توري راغلـي وي) "نـو" (y) په (I) باندي بدليږي او وروسته (es) ورعلاوه کيږي.

Ex: Army – Armies. مثال: لښکر ـ لښکري.
Ex: City – Cities. مثال: ښار ـ ښارونه.

3) Nouns ending in (y) following a vowel take only (s) without any change.

هغه اسمونه چي په (y) ختم شوي وي (اوله هغه څخه مخکي يو غږلرونکي توري راغلي وي) بي له کوم تغير څخه د (s) توري اختياروي.

Ex: Play – Plays. مثال: لوبه ـ لوبي.
Ex: Day – Days. مثال: ورځ ـ ورځي.

4) Nouns ending in (O) following a consonant take (es) in the plural form.

هغه اسمونه چي په (O) ختم شوي وي (او له هغه مخکي يو بي غږه توری راغلي وي) په جمع حالت کي (es) اختياروي.

Ex: Negro – Negroes. مثال: تورپوست ـ تورپوستي.
Ex: Hero – Heroes. مثال:قهرمان ـ قهرمانان.

☞ Exceptions استثناوي

→ Kilo – Kilos.
→ Photo – Photos.
→ Piano – Pianos.

5) Nouns ending in (O) following a vowel take (s) without any change.

هغه اسمونه چي په (O) ختم شوي وي (اوله (O) څخه مخکي غږلرونکي توري راغلي وي) بي له کوم تغير څخه (s) اختياروي.

Ex: Radio – Radioes. مثال: راديو ـ راديو ګانې.

Ex: Vedio – Vedioes. مثال: ويديو ـ ويديو ګانې.

6) Nouns ending in (f) or (fe) change (f) or (fe) to (v) than add (es).

هغه اسمونه چې په (f) اویا (fe) باندې ختم شوي وي ، (f) یا (fe) په (v) باندې بدلیږي وروسته (es) "ور" اضافه کیږي.

Ex: Wife – Wives. مثال: میرمن – میرمنې.
Ex: Leaf – Leaves. مثال: ورقه – ورقې.

☞ **Exceptions استثناوې**

→ Proof – Proofs. ثبوت – ثبوتونه.
→ Chief – Chiefs. ریس – ریسان .
→ Roof – Roofs. بام – بامونه.

7) Nouns ending in (man) except of the proper nouns like German , we change (man) in (men) in the plural form.

هغه اسمونه چې په (man) ختم شوي وي دخاصو اسمونو په استثنا لکه German د جمعې په شکل کې (man) په (men) "باندې" بدلیږي.

Ex: **مثال:**
→ Man – Men. سړی – سړي.
→ Fisherman – Fishermen. کب نیونکی – کب نیوونکي.

8) The compound nouns are usually pluralized in the last noun.

مرکب اسمونه معمولاً په اخیري اسم کې جمع کیږي.

Ex: Drug store – Drug stores. مثال: درملتون – درملتونونه.
Ex: Forming land – forming lands. مثال: کرنیزه ځمکه – کرنیزه ځمکې.

9) Compound nouns separated by preposition, are usually pluralized in the main noun.

"هغه" ترکیبي اسمونه چې د اضافي توری په واسطه جلاشوي وي معمولاً د هغه اصلي اسم جمع بندي کیږي.

Ex: Father in law – Fathers in law. مثال: خُسر – خُسران.
Ex: Sister in law – Sisters in law. مثال: ورینداره – وریندارې.

10) Eight nouns form their oplural by a vowel change.

اته اسمونه خپل د جمعي شکل د يو غږ لرونکي توري د تغير په واسطه تشکيلوي.

Ex: **مثال:**

→ Foot – Feet. پښه ــ پښې.
→ Tooth – Teeth. غاښ ــ غاښونه.
→ Mouse – Mice. موږک ــ موږکان.
→ Goose – Geese. قاز ــ قازان.
→ Man – Men. سړی ــ سړي.
→ Woman – Women. ښځه ــ ښځې.
→ Louse – Lice. مږه – مږې.

11) Some of the nouns always written in the plural form , because they are paired.

ځينی اسمونه هميشه په جمع شکل ليکل کيږي ځکه هغوي جوړه(جفت) دی.

Ex: Shoes , Gloves , …etc. مثال: بوټونه ، دستکشونه ، ... اوداسي نور.

12) Some nouns are irregulary pluralized becsuse they are originally Latin.

ځيني اسمونه په بي قاعده ډول جمع بندي کيږي ځکه هغوي په حقيقت کي لاتيني"ريښه" لري.

Ex: **مثال:**

Datum – Data	اطلاع ــ اطلاعات
Child – Children	ماشوم ــ ماشومان
Ox – Oxen	غويی ــ غوايان
Medium – Media	رسانه ــ رسانې

13) The letters , numbers and other symbols are pluralized by adding (‘s).

توري ، عددونه او نور سمبولونه د ('s) د علاوه کولو په واسطه جمع کيږي.

Ex: 8 – 8’s.
Ex: M – M’s.

14) Some nouns are plural in form but singular in meaning.

ځيني اسمونه په شکل کي جمع مګر په معنی کي مفرد ده(په معنی کي په مفرد اسم دلالت کوي).

Ex: **مثال:**

Mathematics	د رياضي علم
Politics	د سياست علم
Ethics	د اخلاق علم

Sentence
جمله

A group of related words which has a subject and predicate and makes a complete sense is called sentence.

يو ګروپ د کلمو چې د مبتدا اوخبر لرونکي وي او يوه کامله معنی تشکيل کړي د جملي په نوم ياديږي.

Or: A group of words that gives complete sense is called sentence.

اويا: د کليمو يو ګروپ چې کامل مفهوم ورکوي جمله بلل کيږي.

Ex: Shafiq studies English every day. مثال: شفيق هره ورځ انګليسي مطالعه کوي.

➢ **The sentences are divided into three parts in form:**

جملي د شکل له مخې په دري برخو ويشل شوي دي:

1. Simple sentences. ساده جملي
2. Complex sentences. پيچلي جملي
3. Compound sentences. مرکبي جملي

1. Simple Sentences ساده جملي

A sentence which has one subject and a predicate or has only a finite verb is called simple sentence.

هغه جمله چې يو مبتدا او يو خبر ولري اويا "هم" يو محدود فعل ولري د ساده جملي په نوم ياديږي.

Ex: I play football every morning. مثال: زه هر سهار د فوټبال لوبه کوم.

Ex: Jalal went to Kandahar. مثال: جلال کندهار ته ولاړ.

2. Complex Sentences پيچلي جملي

A sentence which has one principale and one or more than one sub-ordinating clauses is called complex sentence .

هغه جمله چې يوه يا له يوه ځخه زياته فرعي قضيه ولري د پيچلي جملي په نوم ياديږي.

Ex: This is Ahmad which studies every night.

مثال: دغه احمد ده چې هره شپه مطالعه کوي.

Ex: Noor Ahmad is a teacher who teaches well.

مثال: نوراحمد يو ښوونکي ده چې ډير ښه تدريس کوي.

3. Compound sentences مرکبي جملې

When two simple sentences are joined by a conjunction , is called compound sentence.

کله چې دوه ساده جملې د يو ربطي توري په واسطه وصلې شي د مرکبي جملې په نوم ياديږي.

Ex: Samiullah is a teacher but Sifatullah is an engineer.

مثال: سميع الله يو ښوونکی ده مګر صفت الله يو انجنير ده.

Ex: I can speak English and Ahmad is too.

مثال: زه په انګليسي ژبه خبري کولاي شم او احمد يی هم (کولاي شي).

➧ **The sentences are divided into four parts in meaning:**

جملې د معنی (مفهوم) له مخې په څلورو برخو ويشل شوي دي:

1) Declarative Sentence خبري جملې

A sentences which expresses a statement or assertion, is called declarative sentence.

هغه جمله چې بيانيه يا خبر بيان کړي د خبري جملې په نوم ياديږي.

Ex: I saw Karrim yesterday. — مثال: ما تيره ورځ کريم وليد.

Ex: I can not speak Urdu. — مثال: زه په اردو خبري نشم کولاي.

2) Imperative Sentences امريه جملې

A sentence which expresses a command ,request or suggestion, is called imperative sentence.

هغه جمله چې امر، غوښتنه اويا پيشنهاد بيانوي د امريه جملې په نوم ياديږي.

Ex: Please close the door. — مثال: لطفاً دروازه بنده کړه.

Ex: May I use your pen? — مثال: "اجازه" ده "چې" ستا قلم استعمال کړم؟

Ex: Don't go away. — مثال: لطفاً لري مه ځی.

Note: نوټ

In the imperative sentences the subject is omitted because it is known.

په امريه جملو کې مبتدا له منځه ورل کيږي ځکه هغه معلوم ده.

Ex: You come here please. — مثال: مهرباني وکړه دلته راشه.

Ex: Come here please. — مثال: مهرباني وکړه دلته راشه.

➧ Polite request ماد بانه غوښتنه

The following combinations are used to express polite requests:

د مادبانه غوښتني د بیان لپاره لاندي ترکیبونه استعماليږي:

❖ Would you please? آیا لطفاً به؟

Ex: Would you please the room? مثال: آیا لطفاً به اطاق پاک کړي؟

❖ Would you mind? آیا ممکنه ده بي زحمته؟

Ex: Would you mind ringing me? مثال: آیا ممکنه ده بي زحمته راته زنګ ووهي؟

❖ Will you please? آیا لطفاً به؟

Ex: Will you please be quiet? مثال: آیا لطفاً به خاموشه و اوسي؟

➢ Affirmative imperatives sentences مثبتي امريه جملي

Ex: Come here. مثال: دلته راشه.

Ex: Please look me. مثال: لطفاً ماته وګوره.

➢ Negative imperative sentences منفي امريه جملي

Ex: Don't sit down. مثال: مه کښېنه.

Ex: Don't speak loud. مثال: تیزي خبري مه کوه.

➧ Analysis of a sentence structure د يوي جملي د جوړښت تجزيه

☞ Subject (مبتدا)

(مبتدا) مخکي د فاعلي ضميرونو په بحث کي مکمل تشريح شوي ده.

☞ Predicate (خبر)

Predicate is a part of sentence which tells something about subject , including the verb up to end of the sentence forms predicate.

خبر د جملي هغه برخه ده چي د مبتدا په باره کي "معلومات" ورکوي ، د فعل په شمول تر اخيره "توله" جمله خبر تشکيلوي.

✍ **The words which are used in predicate are as follow:**
هغه کلمي چي په خبر کي استعماليږی په لاندی ډول دي:

1. The essential word in the predicate is verb that can be either transitive or intransitive.
په خبر کي مهمه کلمه فعل ده چي کیداي شي لازمي وي یا متعدي وي.

Ex: Ahmad broke the chair. مثال: احمد چوکی ماته کړه.
Ex: The boby cries every night. مثال: ماشوم هره شپه ژاړي.

2. Adverb or Adverb phrase which qualifies the verb.
قید یا قیدي عبارت چي فعل معینوي.

Ex: Shbeer spoke very clearly. مثال: شبیر ډیر په وا ضح ډول خبري کوي.

3. Infinitives and Gerund. مصدر او مصدري اسم.

Ex: I like swimming. مثال: زه لامبو وهنه خوښوم.
Ex: They want to go. مثال: هغوي غواړي "چي" ولاړ شي.

4. Object: which can be either a noun or pronoun.
مفعول: چي کولاي شي اسم یا ضمیر وي.

Ex: I like him. مثال: زه هغه خوښوم.
Ex: Baseer wrote a letter. مثال: بصیر یو خط ولیکه.

☞ **Complement تکمیل کوونکي**

تکمیل کوونکي مخکي مکمل تشریح شوي ده.

3) Interrogative sentences جملي (سوالي) پوښتوونکي

A sentence which asks a question is called interrogative sentence.
هغه جمله چي سوال پوښتي د پوښتوونکي جملي په نوم یادیږي.

Note: نوټ

An interrogative sentence is formed by three ways
په پوښتونکي جمله په دریو طریقو تشکیلیږی:

1. By using (Wh) questions at the beginning of the sentences. [Direct question].
د جملو په سرکي د (Wh) په استعمالولو سره. [مستقیم سوال].

Ex: What is your job? مثال: ستاسي وظیفه څه شي ده؟

2. By using auxiliary verbs at the beginning of the sentences.[indirect question].

د جملو په سرکي د کومکي فعلونو په استعمال سره.[غیر مستقیم سوال].

Ex: Can you play chess? مثال: آیا ته د سطرنج لوبه کولاي شي؟

4) Exclamatory sentences ندائـــي(غږي) جمـلې

A sentence which expresses a strong feeling or emotion is called exclamatory.

هغه جملې چې يو قوي احساس يا هيجان بيان کړي د ندايه جملي په نوم ياديږي.

Ex: What a beautiful car it is! مثال: څه يو ښکلي موټر دی!

Ex: How awful he acted! مثال: څومره بد چلند يې وکړ!

Gerund
د مصدراسم

Gerund is the (ing) form of a verb which does the work of a noun.

د مصدراسم د فعل (ing) شکل دی چي د يو اســم کار سرته رسوي.

Gerund has both the force of a noun and a verb.

د مصدر اسم هم د اسم او هم د فعل "وظيفه" لري.

Ex: Speaking ,Reading ,teaching…etc. مثال: خبري کول ، لوستل، تدريسول...اونور.

Uses of Gerund د مصدر د اسم استعمالات

1. As the subject of the sentence. د جملي د مبتدا په حيث

Ex: Working is a good exercise. مثال: کار کول يو ښه تمرين دی.

Ex: Swimming is usefull for health. مثال: لامبو وهل د روغتيا لپاره ګټوره دی.

2. As the object of a transitive verb. د يو متعدي فعل د مفعول په حيث

Ex: Please stop playing. مثال: لطفاً لوبه کول پريږدي.

Ex: I like reading magazines. مثال: زه د مجلو لوستل خوښوم.

3. As the complement of the sentence. د جملي د تكميل كوونكي په حيث

Ex: I like studying. مثال: زه مطالعه كول خوښوم.
Ex: Saleem does not like swimming. مثال: سليم لامبو وهل نه خوښوي.

4. As an adjective befor noun. د صفت په حيث له اسم څخه مخكي.

Ex: He prolongs a speaking class. مثال: هغه د مكالمي ټولګی ته ادامه وركوي.

5. As the complement of preposition. د اضافي توري د تكميل كوونكي په حيث.

Ex: We come here for learning. مثال: موږ دلته د زده كړي لپاره راځو.
Ex: He prevents me from going alone. مثال: ما هغه له يوازي تګ څخه منع كوي.

6. Gerund is also used for prevented actions in the plaques and attention.
همدارنګه د مصدر اسم د عملونو د مخنيوي او توجه لپاره په لوحو كي استعماليږی.

Ex: No smoking. مثال: څكول "منع" دي.

Infinitive
مصدر

The base form of a verb which is often followed by (to) is called infinitive
د فعل اساسي شكل چي اكثراً له (to) سره يوځاي كيږي د مصدر په نوم ياديږي.

Infinitive is the base form of a verb which expresses an action or state feerly.
مصدر د فعل اساسي شكل ده چي عمل يا حالت په ازاد ډول بيانوي.

Like: To study , To play , To go…etc **لكه**: مطالعه كول ، لوبه كول ، تلل...اونور.
Ex: To study English is useful. مثال: د انګلسي مطالعه كول ګټوره ده.

Uses of infinitive د مصدر استعمالات

1. As the subject of the sentence. (before the main verb).
د جملي د مبتدا په حيث. (له اصلي فعل څخه مخكي).

Ex: To exercise sport is useful for health. مثال: د سپورت تمرين كول د روغتيا لپاره ګټوره ده.

2. As the object of a transitive verb. د يو متعدي فعل په حيث.

Ex: I wish to become a doctor. مثال: زه ارزو لرم په راتلوونکي کي ډاکتر شم.

3. Infinitive can be used with (to be + about) to express an immediate future.
مصدر کيداي شي له (to be + about) شي ، "ترڅو" نږدي راتلوونکي بيان کړي.

Ex: The class is about to start. مثال: ټولګی شروع کيدلو نږدي ده.
Ex: Ali is about to leave the Kabul. مثال: علي د کابل ترک کولو ته نږدي ده.

4. Infinitive can be used alone. (at the end of the sentence).
مصدر کيداي شي يوازي استعمالي شي. (د جملي په اخير کي).

Ex: I like to read. مثال: زه لوستل خوښوم.

5. Infinitive can be used after adjectives in the sentences.
مصدر کيداي شي په جمله کي له صفتونو څخه وروسته استعمال شي.

Ex: I am pleased to meet you. مثال: ستاسو له ملاقات څخه خوښ شوم.

6. Infinitive is used to express an intention.
مصدر د مقصد (منظور) لپاره استعماليږي.

Ex: I come to see you here. مثال: زه دلته راځم "چي" تاسو ووينم.
Ex:We study to improve our knowledge. مثال: موږ زده کوو"ترڅو" خپل علم ته انکشاف ورکړو.

7. Infinitive is used to qualify and modify a noun.
مصدر د اسم د معينولو او بهتره کولو لپاره استعماليږي.

Ex: This is not the time to play. مثال: دا د لوبي کولو وخت نده .

Tag questions
ضميمه يي سوالونه

Tag questions are short additions at the end of the sentences asking for agreement or confirmation.
ضميمه يي سوالونه د جملو په اخير کی هغه لنډ ضمايم دي ، د تايد يا تصديق لپاره پوښتنه کوي.

Ex: Omer is a doctor, isn't he? مثال: عمر يو ډاکتر ده ، آيا نده؟
Ex: You play chess, Do not you? مثال: تاسي د سطرنج لوبه کوي، آيا همداسي نده؟

Rules: قاعدي

1) Affirmative sentences are followed by negative tags.
مثبتي جملي د منفي ضمايمو په واسطه تعقيبيږي(ترسره کيږي).

Ex: I go to school, Don't I? مثال: زه ښوونځي ته ځم ، آيا نه ځم؟
Ex: Ali speaks Arabic, Doesn't he? مثال:علي په عربي خبري کوي،آيا نه يي کوي؟

2) Negative sentences are followed by affirmative tags.
منفي جملي د مثبتو ضمايمو په واسطه تعقيبيږي. (ترسره کيږي).

Ex: He does not tell lie, Does he? مثال: هغه دروا غ نه وايي؟ آيا وايي يي؟
Ex: You are not come here, Are you? مثال: ته دلته نه راځې، آيا راځې ؟

Note: نوټ

If the sentence contains auxiliary verbs , the auxiliary verb itself is repeated as subject of the tag, otherwise we use (to do) verbs.

که چيري په جمله کي کومکي فعل موجود وي ، کومکي فعل پخپله د ضميمي په حيث تکراريږي ، بغير له هغه موږ د (to do) فعلونه استعمالوو.

Ex: Ahman can speak Urdu, Can't he? مثال: احمد په اُردو خبري کولاي شي، آيا نه يي شي کولاي؟

Ex: We went to the party , Didn't we? مثال: موږ ملمستيا ته ولاړو، آيا نه ولاړو؟

3) The imperative sentences have the tag (will you) or (would you) .
امريه جمله د (will you) يا (would you) ضميمه لري.

Ex: Please close the door, will you? مثال: لطفاً دروازه بنده کړه، آيا بنده به يي کړي؟
Ex: Please, be quite, would you? مثال: لطفاً خاموشه اوسي، آيا خاموش به سي؟

4) The sentences which have request or demand form , have the tag (will not you) or (won't you).
هغه جملي چي غوښتنه يا درخواست لري د (will not you) يا (won't you) ضميمه لري.

Ex: Have a drink, Won't you? مثال: "راشه" څه شي وڅښه، آيا وبه يي نه څښي؟
Ex: Have a seat, Will not you? مثال: لطفاً راشه کښينه ، آيا نه به کښيني؟

نوټ: په هغه جملو کې چې please استعمال شوي وي باید توجه وشي چې آیا له نږدې امر سره ده او یا له غوښتنې سره ، په هغه صورت کې چې له نږدي امر سره وي نود (will you) له ضمیمې څخه کار اخیستل کیږي ، اوکه چیرې له نږدي غوښتنې سره وی په هغه صورت کې د (will not you) له ضمیمې څخه کار اخیستل کیږي.

5) The sentences which are started by (Let's) have the tag (shall we).
هغه جملې چې په (Let's) شروع شوي وي د (shall we) ضمیمه لري.

Ex: Let's chess, Shall we? مثال: څه چې د سطرنج لوبه وکړو، آیا وبه یې کړو؟

Ex: Let's go to the bazaar, Shall we? مثال: څه چې بازارته لاړ شو، آیا ولاړ به شو؟

6) Sentences which contain words such as (Never, no, none ,scarcely, rarely , hardly ever, seldom) ……etc are considered as negative and have the positive tags.

هغه جملې چې د (Never, no, none ,scarcely, rarely , hardly ever, seldom)...اوداسې نورو کلمو لرونکې وي منفي جملې شمیرل کیږي او مثبتې ضمیمې لري.

Ex: I never tell lie, Do I ? مثال: زه هیڅکله دروغ نه وایم ، آیا همداسې نده؟

Ex: Abdullah studied neither book , Did we?
مثال: عبدالله هیڅ کتاب نده مطالعه کړې، آیا همداسې نده؟

7) When the subject of the sentence , are words like (nobady , anybody, somebody…etc) the pronoun (they) is used as the subject of the tag.

کله چې دجملې مبتدا د (somebody, anybody, nobody) کلمې وي د (they) ضمیر د مبتدا د ضمیمې په حیث استعمالیږي.

Ex: Nobady came to the party, Did they? مثال: هیڅوک ملمستیا ته ندي راغلي، آیا راغلي دي؟

Ex: Somebody broke the glass, Didn't they? مثال: کوم کس شیشه ماته کړه، آیا همداسې نده؟

8) The tag of (I am) is (aren't I). د (I am) ضمیمه (aren't I) ده.

Ex: I am a tailor , aren't I ? مثال: زه یو خیاط یم ، آیا نه یم ؟

9) The tag of (I am not) is (am I). د (I am not) ضمیمه (am I) ده.

Ex: I am not a doctor, am I? مثال: زه یو ډاکتر نه یم ، آیا یم؟

یادونه : دغه استثنا یوازې په بریتانوي انګلیسي کې ده.

10) The sentences which have positive form but express a negative meaning , have the positive tags.

هغه جملي چي مثبت شکل لري مګر منفي مفهوم بیانوي ، مثبت ضمایم لري.

Ex: Khalid is too fat to run fast, Is he?

مثال: خالد له هغه څخه چاغ ده چي منډي وهي ، آیا هماغسي نده؟

Ex: Jamila is too small to get married , Is she?

مثال: جمیله له هغه څخه کوچنۍ ده واده وکړي ، آیا هماغسي نده؟

Conditional sentences

شــرطیـه جـمـلـي

Conditional sentences are those which are formed by (If) or (whether) and express a condition.

شرطیه جملي هغه دي چي د (If) یا (whether) په واسطه تشکیلیږي او یو شرط بیانوي.

Ex: If I were the presedent , I would help the poor.

مثال: که چیري زه ریس جمهور واي ، ما به له فقیرانو سره مرسته کوله.

➢ **Conditional sentences are divided into two parts:**
شرطیه جملي په دوو برخو ویشل شوي دي:

1) Probable conditional sentences. ممکنه شرطیه جملي
2) Improbable conditional sentences. نا ممکنه شرطیه جملي

1) Probable Conditional Sentences ممکنه شرطیه جملي

The probable conditions are those which indicate a possible action , that is to say ,in these conditions it is possible to perform the action.

ممکنه شرطیه جملي هغه دي چي په ممکن عمل باندي دلالت کوي ، په بل عبارت په دغه شرطیه "جملو" کي د عمل سرته رسولو امکان موجود ده.

Note: نوټ

The probable conditionl sentences are usually formed in the present and future tenses.

شرطیه جملي معمولاً په حال او راتلوونکي زمانو کي تشکیلیږي.

Ex: If you drink dirty water, you will get sick.
مثال: که چیري چتلي اوبه وڅښی ، ناروغ به شي.

Ex: Whether it is sunny, we will go to the pool for swimming.
مثال: که چیري هوا لمریزه وي ، موږ به لامبو وهلو ته لاړ شو.

Ex: If he comes here , we shall go to the bazaar.
مثال: که چیري هغه راشي ، موږ به بازار ته لاړ شو.

2) Improbable Conditional sentences. نا ممکنه شرطیه جملې

The improbable conditional sentences are those which indicate an improbable action , that is to say , in these conditions there is no possibility to perform the action.

ناممکنه شرطیه جملې هغه دي چي په ناممکن عمل باندي دلالت کوي،په بل عبارت ،په دي"نوع" شرطیه "جملو" کي د عمل د سرته رسیدو امکان موجود نه ده.

Note: نوټ

The improbable conditional sentences are usually formed in the past tenses.

ناممکنه شرطیه جملې معمولاً په تیرو زمانو کي استعمالیږي.

Ex: If I came on time, the teacher would let me in the class.
مثال: که چیري په وخت راغلي واي ، استاد به ټولګی ته اجازه راکوله.

Ex: Wheter we went to the party, we would have very happy time.
مثال: که چیري ملمستیا ته تللي واي ، ډیر خوشحاله وخت به مو درلود.

Ex: If I studied hard , I would pass the exam.
مثال: که چیري ما سخته مطالعه کړي واي، "نو" کامیابیدلم.

Note: نوټ

It is possible to use (were) instead of (was) for (I , he, she ,it) in the improbable conditions.

ممکنه ده په ناممکنه شرطیی"جملو" کي د (I , he, she ,it) لپاره د (was) په ځای (were) استعمال شي.

Ex: If I were , I would accept it. مثال: که چیري د ستا په ځای واي قبولاوه مي.

Past perfect tense
تـيـره کـامـلـه زمـانـه
(لـــري مــاضــي)

Helping verb of P.P tense	د تيري کاملي زماني کومکي فعل
Had	Had

Structure: **ساختمان**

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Had + V_3 + Comp. Ex: He had eaten food. مثال: هغه غذا خوړلي وه.
Question form سوالي شکل	Had + Sub + V_3 + Comp? Ex: Had he eaten food? مثال: آيا هغه غذا خوړلي وه؟
Negative form منفي شکل	Sub + Had + Not + V_3 + Comp . Ex: He had not eaten food. مثال: هغه غذا خوړلي نه وه.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Had + Sub + Not + V_3 + Comp -? Ex: Had he not eaten food ? مثال: آيا هغه غذا خوړلي نه وه؟ Hadn't + Sub + V_3 + Comp -? Ex: Hadn't he eaten food ? مثال: آيا هغه غذا خوړلي نه وه؟

1. **Usege:** The past perfect tense is used to express that an action completed in the past before other action.

استعمال: تيره کامله زمانه د هغه عمل د بيانولو لپاره استعماليږي چي له يو بل عمل څخه په تير"وخت" کي تکميل شوي وي.

Or: Past perfect tense is used to show an action which started before the time of speaking in the past and was just finished.

اويا: تـيره کامله زمانه د هـغـه عمل د بيانولو لپاره استعمـاليـږي چـي د خبري کولو له وخت څخه مخکي شروع شوي او لږ وروسته ختم شوي وي

Diagram:

Note: نوټ

A (before) clause is usually used with past perfect tense to specify the past action.

د (before) قضيه معمولاً له تيري کاملي زماني سره د تير عمل د معينولو "لپاره" استعماليږي.

ليکوونکي: خليل احمد « درويش»

Ex: She had cooked the lunch befor we arrived home.
مثال: مخکي له دي چي موږ کورته ورسیږو هغي د غرمي ډوډۍ پخه کړي وه.

Ex: Shabeer had finished school befor he got twenty.
مثال: شبير ترشل "کلنۍ" رسیدو مخکي ښوونځۍ ختمه کړي وه.

Note: In this usage, past perfect tense is used commonly with the simple past tense.
نوټ: په دغه استعمال کي تيره کامله زمانه عموماً له ساده تيري زماني سره استعماليږي.

Note: The words (when , befor ,because , after , as soon as , till ,until…etc) can be used in past perfect tense.
نوټ: د (when , befor , because , after , as soon as , till, until...اوداسي نوري) کليمي کولاي په تيره کامله زمانه کي استعمال شي.

Ex: I had finished my homework, when I went home.
مثال: کله چي کورته لاړم ، خپل کورنۍ کار مي خلاص کړي وه.

2. **Usage:** Past perfect tense is usually used in the indirect speech.
۱. **استعمال:** تيره کامله زمانه معمولاً په غيرمستيم کلام کي استعماليږي.

Ex: Bilal said that Ahmad jan had came here.
مثال: بلال وويل چي احمد چي احمد جان دلته راغلي وه.

Ex: Abrahim said that Rahim had gone to Kandahar.
مثال: ابراهيم وويل چي رحيم کندهار ته تللي وه.

Past perfect continuous tense
تيره کامله جارى زمانه

Helping verb of P.P.C tense	د تيري کاملي جارى زماني کومکي فعل
Had been	**Had been**

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Had + been + V-ing + Comp. Ex: Amran had been studying Pashto. مثال:عمران د پښتوپه مطالعه مشغول وه.
Question form سوالي شکل	Had + Sub + been + V-ing + Comp? Ex: Had Amran been studying Pashto? مثال: آيا عمران د پښتو په مطالعه مشغول وه؟
Negative form منفي شکل	Sub + Had + Not + been +V-ing + Comp . Ex: Amran had not been studying Pashto. مثال: عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه وه.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Had + Sub + Not + been +V-ing + Comp -? Ex: Had Amran not been studying Pashto? مثال:آيا عمران د پښتوپه مطالعه مشغول نه وه؟ Hadn't + Sub + been + V-ing + Comp -? Ex: Hadn't Amran been studying Pashto? مثال: آيا عمران دپښتو په مطالعه مشغول نه وه؟

1) Usage: Past perfect continuous is used to show the duration of an action which was in progress before another action in the past.

۱) استعمال: تیره کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودي بیانولو لپاره استعمالیږي چي په تیر "وخت" کي له بل عمل څخه مخکي د جریان په "حالت" کي وه.

Diagram:

Ex: I had been learning English lessons before starting computer.

مثال: زه د کمپیوټر له زده کړي مخکي د انګلیسي په زده کړه بوخت وم.

Ex: The police had been looking for the criminal for two years before caught him.

مثال: پولیس دوه کاله په مجرم پسي ګرځیده مخکي له دي چي هغه ونیسي.

2) Usage: Past perfect continuous tense is also used for the actions with emphasis which were in progress before another actions or another time in the past.

۱) استعمال: همدارنګه تیره کامله زمانه د هغه عملونو چي له تاکید سره په تیره زمانه کي له نورو عملونو اویا بل وخت څخه مخکي په جریان کي وي.

Ex: He had been teaching us until we become teachers.

مثال: هغه موږ ته تدریس کاوه ترڅوچي موږ ښوونکی شوه.

Phrase عبارت

Phrase is a group of related words which acts as a word and does not have subject and predicate , so it cannot work like a sentence .

عبارت یو ګروپ د تړلو کلمو ده چي د یو کلیمي په حیث کارکوي او د مبتدا اوخبر لرونکي نه وي ، پس نو هغه د یوي جملي په څیر کار نشي کولاي.

Or:Phrase is a group of words which does not make a complete sense.

اویا: عبارت یو ګروپ د کلمو ده چي کامل مفهوم نه افاده کوي.

Exs: **مثالونه:**

- ✓ As likely as not. — احتمالاً ، شاید
- ✓ By no means. — په هیڅ وجه.
- ✓ For all I know. — تر کومه ځایه چي زه پوهیږم.
- ✓ In course of time. — د وخت په تیریدو سره.
- ✓ That is to say. — په بل عبارت.
- ✓ Well done. — آفـرین.
- ✓ Shame on you. — شرم وکړه.
- ✓ As along as. — تر هغه وخت چي.
- ✓ Run away. — فرار کول.

☞ Phrasal verbs: عبارتی فعلونه

Phrasal verbs are the combination of prepositions or adverbs after the verbs so as , to get several meaning , which are common in modern English.

عبارتي فعلوونه له اضافي توري يا قيدونو څخه وروسته ترکيب دي، مختلفي معني ګاني ورڅخه حاصليږي ،چي په عصري انګليسی کي "ډير" عام دي.

❖ **Phrasal verbs are divided into two parts:**

عبارتي فعلونه په دوو برخو ويشل شوي دي:

1. Separable phrasal verbs. جلا کيدونکي عبارتی فعلونه

Separable phrasal verbs are those that we can use a noun or pronoun between verb and preposition.

جلا کيدونکي عبارتي فعلونه هغه دي چي موږ کولاي شو اسم يا ضمير د فعل او اضافي توري ترمنځ استعمال کړو.

Like: **مثال:**

- Throw away. — لري غورځول.
- Wake up. — بيدارول ، بيداره کيدل.
- Hand in. — ليږل ، تسليميدل.
- Fill out. — تکيلول ، جواب ورکول.
- Find out. — پيدا کول ، کشفول.

Phrasal verb عبارتی فعل

Ex: Abrahim threw the ball away. مثال: ابراهيم توپ لري وغورځاوه.

Noun اسم

2. Inseparable Phrasal verbs. نه جلا کيدونکي عبارتی فعلونه

Inseparable phrasal verbs are those that we can not use a noun or pronoun between verb and preposition.

نه جلا کيدونکي عبارتي فعلونه هغه دي چي موږ نشو کولاي اسم يا ضمير د فعل او اضافي توري ترمنځ استعمال کړو.

Like: **لکه:**

- Call on. — بلل ، دعوتول، پوښتل.
- Come across. — پيدا کيدل ، ښکاره کيدل.
- Drop out. — ايسته کيدل ، دريدل.
- Look after. — توجه لرل په ، سرپرستي کول.
- Pass away. — مړکيدل ، تسليميدل.

Ex: I called on Sadiq.
↓ Phrasal verb. ↓ Noun

مثال: ما صاديق دعوت کړ.

Adjective
صفت

Adjective is a word which modifies a noun or pronoun. It gives extra information about a noun , and we usually use it before a noun.

صفت هغه کلمه ده چي يواسم يا ضمير تنظيموي. هغه د اسم په باره کي اضافي معلومات ورکوي ، او موږ معمولاً هغه له اسم څخه مخکي استعمالوو.

Or: Adjective is a word which completes the meaning of a noun qualifies a noun .

اويا: صفت هغه کلمه ده چي د اسم معنی تکميلوي او يا د يو اسم ستاينه کوي.

Ex: Wardak is a nice place. — مثال: وردک يو ښکلي ځاي ده.

Ex: Ajmal is a clever boy. — مثال: اجمل يو ځيرک هلک ده.

Note: نوټ

1) An adjective which is used along with a noun as an attribute is called attributive or direct adjective.

هغه صفت چي له اسم سره يوځاي د ستاينې په حيث استعماليږي د توصيفي يا مستقيم صفت په نوم ياديږي.

Ex: This is a small class. — مثال: دغه يوه کوچنی ټولګی ده.

Ex: Ahmad is a talented student. — مثال: احمد يو با استعداده زده کوونکي ده.

2) An adjective which is used along with a verb and forms part of a predicate is called predicative or indirect adjective.

هغه صفت چي له فعل سره يوځاي استعماليږي او د خبر يوه برخه تشکيله کړي د خبري يا غير مستقيم صفت په نوم ياديږي.

Ex: The cat in the garden is fat. — مثال: هغه پشي"چي" په باغ کي ده چاغه ده.

Ex: Sediqullah seems happy. — مثال: صديق الله خوشحاله معلوميږي.

- **Adjectives are divided into eight parts:**
صفتونه په اتو برخو ویشل شوي دي:

1. Adjctives of Quality. د حالت (ښرنګوالي) صفتونه

Adjective of quality are those which show the kind or quality of persons , places and things.
د حالت(ښرنګوالي) صفتونه هغه دي چي په د اشخاصو ، مکانونو او شیانو ډول یا ښرنګوالي بیانوي.

Like: Tall , Small , Beautiful…ect. **لکه**: جګ ،کوچني ، ښایسته...اوداسي نور.

Ex: This is a small class. مثال: دغه تولګی کوچنی ده.
Ex: Ajmal is a tall boy. مثال: اجمل یو جګ هلک ده.

Note: نوټ

When article (The) is used before these adjectives ,they are changed to nouns.
کله چي د (The) تعریف توری له صفتونو څخه مخکي استعمال شی ، په اسم تبدیلیږي.
((د اشخاصو په معرفي کولو دلالت کوي)).

Ex: The poor are usually generous to teach other.
مثال: فقیران معمولاً له نورو څخه سخي دي.

Ex: After the battle they buried the dead.
مثال: وروسته له جګړی هغوي مړي ښخ کړل.

2. Adjectives of Quantity. د مقدار یا کمیت صفتونه

Adjectives of Quantity are those which show how much of a thing is meant.
د مقدار صفتونه هغه دي چي خومره یو شي "په نظر" کي دي.

Some Adjectives of Quantity د مقدار ځینې صفتونه			
Some	یوه اندازه	Any	یوه اندازه
Little	لږ	Few	لږ
Many	ډیر	Much	ډیر
All	ټول	Whole	ټول ، تمام
No	هیڅ	Enough	کافي

Ex: Afghans showed much courage in war.
مثال: افغانان په جنګ کي ډیره زړورتیا ښکاره کوي.

Ex: Azatullah found some money. مثال: عزت الله یوه اندازه پیسي پیدا کړي.

یادونه: “Some” او “Any” دواړه له شمیرونکي او غیر شمیرونکي اسمونوسره استعمالیږي
؛ “ Some” په مثبت بیانیه او سوالي جملو کي استعمالیږي او “Any”په منفي بیانیه او سوالي
جملو کي استعمالیږي.

Ex: We need some books. — مثال: موږ یوه اندازه کتابونو ته ضرورت لرو.
Ex: Do you have some water? — مثال: آیا تاسي یوه اندازه اوبه لري؟
Ex: He doesn't have any books. — مثال: هغه یوه اندازه کتابونه نه لري.
Ex: Do you have any pens? — مثال: آیا ته یوه اندازه قلمونه لري؟

یادونه: “Many” له جمع شمیرونکي اسمونو سره په مثبته بیانیه ، منفي بیانیه او سوالي جملو
کي استعمالیږي ؛ او “Much” له غیر شمیرونکي اسمونو سره په منفي بیانیه او سوالي جملو
استعمالیږي.

Ex: I do have many brothers. — مثال: زه ډیر وروڼه لرم.
Ex: He dosen't need much water. — مثال: هغه ډیرو اوبو ته ضرورت نلري.

یادونه: “Little” له غیر شمیرونکي اسمونو سره او “Few” له شمیرونکي اسمونو سره
استعمالیږي.

Ex: I have little milk. — مثال: زه لیږ شیدي لرم.
Ex: I have few friends. — مثال: زه لیږ ملګري لرم.

3. Numeral Adjectives عددي صفتونه

Numeral Adectives show how many persons or things are meant; or in which position or degree a person or thing stands.

عددي صفتونه ښيي "چي" څومره اشخاص یا شیان په "نظر کي" دي ؛ اویا "داچي" یو شخص
یا شي په کوم مقام یا درجه کي قرار لري.

Some Numeral Adjectives ځیني عددي صفتونه			
One	یو	Two	دوه
First	لومړئ	Secound	دوهم
Many	ډیر	A lot	زیات
Several	څو		

Ex: The mouth has 32 teeth. — مثال: خوله ۳۲ غاښونه لري.

Ex: I have two books. — مثال: زه دوه کتابونه لرم.

❖ **The Numeral Adjective are devided in to two parts:**
عددي صفتونه په دوو برخو ويشل شوي دي:

1. Definite Numeral Adjective معين عددي صفتونه

Definit numeral adjectives are those which show an exact number.
معين عددي صفتونه هغه دي چې يو معين تعداد يا شميره ښيي.

Like: One , Two, First , Secound…etc. **لکه:** يو، دوه ، لومړی ، دوهم... اوداسي نور.

➪ **Definite Numeral Adjective are of three parts:**
معين عددي صفتونه په دري ډوله دي:

A. Cardinal Numbers. اصلي عددونه

Cardinal number show quantity or determine the numbers.
اصلي عددونه مقدار يا د اعدادو تعينول ښيي.

Like: One , Two ,Three ,Four…etc. **لکه:** يو ، دوه ، دري ،څلور... اوداسي نور.

Ex: Shabeer has four brothers. مثال: شبير څلور وروڼه لري.

B. Ordinal Numbers. رتبه يي(توصيفي) عددونه

Ordinal Numbers show quality or the order of the things in a series.
رتبه يي عددونه کيـفيت اويا په يوه سلسله کي د شيانو رتبه ښکاره کوي.

Like: First ,Secound ,Third , Fourth…etc. **لکه:** لومړي ، دوهم ، دريم ، څلورم...اونور.

Ex: Najeeb is the first position in the class.
مثال: نجيب په ټولګی کي لومړي مقام لري.

Note: The ordinals are formed by adding (th) at the end of cordinals , except first , second , third.

نوټ: رتبه يي "فعلونه" د اصلي عددونو په اخيرکي د (th) په زياتولو سره تشکيليږي، په استثنا د لومړي ، دوهم ، دريم.

Ex: Fourth , Fifth , sixth , tenth…etc. مثال: څلورم، پنځم، شپږم، لسم...اونور.

→ Sometimes these numbers are written in contractions.
ځيني وخت دغه عددونه په مختصر شکل ليکل کيږي.

Ex: First = 1st (لومړي) Ex: Secound = 2nd (دوهم) Ex: Third = 3rd (دريم)

Ex: Twenty first = 21st (يويشتم)

C. Multiplicative Numbers د تکثیر عددونه

Multiplicative Numbers are those which show multiplication.
د تکثیر عددونه هغه دي چي کثرت بیانوي.

Ex: Double , Dozen , Two fold , Three fold , ...etc.
مثال: ډبل ، درجن ، دوه ځلي ، دري ځلي ،..... او داسي نور.

2. Indefinite Nuumeral Adjectives نا معین عددي صفتونه

Indefinite Numeral adjectives show inexact numbers.
نامعین عددي صفتونه غیر دقیق تعداد ښيي.

Some Indefinite Numeral Adjectives ځیني نا معین عددي صفتونه			
Some	ځیني ، یوه اندازه	Any	ځیني ، یوه اندازه
No	هیڅ	Few	کم
Many	ډیر	Several	څو

Ex: I bought several story books. مثال: ما د کیسو څو کتابونه واخیستل.
Ex: I has many friends. مثال: زه ډیر ملګري لرم.

4. Demonstrative Adjectives اشارى صفتونه

Demonstrative adjectives are those which are used before nouns and point out to person , place , or thing.
اشاري صفتونه هغه دي چي له اسم څخه مخکي استعماليږي او شخص ، مکان اویا شي ته اشاره کوي.

Demonstrative Adjectives are consist in: اشاري صفتونه عبارت دي له			
This	دغه	That	هغه
These	دغه «جمع»	Those	هغه «جمع»
Such	داسي ، دارنګه	The same	عین شي

Ex: This class is small. مثال: دغه ټولګی کوچنی ده.
Ex: Those books are mine. مثال: هغه کتابونه زما دي.

❖ Demonstrative Adjectives are of two kinds:
اشاري صفتونه په دوه ډوله دي:

1) Definite Demonstrative Adjectives معین اشاري صفتونه

Like: This , These , The.....etc.
لکه: This(دغه) , That (هغه) ,These (دغه«جمع») ,The ...... او داسي نور.

2) Indefinite Demonstrative Adjectives نامعين اشاري صفتونه

Like: A , An , That , Those ....etc.

لکه: (يو) A , (يو)An , That (هغه) , Those(«هغه»جمع») .....اوداسي نور.

5. Possessive Adjective ملـکـي صفـتونه

Possessive adjectives are those which are used before noun and show possession and ownership.

ملکي صفتونه هغه دي چي له اسم څخه مخکي استعماليږي او ملکيت او مالکيت ښکاره کوي.

Possessive Adjectives are consist in: ملـکي صفتونه عبارت دي له			
My	زما	Your	د تاسي ، ستاسي
Our	زموږ	Their	د هغوي (د دوي)
His	د هغه (مذکر)	Her	د هغي
Its	د هغه (بيجان)		

Ex: This is his car. مثال: دغه د هغه موټر ده.

Ex: That is our class. مثال: هغه زموږ ټولګی ده.

Ex: Muzamil is my brother. مثال: مزمل زما وررور ده.

6. Interrogative Adjectives پوښتـونکـي(استفـهامي) صفـتونه

Interrogative adjectives are used before nouns and ask a question.

پوښتونکي صفتونه له اسم څخه مخکي استعماليږي او سوال پوښتي.

Possessive Adjectives are consist in: ملـکي صفتونه عبارت دي له			
What	څه ، څه شي	Which	کوم ، کوم شي
Whose	د چا	Who	څوک

Ex: Which class are you in? مثال: تاسي په کوم ټولګی کي ياست؟

Ex: What is your favorite meal? مثال: د تاسي د خوښي غذا څه شي ده؟

Ex: Who is your close friend? مثال: د تاسي نږدي ملګري څوک ده؟

Ex: Whose picture is this? مثال: دغه تصوير دچا ده؟

نوټ: د Wha , Who , Whose او Which تعريفونه د پوښتونکي ضميرونو په بحث شوي دي.

7. Proper Adjectives خاص صفتونه

Proper adjectives are those which are derived or teken from a proper noun .

خاص صفتونه هغه دي چې له خاص اسم څخه مشتق یا اخیستل شوي دي.

Ex: Afghanistan , Pakistan , Kandahar , U. E. A....etc.

مثال: افغانستان ، پاکستان ، کندهار ، امارات متحده عربي.... اوداسي نور.

❖ The forming of proper adjectives د خاص صفتونو تشکیل

1) Adding (ish): Englind – English , Turkey – Turkish .....etc.
2) Adding (n): America – American , India – Indian ...... etc.
3) Adding (ese): China – Chinese , Japan – Japanese ..... etc.
4) Adding (ic) : Islam – Islamic , Arabia – Arabic ....etc.
5) Irregular forming : Greece – Greek , Egypt – Egyptian ...etc.

8. Distributive Adjectives توزیعي صفتونه

Distributive adjectives are used before nouns and indicate each person of a number or group.

توزیعي صفتونه له اسمونو څخه مخکې استعمالیږي او د یو ګروپ یا ډلې په هر شخص باندې دلالت کوي.((د یو ګروپ په فرد فرد باندې دلالت کوي)).

Some Distributive Adjectives ځینې توزیعي صفتونه			
Each	هر ، هریو	Every	هر ، هریو
Either	دواړه	Neither	هیڅ ، هیڅ یو

Note: نوټ

1) **Each** : is used for small groups and when the number is limited and definite.

Eaich: د کوچني ګروپونو لپاره استعمالیږي هغه وخت چې تعداد یې محدود او معین وي.

Ex: Each man had a chance. مثال: هرسړي یو چانس درلود.

2) **Every** : is used for large groups and when the number is not limited.

Every: د غټو ګروپونو لپاره استعمالیږي هغه وخت چې تعداد یې نا محدود وي.

Ex: I have studied every book in this library.

مثال: ما په دغه کتابتون کې هر کتاب مطالعه کړې ده.

3) **Either:** shows the choice between two persons or things in positive sentence.

Either: په مثبته جمله کي د دوو اشخاصو یا شیانو ترمنځ انتخاب ښیي.

Ex: I can read either book. مثال: زه کولای شم دواړه کتابه ولولم.

4) **Neither :** is used for two persons or things in the negative sentences and agrees with singular verb.

Neither: په منفي جملو کي د دوو اشخاصو یا شیانو لپاره استعمالیږي او له مفرد فعل سره مطابقت کوي.

Ex: Neither book is mine. مثال: هیڅ یو کتاب زما ندی.

Ex: Neither student is lazy. مثال: هیڅ یو شاګرد تنبل ندی.

Comparison of Adjectives
د صفتونو مقایسه

The usual way for comprison of adjectives is using the positive comparative and superlative degree.

د صفتونو د مقایسي لپاره معمولي طریقه د مطلقي درجي ، تفضیلي درجي او عالي درجي له استعمال څخه عبارت ده.

1) Positive degree مطلقه (ساده) درجه

The positive degree of an adjective is the simple form of an adjective , it is used when no comparison is meant.

د صفت مطلقه درجه د صفت له ساده شکل څخه عبارت ده ، "دغه" درجه هغه وخت استعمالیږي چي هیڅ مقایسه په نظر کي نه وي نیول شوي.

Ex: Nice , Clever , small , tall , ...etc.

مثال: ښکلي ، ځیرک ، کوچني ، اوږد یا جګ ...... او داسي نور.

Ex: Kandahar is a nice place. مثال: کندهار یو ښکلي ځاي ده.

Ex: Shabeer is a clever student. مثال: شبیر یو ځیرک زده کوونکي ده.

Note:نوټ

When the positive degree is used for comparison of two person or things it is usually placed between (as............. as); this form is called comparison of equality.

کله چي مطلقه درجه د دوو اشخاصو یا شیانو مقایسي لپاره استعمالیږي معمولاً (as ....as) ځاي نیسي ؛ دغه شکل د تساوي مقایسي په نوم یادیږي.

Ex: Moheeb is as tall as his brother. مثال: محیب دخپل ورور په خیر جګ ده.

Note: But in the negative form the first (as) is changed to (so).

نوټ: مګر په منفی شکل کي لومړی(as) په (so) باندي بدلیږي.

Ex: Shafiqa is not so pretty as her sister. مثال: شفیقه د خپلي خور په خیر ښکلي نده.

2) Comparative degree تفضیلي درجه

The comparative degree of an adjective indicates the higher degree of quality than positive , it is used when we compare two persons , places or things .

د صفت تفضیلي درجه نسبت مطلقي درجي ته په عالي تره کیفیت دلالت کوي ، "دغه" درجه هغه وخت استعمالیږي چي زموږ دوه اشخاصه ، مکانونه اویا شیان سره مقایسه کوو.

Ex: Nicer , Cleverer ,Smaller , Taller .... etc.

مثال: ښایسته تر ، لایقتر ، کوچني تر ، اوږد تر .... او داسي نور.

Ex: Jamil is cleverer than Naqib. مثال: جمیل له نقیب څخه لایقتر ده.

Note: نوټ

The preposition (than) is usually used in the comparative degree to introduce the second part of comparison.

د (than) اضافي توری په تفضیلي درجه کي استعمالیږي ترڅو د مقایسي دوهمه برخه معرفي کړي.

Ex: Kabul is nicer than Ghazni. مثال: کابل نسبت غزني ته ښکلي ده.

Note: نوټ

Another way for comparison is using (less , more , most , like , alike...etc).

د مقایسي یوه بله لاره د (less , more , most, like , alike .... اوداسي نور) استعمالونه ده.

Ex: Ahmad is less strong than Rahim. مثال: احمد له رحیم څخه کمزوري ده.

Note: نـوټ

Sometimes in the comparative degree , we do not actually name the second part of comparison.

ځيني وخت په تفضيلي درجه کي ، موږ د مقايسي په دوهمه برخه عملاً نوم نه ذکر کوو.

Ex: Physics is more difficult than any other subject.

مثال: فزيک له بل هر مضمون څخه ډيرمشکل ده.

Ex: Wahid is taller than any other boy. مثال: وحيد له بل هر هلک څخه لوړ تر ده.

Note:نـوټ

Sometimes the qualities of two persons are clear , we use article (the) before comparative degree.

ځيني وخت د دوو اشخاصو مقايسه واضح وي ، موږ د تفضيلي درجي مخکي (the) د تعريف استعمالوو.

Ex: Najeeb is the cleverer of the two brothers.

مثال: نجيب له دواړو ورونو څخه لايقتر ده.

3) Superlative degree عـالـي درجه

The superlative degree of an adjective denotes the highest degree of quality, It is used when more than two persons or things are compar-ed.

د صفت عالي درجه د کيفيت په عالي ترينه درجه دلالت کوي، دغه "مقايسوي درجه" هغه وخت استعماليږي چي له دوو څخه زيات اشخاص اويا شيان سره مقايسه کيږي.

Ex: Nicest , Cleverest , Smallest....etc.

مثال: ښايسته ترين ، لايـقـترين ، کوچني ترين .... اوداسي نور.

Ex: Khalid is the cleverest student in the class.

مثال: خالد په ټولګی کي لايـقـترين زده کوونکي ده.

Note: نـوټ

Article (the) is usually used before the superlative degree of an adjective.

د (the) تعريف توري معمولاً د صفت له عالي درجي څخه مخکي استعماليږی.

Foramtion of comparative and Superlative degrees:

د تفضيلي او عالي درجو د تشكيليدو طريقه:

The usual way to form the comparative and superlative degree adding (er , est , more , most) with the positive degree.

د تفضيلي او عالي درجو د تشكيليدو معمولي طريقه د (er , est , more , most) زياتول دي له مطلقي (ساده) درجي سره.

Ex: Small – Smaller – Smallest. مثال: كوچني ـ كوچني تر ـ كوچني ترين.

Rules: قاعدي

1) One syllable adjectives take (er) in the comperative and (est) in the superlative forms.

يو هجايي صفت په تفضيلي شكل كي (er) او په عالي شكل كي (est) اختياروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تفضيلي درجه		Superlative degree عالي درجه	
Short	لنډ	Shorter	لنډ تر	Shortest	لنډ ترين
Tall	لوړ	Taller	لوړ تر	Tallest	لوړ ترين
Thick	پنډ	Thicker	پنډ تر	Thickest	پنډ ترين
Sad	پريشان	Sader	پريشان تر	Sadest	پريشان ترين

Note: نوټ

When adjectives end in (e) only take (r) in the comparative and (st) in the superlative forms .

كله چي صفتونه په (e) ختم شي په تفضيلي شكل يوازي (r) اوپه عالي شكل كي (st) اختياروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تفضيلي درجه		Superlative degree عالي درجه	
Fine	نرم	finer	نرم تر	Finest	نرم ترين
Brave	زړه ور	Braver	زړه ور تر	Bravest	زړه ور ترين
Wise	معقول	Wiser	معقول تر	Wisest	معقول ترين

2) Two syllable adjectives ending in ((er , ow , le , y)) take (er) in the comparative and (est) in the superlative forms.

دوه هجایي صفتونه چې په ((er , ow , le , y)) ختم شوي وي په تفضیلي شکل کې (er) او په عالي شکل (est) اختیاروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تفضیلي درجه		Superlative degree عالي درجه	
Clever	لایق	Cleverer	لایقتر	Cleverest	لایقترین
Happy	خوشحال	Happier	خوشحال تر	Happiest	خوشحال ترین
Noble	شریف	Nobler	شریف تر	Nobles	شریف ترین

3) More than two syllable adjectives always form their comparative and superlative by taking (more) and (most) before the positive degree.

له دوو څخه زیات هجایي صفتونه پخپلو تفضیلي او عالي درجو کې د (more) او (most) په زیاتولو سره د ساده شکل څخه مخکې تشکیلیږي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تفضیلي درجه		Superlative degree عالي درجه	
Intelligent	هوښیار	More intelligent	هوښیار تر	Most intelligent	هوښیار ترین
Beutiful	ښایسته	More beutiful	ښایسته تر	Most beutiful	ښایسته ترین

Note: نوټ

(Most + Simple form of adjective) without article (the) means very much.

د Most صفت له ساده شکل سره د (the) تعریف توري څخه پرته د ډیر معنی ورکوی.

Ex: Noor Aamad is most intelligent boy. مثال: نوراحمد ډیر هوښیار هلک ده.

Memory: یاداښت

The other ways for comparison of adjectives in English language is using (Like , a lik) and (less ,least).

د صفتونو د مقایسي بله طریقه په انګلیسي ژبه کې د (like, a like) او (least ,less) استعمالونه ده.

Ex: Hayat runs like deer. مثال: حیات د هوسی په څیر منډي وهي.

Ex: Ahmad is less talented than Saleem. مثال: احمد له سلیم څخه کمتر استعداد ده.

Note: Some of the adectives are compared irregularly.
نـوټ: ځيني صفـتونه په بي قاعده ډول مقايسه کيږي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه		Comparative degree تـفضيلي درجـه		Superlative degree عـالـي درجـه	
Good	ښه	Better	ښه تر ، بهتر	Best	ښه ترين ، بهترين
Bad	بـد	Worse	بـد تر	Worst	بـد ترين
Little	کـم	Less	کمتر	Leas	کمترين
Much	زيات	More	زيات تر	Most	زيات ترين
Far	ليري	Farther / Furthe	ليري تر	Farthest / Furthest	لرى ترين
Old	بوډا	Older / elder	بوډا تر	Oldest / eldest	بوډا ترين

نـوټ: (Farther) يوازي د فاصلي لپاره استعـماليږى مګر (Further) د ډيـرو ځايونو لپاره استعمالـيـږي.

نوټ: (Older) ډير استعمال لري مګر (elder) محدود تر استعمال لري اومعمولاً د کورنـى د لوي غړو لپاره استعماليږى او همدارنګه (elder) د (than) له اضافي توري سه نه استعماليږي.

Adverbs
قـيـدونـه

Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb , an adjective or another adverb.
قيد هغه کلمه ده چي د فعل ، صفت اويا بل قيد په معنى يو شي اضافه کوي.

Or: Adverb is a word which modifies the meaning of a verb , an adjective or another adverb.
اويا: قيد هغه هغه کلمه ده چي د فعل ، صفت اويا بل قيـد معنى معينوي (بهتره کوي).

Ex: Ahmad runs fast. (verb). مثال: احمد تيز ځغلي. (فعل).
Ex:He spoke quite correctly. (adverb). مثال: هغه کاملاً په صحيح ډول خبري وکړي.(قيد).
Ex: The Afghans are very hospitable.(adjective). مثال: افغانان ډير ميلمه پال دي. (صفت).

ليکوونکي: خليل احمد « درويش»

Kinds of Adverbs
د قيد ډولونه

Adverbs are mainaly divided into three parts:
قيدونه اساساً په دري برخو ويشل شوي دي:

1. **Simple adverbs** ساده قيدونه
2. **Interrogative adverbs** پوښتونکي(استفهامي) قيدونه
3. **Relative adverbs** ربطي قيدونه

1. Simple Adverbs ساده قيدونه

Simple adverbs are extensively used in the daily activities.
ساده قيدونه په زياته توګه په ورځنی فعاليتونو کي استعماليږي.

The simple adverbs are devided into eight parts:
ساده قيدونه په اتو برخو ويشل شوي دي:

1) Adverbs of manner: د حالت يا څرنګوالي قيدونه

These adverbs show how an action is done.
دغه قيدونه ښيي چي يو عمل څنګه سرته رسيږي.

Some adverbs of manner د څرنګوالي ځيني قيدونه			
Fast	تيز	Hard	سخت
Slowly	آهسته	Bravely	په زړه وره توګه
Clearly	واضحاً، په واضح ډول	Probably	احتمالاً، په احتمالي ډول

Ex: Asad speaks slowly. مثال: آسد آهسته خبري کوي.
Ex: Ajmal lived happily. مثال: اجمل په خوشحال ډول ژوند تيروي.

Note: نوټ

Adverbs of manner only modify verbs and are normally used after the verbs, but they can have end position.
د څرنګوالي قيدونه يوازي فعلونه معينوي او عموماً له فعلونو څخه وروسته استعماليږي ، مګر کيدای شي په اخير کي ځاي ولري.

Ex: Asif speaks politely. مثال: آصف مادبانه خبري کوي.
Ex: The doctor examined the patient carefully. مثال: ډاکتر په دقت سره ناروغ معاينه کړ.

2) Adverbs of time: د وخت قیدونه

These adverbs show when an action happened.
دغه قیدونه ښيي چي یو عمل څه وخت واقع شوي ده.

Like: Now , yesterday , tomorrow ....etc.
لکه: اوس ، تیره ورځ ، سبا ..... او داسي نور.

Ex: We will come here tomorrow. مثال: موږ به سبا دلته راشو.

➢ **Adverbs of time are devided into two parts:**
د وخت قیدونه په دوو برخو ویشل شوي دي:

A. Definite adverbs of time د وخت معین قیدونه

These adverbs show exact time. دغه قیدونه معین وخت ښـیي.

Ex: I wrote a letter at five o'clock last night.
مثال: ما تیره شپه په پنځه بجي یوه رساله ولیکله.

B. Indefinite adverbs of time د وخت نامعین قیدونه

These adverbs show inexact time. دغه قیدونه نامعین وخت ښيي.

Like: Already , ago , early .....etc. لکه: مخکي ، پخوا ، وختي ...... او داسي نور.

Ex: I see him many times. مثال: زه هغه ډیر ځلي وینم.

3) Adverbs of place: د مکان قیدونه

These show where an action happened.
دغه قیدونه ښيي چي یو عمل چیري واقع شوي ده.

Like : Here, There , Up , down , inside , outside ...etc.
لکه: دلته ، هلته ، پورته ، کښته ، په داخل کي ، دباندي .... او داسي نور.

Ex: Jamal came here yesterday. مثال: جمال تیره ورځ دلته راغي.

4) Adverbs of reason: د علت یا نـتیجي قیدونه

These adverbs show why an action happened.
دغه قیدونه ښيي چي ولي یو عمل واقع شوي ده.

Like: So , Therefore , Because ....etc. **لکه:** نو ، ددي لپاره ، ځکه .... او داسی نور.

Ex: Sadiq succeeded in the exam because he studied hard.
مثال: صادق په امتحان کي کامیاب شو ځکه هغه سخته مطالعه وکړه.

5) Adverbs of Affirmation and negation: د تاید او انکار قیدونه

These adverbs show agreement or disagreement with speaker.
دغه قیدونه له ویونکي سره موافقیت او یا مخالفت ښیي.

Like: No (نه) , Of course (البته) , May be (ممکن) , Sure (یقیناً) , Yes (هو) ,Surely (بیشکه) , Probably (ګوندې) ....etc.

Ex: Can you speak French? Yes I can.
مثال: آیا ته په فرانسوي خبرې کولاي شې؟ هو زه یې کولاي شم.

Ex: Do you know him? No, I do not. مثال: آیا ته هغه پیژنې؟ نه ، نه یې پیژنم.

6) Emphatic adverbs. تاکیدي قیدونه

These adverbs show emphasis on an action.
دغه قیدونه د یو عمل په "سرته رسولو" تاکید ښیي.

Like: Just (فقط) , Even (حتی ، هم) , Too (هم) ....etc.

Ex: He even smokes cigarette now. مثال: هغه حتی اوس هم سګریټ څکوي.

7) Nameral Adverbs عددي قیدونه

Adverbs of number are used to show how often an action happened.
عددي قیدونه د یو عمل "سرته رسول" ښیي چې څو واره واقع شوي ده.

Like: Once , Twice , Three times ....etc.
لکه : یو ځلي ، دوه ځلي ، درې ځلي .... او داسې نور.

Ex: I have seen Kandahar twice. مثال: ما دوه ځلي کندهار لیدلی ده.

- **Numeral adverbs are divided into two parts:**
عددي قیدونه په دوه برخو ویشل شوي دي:

a) Definit numeral adverbs: معین عددي قیدونه

These adverbs show exact number. دغه قیدونه معین تعداد ښیي.

Like: Once (یو ځلي) , Twice (دوه ځلي) , Firistly (اولاً) , Secondly (دوهم واړ) ....etc.

Ex: He tried twice. مثال: هغه دوه ځلي کوښښ وکړ.
Ex: I have gone to Mazar once. مثال: زه یو ځل مزار ته تللی یم.

b) Indefinite numeral adverbs: نامعین عددي قیدونه

These adverbs show inexact number. دغه قیدونه نامعین تعداد ښیي.

Like : Sometimes (ځینې وختونه) , Often (اکثراً وخت) , Usually (معمولاً) , Always (همیشه) , Several times (څو ځلې) , Seldom(کله کله), Rarely(کله کله)...etc.

Ex: Dervish often goes to Kandahar. مثال: درویش اکثراً وخت کندهار ته ځي.

8) Adverbs of Degree and Quantity: د درجې او مقدار قیدونه

These adverbs show in what degree an action is done.
دغه قیدونه ښیي چې یو عمل په کومه درجه سرته رسیږي.

Like: Very (ډیر) , Quite (کاملاً) , Too (زیات) , Enough (کافي), Much (ډیر)...etc.

Ex: Ahmad runs very fast. مثال: احمد ډیر تیز ځغلي.

2. Interrogative Adverbs: پوښتونکي (استفهامي) قیدونه

The interrogative adverbs are used to ask question.
پوښتونکي قیدونه د سوال د پوښتنې لپاره استعمالیږي.

Interrogative Adverbs پوښتونکي قیدونه			
Why	ولې	Where	چیرې ، چیرته
When	کله ، څه وخت	How long	څومره وخت
How often	اکثراً څومره		

Ex: Where are you living? مثال: تاسې چیرې ژوند کوئ؟

Ex: How often does he play chess? مثال: هغه اکثراً څومره د سطرنج لوبه کوي؟

Ex: How long will you continue this class? مثال: تاسې به څومره وخت دغه ټولګی ته ادامه ورکړئ؟

3. Relative Adverbs ربطي قیدونه

The relative adverbs are used to join two sentences.
ربطي قیدونه د دوو جملو د نښلولو لپاره استعمالیږي.

Relative Adverbs ربطي قیدونه			
Why	ولې	Where	چیرې ، چیرته
When	کله ، څه وخت	How	څومره
How often	اکثراً څومره	If	که چیرې

Formation of Adverbs
د قیدونو جوړونه

Most of the advebs are formed by (ly) at the end of adjectives.
ډیر قیدونه د صفت په اخیر کی د (ly) په واسطه جوړیږي.

Like: Perfect – Perfectly (کامل – کاملاً) , Quick – Quickly (تیز – په تیزي سره)

Rules: قاعدي

1) Adjectives ending in (y) change (y) into (I) and add (ly).
هغه صفتونه چي په (y) ختم شوي وي (y) په (I) بدلیږي او (ly) علاوه کیږي.

Ex: Happy – Happily. مثال: خوشحال – په خوشحالي سره.
Ex: Heavy – Heavily. مثال: سخت – په سختي سره.

2) Adjectives ending in (ible) and (able) drop (e) and add (y).
هغه صفتونه چي په (ible) او (able) ختم وي (e) له منځه ځي او (y) علاوه کیږي.

Ex: Capable – Capably. مثال: ځواکمن – په ځواکمنتوب سره.
Ex: Possible – Possibly. مثال: ممکن – احتمالاً.

3) Adjectives ending in (e) take (ly) without any change.
هغه صفتونه چي په (e) ختم وي بي له کوم تغیرځخه (ly) اختیاروي.

Ex: Polite – Poliely. مثال: مادب – مادبانه.
Ex: Mere – Merely. مثال: صرف – صرفاً.

Exceptions: استثناوي

Like: Due – Duly. (نتیجه – په نتیجه کی) , Whole – Wholly. (کامل – کاملاً)
True – Truly. (حقیقت – حقیقتاً)

4) Adjectives ending in a single (l) take (ly) but adjectives ending in (ll) take only (y).

هغه صفتونه چي (l) ختم وي (ly) اختیاروي مګر هغه صفتونه چي په (ll) ختم وي یوازي (y) اختیاروي.

Ex: Careful – Carfully. مثال: دقت – په دقت سـره.
Ex: Dull – Dully. مثال: خسته – په خستګی سره.

Note: نـوټ

Some adjectives and adverbs have the same form,
ځيني صفتونه او قيدونه عين شکل لري.

Like:Early (وختي ، په وخت سره) ,Deep (ژور، په ژوروالي سره), Fast (تيز، په تيزي سره)
Low (کښته، په کښته والي سره) , Far (لري ، په لري والي سره), high(لوړ، په لوړوالي سره)
Hard (سخت ، په سختي سره) ..... etc.

Ex: Corolla is a fast car.(adjective). مثال: کورولا يو تيز موټر ده. (صفت).

Ex: Asad runs fast. (adverb). مثال: آسد په تيزي سره ځغلي. (قيد).

5) Some adjectives are combined with (a) , (be) and (to) and form adverb.
ځينی صفتونه د (a) ، (be) او (to) په مختاړي سره ترکيبيږي.

Ex: Broad – Abroad مثال: پلن ـ په پلنوالي سره .
Ex: Live – Alive. مثال: ژوندي ـ په ژوندي توب سره.
Ex: Head – Ahead. مثال: ابتداء ـ په ابتداء سره.

Comparision of Adverbs
د قيدونو مقايسه

Many of the adverbs are compared as adjectives and have three degrees of comparison.
دير قيدونه عيناً د صفتونو په څير مقايسه کيږي او د مقايسي دري درجي لري.

1) One syllable adverbs form their comparative by adding (er) and the superlative by (est).
يو هجايي قيدونه پخپل تفضيلي شکل کي د (er) او په عالي "شکل" کي د (est) په اضافه کولو تشکيليږي.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree تفضيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Fast په تيزي سره	Faster په دير تيزي سره	Fastest په ديرزيات تيزي سره
Hard په سختي سره	Harder په دير سختي سره	Hard په دير زيات سختي سره
Soon ژر	Sooner دير ژر	Soonest دير زيات ژر

2) Two or more than two syllable adverbs take (more) in the comparative and (most) in the superlative forms.

دوه یا له دوو څخه زیات هجاء "لرونکي" قیدونه په تفضیلي شکل کي (more) اوپه عالي شکل کي (most) اختیاروي.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree درجه تفضیلي	Superlative degree عالي درجه
Quickly په چابکي سره	More quickly په ډیر چابکي سره	Most quickly په ډیر زیات چابکي سره
Bavely په زړه ورتوب سره	More bravely په ډیر زړه ورتوب سره	Most bravely په ډیر زیات زړه ورتو ب سره

3) Some of the adverbs are formed irregularly.

ځیني قیدونه په بي قاعده ډول تشکیلیږي.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree درجه تفضیلي	Superlative degree عالي درجه
Well په ښه والي سره	Better په ډیر ښه والي سره	Best په ډیر زیات ښه والي سره
Little په لیږوالي سره	Less په ډیر لیږوالي سره	Least په ډیرزیات لیږوالي سره

The correct uses of some adverbs: د ځیني قیدونو دقیق استعمالات

1. "Good": ښـه

"Good" is an adjective which shows condition and modifies nouns.

"Good" هغه صفت ده چي د کیفیت یا حالت او د اسمونو ستاینه بیانوي.

Ex: Muneer is a good student. مثال: منیر یو ښه زده کوونکي ده.

2. "Well": ښـه

"Well" is an adverb which expresses good health and modifies verbs.

"Well" هغه قیده ده چي ښه صحت او د فعلونو ستاینه بیانوي.

Ex: Ahmad always feels well. مثال: احمد هر وخت ښه احساس کوي.

3. "Enough": کـافي ، بـس

"Enough" is an adverb which is used after adjective or adverb , and is sometimes as adjective , is used before nouns.

"Enough" هغه قید ده چي له صفت یا قید څخه وروسته استعمالیږي، او ځیني وخت د صفت په حیث له اسمونو څخه مخکي استعمالیږي.

Ex: I have enough time to stay here. مثال: زه دلته د پاتي کیدو لپاره کافي وخت لرم.

4. “Very”: ډیر

“Very” is an adverb which is used before adjectives and other adverbs to show degree.

“Very” هغه قید ده چي له صفتونو او نورو قیدونو څخه مخکي استعمالیږي او درجه ښیی.

Ex: This hous is very large.

مثال: دغه کور ډیر غټ ده.

5. “Much”: ډیر، زیات

“Much” is both adverb and adjective which shows amount or quantity , it can be also used before comparative degree.

“Much” هم قید ده هم صفت چي مقدار او اندازه بیانوي ، او همدارنګه کیداي شي له تفضیلي څخه مخکي استعمال شي.

Ex: This hous is much large than that hous.

مثال: دغه کور له هغه کورڅخه ډیر لوي ده.

6. “Still”: تراوسه ، لا تراوسه

“Still” is used for a period of time that continued from the past to present , and it is used in declarative (affirmative , negative and question) sentences.

“Still” د وخت د دوران لپاره پکار وړل کیږي چي له ماضي څخه تراوسه ادامه لري ، او دغه "قید" په خبري (مثبت ، منفي او سوالي) جملو کي استعمالیږي.

Ex: Are you still working now?

مثال: آیا ته تراوسه پوري په کار مصروف یي؟

Ex: It is still raining.

مثال: تراوسه پوري باران وریږي

7. “Yet”: لاتراوسه ، تراوسه

“Yet” is used to show duration from present to future. It is used in question and negative statement sentences.

“Yet” د جریان لپاره له حال څخه تر راتلوونکي پوري استعمالیږي. دغه قید سوالي او منفي بیانیه جملو کي استعمالیږي.

Ex: Abdul Hadi has not yet completed the work.

مثال: عبدالهادي تراوسه کار نده تکمیل کړي.

Ex: Is the lunch ready yet ?

مثال: آیا تر اوسه د غرمي ډوډی اماده ده ؟

8. “Already”: مخکي ، پخوا

“Already” is used to say that something is in the present or past but not the future.

“Already” د یو شي د موجودیت لپاره په حال یا ماضي کي استعمالیږي مګر په راتلوونکي نه "استعمالیږي".

Ex: I have already gone to Pakistan.

مثال: زه پخوا پاکستان ته تللی یم.

9. "Either": هـم ، هدارنګه

"Either" means (too or also) it is used in negative sentences the adverbs like (as well), (also), (too) are change to (either).

"Either" د (هـم ، همدارنګه) معنـی ورکوي په منـفي جملو کې قیدونه لکه (as well) ، (also) , (too) په (either) باندي بدلیږي.

Ex: He is not a teacher either. مثال: هغه هـم معـلم نده.

10. "Too": همدارنګه ، هـم

"Too" is used at the end of the sentences.

"Too" د جملو په اخیر کې استعمالیږی.

Ex: He will fail in exam too. مثال: هغه به هـم په امتحان کې ناکام شي.

11. "Also": همـدارنګه ، هـم

"Also" is usually used at the middle and at the end of the sentences.

"Also" معمولاً د جملو په منځ او اخیر کې استعمالیږي.

Ex: Shabeer is a doctor also. مثال: شبیر هـم یو ډاکتر ده.
Ex: Shabeer is also a doctor. مثال: شبیر هـم یو ډاکتر ده.

12. "Fairly": نسبتاً ، په مناسبه توګه ، په متوسط ډول

"Fairly" is used to express a positive meaning.

"Fairly" د مثبت مفهوم د بیانولو لپاره استعمالیږي.

Ex: This water is fairly hot. مثال: دغه اوبه نسبتاً ګرمي دي.

13. "Rather": له حده زیات ، نسبتاً ، تر یوه اندازه

"Rather" is used to express a negative idea and discofort.

"Rather" د منفي مفکوري او نا ارامتیا لپاره استعمالیږي.

Ex: This water is rather hot. مثال: دغه اوبه له حده زیاتي ګرمي دي.

14. "Only": یـوازي ، فقط

"Only" is used before the words and it modifies.

"Only" له کلمو څخه مخکې استعمالیږي او هغه معینوي.

Ex: He only fixed the car. مثال: هغه فقط موټر ترمیم کړ.

Future perfect tense
راتلوونکي کامله زمانه

Helping verbs of F. P tense	د حال کاملي زمان کومکي فعلونه
Will have / Shall have	Will have / Shall have

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + Have + V_3 + Comp. Ex: I will have finished the work. مثال: ما به کار ختم کړي وي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + Have + V_3 + Comp? Ex: Will I have finished the work? مثال: آیا مابه کار ختم کړي وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + Have + V_3 + Comp . Ex: I will not have finished the work. مثال: مابه کار ختم کړي نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Will /Shall +Sub + Not + Have + V_3 + Comp -? Ex: Will I not have finished the work? مثال: آیا مابه کار ختم کړي نه وي؟ Won't/Shan't + Sub + Have + V_3 + Comp -? Ex: Won't I have finished the work? مثال: آیا مابه کار ختم کړي نه وي؟

1) Usage: Future prefect tense is used to show an action which will have been completed before some specified time or before another action in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکي کامله زمانه د هغه عمل د بیانولو لپاره استعمالیږي چي په راتلوونکي کي به له معین وخت څخه مخکي اویا له بل عمل څخه مخکي تکمیل شي.

Ex: They will have eaten food before we arrive home.
مثال: زموږ له رارسیدو مخکي به دوي ډوډۍ خوړلی وي.

Ex: I will have prepared every thing when you arrive home.
مثال: ترهغه وخت چي بیرته کورته راګرځي ما به ټول شیان چمتو کړي وي.

2) Usage: Future perfect tense is used to show an action that will be completed at some unspecified time in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکي کامله زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چي په راتلوونکي کي به په یو نا معین وخت کي تکمیل شوي وي.

Ex: We will have completed the homework 7:00 in the morning.
مثال: موږ به تر ۷:۰۰ بجو پوري کورنی کار ختم کړي وي.

Ex: Ahmad will have started the work by next April.
مثال: احمد به تر راتلوونکي آپریل پوري کار ختم کړي وي.

Future perfect continuous tense
راتلوونکي کامله جارى زمانه

Helping verbs of F. P tense	د حال کاملي زمان کومکي فعلونه
Will have been / Shall have been	**Will have been / Shall have been**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + Have + been + V - ing + Comp. Ex: Ali will have been playing chess. مثال: علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + Have + been + V - ing + Comp? Ex: Will Ali have been playing chess? مثال: آيا علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + Have + been + V - ing + Comp . Ex: Ali will not have been playing chess. مثال: علي به دسطرنج په لوبه بوخت نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Will /Shall +Sub + Not + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Will Ali not have been playing chess? مثال: آيا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟ Won't/Shan't + Sub + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Won't Ali have been playing chess? مثال: آيا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟

1) Usage: The future perfect continuous tense is used to show the duration of an action which will be continuing before some specified time or before another action in the future.

۱) **استعمال:** راتلوونکي کامله جارى زمانه د هغه عمل د جريان د ښودلو لپاره استعماليږي چي په راتلـوونکي کي به له معين وخت څخه مخکي اويا له بل عمل څخه مخکـي د دوام په حالت کى وى.

Diagram:

Ex: They will have been reading since night.
مثال: هغوي به له شپي راپدي خوا په لوستلو مشغول وي.

Ex: I will have been sleeping for two hours by the time he gets home.
مثال: څو چي هغه کورته راځي ما به د دوو ساعتو لپاره خوب کړى وي.

Ex:You will have been playing volleyball with us for two hours tomorrow.
مثال: تاسي به سبا له موږ سره د دوو ساعتو لپاره د واليبال په لوبه مشغول ياست.

Clause
قضيه ، شرط ، فرض

A group of words which has subject and predicate and forms part of a sentence is called clause.
هغه ګروپ د کلمو چې د مبتدا او خبر لرونکي وي او د جملې يوه برخه جوړه کړي د قضې په نوم ياديږي.

Ex: That he was fine. مثال: چې هغه ښه وه.
Ex: Why I came here. مثال: زه ولې دلته راغلم.
Ex: Which I bought last year. مثال: چې ما تير کال واخيست.

But if we add another sentence with each of them, then they can make a complete sense.
مګر که چيرې يوه بله جمله له هغوي هر يو سره اضافه کړو، په هغه وخت کې به بيا کامل مفهوم افاده کړی.

Ex: Ahmad said that he was fine. مثال: احمد وويل چې هغه ښه وه.
Ex: This is the car which I bought last year. مثال: دغه موټر ده چې ما تير کال واخيست.

The sentences which support them are called principal and the others are subordinating clauses.
هغه جملې چې د قضيې حمايت کوي د اصلي قضې او نورې د فرعي قضيو په نوم ياديږي.

1) Principle (Independent) clause: قضيه (مستقله) اصلي

The part sentence which makes complete meaning is called principal clause.
د جملې هغه برخه چې کامله معنی افاده کړي دد اصلي قضې په نوم ياديږي.

Ex: This is a student. مثال: دغه يو زده کوونکی ده .
Ex: That is a play. مثال: هغه يوه لوبه ده.

2) Subordinating (Dependent) clause: قضيه (غيرمستقله)فرعي

The part of the sentence which does not express a complete meaning and can not stand alone is called subordinating clause.
د جملې هغه برخه چې معنی بيان نکړي او په تنهايي سره "مفهوم" ورنکړي د فرعي قضيې په نوم ياديږي.

Ex: That he likes very much. مثال: چې هغه ډير زيات خوښوي.

Note: نوټ

The Sprincipal and subordinating clause are connected by conjunction such as ; who , whom , whose , which , that , what , when , where .... etc.

اصلي او فرعي قضيې د ربطي په واسطه لکه؛ who, whom, whose, which, that, what, when .... او داسي نور وصليږي.

➧ **The clauses are divided into three parts:**

قضيې په دري برخو ويشل شوي دي:

1) Noun Clause. اسـمـي قـضـيه
2) Adjective Clause. صـفـتي قـضـيه
3) Adverb Clause. قـيـدي قـضـيه

1) Noun Clause اسـمـي قـضـيه

A group of words which has subject and predicate of its own and does the work of a noun is called noun clause.

هغه ګروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د اسم کار ترسره کړي د اسمي قضيې په نوم ياديږي.

Ex: Naim said that he would buy a new car.

مثال: نعيم وويل چي هغه يو نوي موټر اخيستل.

Ex: What he says is not logical.

مثال: څه شي چي هغه وايي منطقي نده.

Ex: Ali mentioned that he passed the exam successfully.

مثال: علي ذکر کړه چي امتحان يي په کاميابه ډول ترسره کړ.

2) Adjective Clause: وصـفـي قـضـيه

A group of words which has subject and predicate of its and does the work of an adjective is called adjective clause.

هغه ګروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د صفت کار ترسره کړي د وصفي قضي په نوم ياديږي.

Ex: Karrim is a boy who can speak Pashto well.

مثال: کريم هغه هلک ده چي په کولاي شي په پښتو ښه خبري وکړي.

Ex: He is the student who won the race.

مثال: هغه زده کوونکي ده چي د مسابقي ورونکي شو.

Ex: This is the book which I want to present it to you.

مثال: دغه کتاب ده چي غواړم هغه تاته دالي کړم.

Note: نـوټ

Some times especially conversion the relative pronoun are omitted when the sentence has object case.

ځيني وختونه معمولاً کله چي په خبرو اترو يا مکالمه کي جمله مفعولي حالت ولري موصولي (ربطي) ضمير له منځه وړل کيږي.

Ex: مثال:

- This is the chair which he sits on. دغه چوکۍ ده چي هغه پري کښيني.
- This is the chair he sits on. دغه چوکۍ ده "چي" هغه پري کښيني.

Note: نوټ

Some times the principal clause is divided into two parts by subordinating adjective clause.

ځيني وختونه اصلي قضيه د فرعي وصفي قضيي په واسطه په دوو برخو ويشل کيږي.

Ex: The man whom I met yesterday is one of my old friends.

د اصلي قضي لومړی برخه — فـرعـي قـضـيـه — د اصلي قضيي دوهمه برخه

مثال: چاسره چي ما تيره ورځ ملاقات وکړ يو زما له ملګرو څخه وه.

Ex: The house which he lives in is very beutiful.

د اصلي قضي لومړی برخه — فـرعـي قـضـيـه — د اصلي قضيي دوهمه برخه

مثال: کور چي هغه پکي ډير ښکلي ژوند تيروي.

3) Adverb Clause: قـيـدي قـضـيـه

A group of words which has subject and predicate of the own and does the work of an adverb is called adverb clause.

هغه ګروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د "قـيـد" کار ترسره کړي د قيد ي قضي په نوم ياديږي.

Ex: He did not study so he failed in the exam.
مثال: هغه درس ونه وايه نو په امتحان کي ناکام شو.

Ex: The thief escapted when he saw the police.
مثال: کله چي يي پوليس وليد غل وتـښـتـيـد.

Ex: If you study your lessons, you will succeed in the exam.
مثال: که چيري ته خپل درسونه ووايي ، په امتحان کي به کامياب شي.

Additions to remarks
ضمایم په نظریاتو(ملتیاوو)

Additions to remarks show coordination or discoordination between two persons or things.

ضمایم په نظریاتو د دوو اشخاصو یا دوو شیانو ترمنځ کي برابري او نا برابري ښکاره کوي.

Ex: He is an engineer and I am too. مثال: هغه یو انجینر ده او ز ه هم.

Ex: He is a student but Ajmal is not. مثال: هغه یو زده کوونکی ده مګر اجمل نده.

Note: نوټ

Remark is the first longer sentence which expresses the first idea.

د لومړي درازتري جملی نظریه ده چي لومړي مفکوره بیانوي.

Ex: Najeeb is a clever student. مثال: نجیب یو لایق زده کوونکي ده.

Note:نوټ

Addition is the second shorter sentence which is added at the end of the remark and expresses the second idea.

د دوهمي لنډ تري جملي ضمیمه ده چي د نظریي په اخیر کي اضافه کیږي او دوهمی مفکوره بیانوي.

Ex: Hikmat is too. مثال: حکمت هم.

Note: نوټ

1) Affirmative additions to affirmative remarks are formed by:
(Subject + auxiliary + too) or (So + auxiliary + Subject).

مثبت ضمایم په مثبتونظریاتو د (Subject + auxiliary + too) او (So + auxiliary + Subject) په واسطه تشکیلیږي.

Ex: He comes to school and I do too. مثال: هغه ښوونځی ته راځي او ز ه هم.

Ex: He could play football well so could his friends.
مثال: هغه وکولاي شواي د فوټبال ښه لوبه وکړي او ملګري یي هم.

2) Negative additions to affirmative remarks are formed by:
(But + Subject + negative auxiliary).

منفي ضمایم پرنظریاتو د (But + Subject + negative auxiliary) په واسطه تشکیلیږي.

Ex: He is a teacher but I am not. مثال: هغه یو ښوونکي ده مګر ز ه نه یم.

Ex: I saw him yesterday but he didn't . مثال: ما هغه تیره ورځ هغه ولید مګر هغه ونه لیدم.

3) Affirmative additions to negative remarks are formed by:
(But + Subject + auxiliary).

مثبت ضمايم په منفي نظرياتو د (But + Subject + auxiliary) په واسطه تشکيليږي.

Ex: He can't speak Pashto but I can. مثال: هغه په پښتو خبري نشي کولا مګر زه يي کولاي شم.

Ex: Muhammad has failed but I haven't. مثال: محمد ناکام شوي ده مګر زه نه يم شوي.

4) Negative additions to negative remarks are formed by:
(Sub + auxiliary + neither) and (Sub + negative auxiliary + either).

منفي ضمايم په منفي نظرياتو د (Sub + auxiliary + neither) او (Sub + negative auxiliary + either) په واسطه تشکيليږي.

Ex: I can not speak Urdu and he can neither.
مثال: زه په اُردو خبري نشم کولاي او هغه هم نشي کولاي.

Ex: I will not fail in the exam and he will not either.
مثال: زه به په امتحان کي ناکام نشم او هغه به هم نشي.

Simple Future in the past tense
په تيره کي راتلوونکي ساده زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would / Should	**Would / Should**

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + V_1 + Comp. Ex: I would visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کي ګورم.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + V_1 + Comp? Ex: Would I visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کي وګورم؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + V_1 + Comp . Ex: I would not visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کي ونه ګورم.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Would / Should +Sub + Not + V_1 + Comp -? Ex: Would I not visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کي ونه ګورم؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + V_1 + Comp -? Ex: Wouldn't I visit him in the park? مثال: آيا زه به له هغه سره په پارک کي ونه ګورم؟

1) **Usage:** Simple future in the past is used to show an action which would take place at some specified time in the future of the past (a future that was considered future in the past time) but the action did not take place.

۱) **استعمال:** په تیره کي راتلوونکي ساده زمانه کي د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چي په تیر راتلوونکي (هغه راتلوونکي چي په ماضي کي راتلوونکي وي) کي به سرته رسیده مگر عمل واقع شوي نده.

Note: Future in the past tenses are usually followed by the improbable conditional sentences.

نوټ: رتلوونکي زمانی په ماضي کي معمولاً د نامـمکنه شرطیه جملو په واسطه تعقیبیږي.

Ex: I would do as you said if I had time.
مثال: که چیري ما وخت درلودای څنګه چي مي درته ویلي سرته مي رساوه.

Ex: I should happy, if I had money as you have.
مثال: که مي د ستا په څیر پیسي درلوداي ، خوشحاله به وم.

Ex: You would not live such a small house, if you were a millinair.
مثال: که چیري ته میلونر واي ، تا به په دومره کوچني کورکي ژوند نه کاوه.

Future in the past continuous tense
پـه تـیره جـاری کـي راتلوونـکي زمانه

Helping verbs	کومکي فعلـونه
Would be / Should be	**Would be / Should be**

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Be + V_1 - ing + Comp. Ex: He would be playing chess. مثال: هغه به د سطرنج په لوبه مصروف وي.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + Be + V_1 - ing +Comp? Ex: Would he be playing chess? مثال: آیا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + Be + V_1 - ing + Comp . Ex: He would not be playing chess. مثال: هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Would / Should +Sub + Not + Be + V_1 - ing + Comp -? Ex: Would he not be playing chess? مثال: آیا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + Be + V_1 - ing + Comp -? Ex: Wouldn't he be playing chess? مثال: آیا هغه به د سطرنج په لوبه مصروف نه وي؟

1) **Usage:** Future in the past continuous tense is used to show the duration of an action that would be in progress at some specified time in the future of the past but the action did not happen.

۱) **استعمـال:** په تیره جاری کي راتلوونکي زمانه د هغه کار د جریان لپاره استعماليږي چي په معین وخت کي به په راتلوونکي تیره زمانه کي د جـریان په حالت کي وي مګر عمل نده واقـع شوي.

Ex: The kids would be going to the pool if the parents admitted them.
مثال: که چیري مور اوپلار ماشومانو ته اجازه ورکړي وه هغوي به حوض ته تلل.

Ex: I would not be calling him if I didn't have a necessity.
مثال: که مي ضرورت نه درلوداي ټول مي ورته نه کاوه.

نوټ: دغه زمانه د راتلوونکي جاري زماني په ځاي په غير مستقيم خبرو کښي استعماليږي.

Conjunctions
د وصل (ربط) توري

Conjunction is a word which is used to join two words ,two sentences , two phrasws and two clauses.

د ربـط توري هغـه کلمه ده چي د دوو کلـمـو ، دوو جملـو ، دوو شـيانو او دوو قـضـي د وصـلولـو لپاره استعمالـيږي.

Ex: Arfan and Muzamil are brothers. مثال: عـرفان او مزمل ورونه دي.

Ex: I was present but he was absent. مثال: زه حاضر وم مګر هغه غير حاضر وه.

- **Conjunction are divided into four parts:**
د ربط توري په څلورو برخو ويشل شوي دي:

1) Coordinating Conjunctions: د وصل برابر ، همقوه ، همپايه توري
2) Correlative Conjunctions: د وصل جوړه يي توري
3) Compound Conjunctions: د وصل مرکب توري
4) Suberdinating Conjunctions: د وصل فرعي توري

1) Coordinating Conjunctions: د وصل برابر ، همقوه ، همپايه توري

The coordinating conjunctions are used to join coordinating sentences.
د وصل برابر يا همپايه توري د دوو جملو د وصلولو لپاره استعماليږي .

Ex: I am a doctor and he is a student. مثال: زه يو ډاکتريم او هغه يو زده کوونکی دی.

☞ **The coordinating conjunction are divided into five parts:**
د وصل برابر يا همقوه توري په پنځو برخو ويشل شوي دي:

A. Cumulative Conjunctions: د وصل زياتونکی (متراکم) توري

The cumulative conjunctions are used to one idea to another idea or one action to another action.
د وصل زياتونکي توري يوه مفکوره له بلي مفکوري سره يا يو عمل له بل عمل سره د وصلولو لپاره استعماليږي.

Some cumulative conjunctions ځيني متراکم د وصل توري			
And	او	Both .... and	هم........... هم
Too	هم ، همدارنګه	Neither .... nor	نه .... نه
Also	همدارنګه	Not only ..... but also	نه يوازي ...... بلکه
So	نو ، همداسي	As well as	همدارنګه ، اګرچه ، برعلاوه

Ex: Not only he comes late but also complains.
مثال: هغه نه يوازي ناوخته راغي بلکه شکايت هم کوي.

B. Alternative Conjunctions: د وصل اختياري توري

These conjunction express a choice between two actions or ideas.
د وصل دغه توري د دوو عملونو يا مفکورو ترمنځ انتخاب ښيي.

Some alternative conjunctions ځيني اختياري د د وصل توري			
Or else	که نه	Or	يا ، اويا
Othewise	که نه ، او که نه	Either .... or	يا .... يا

Ex: Do not be naughty or else he will punish you.
مثال: شوخی مکوه که نه جزايي به شي.

Ex: Come on time otherwise I don't let you.
مثال: په وخت راځه اوکه نه پري به دي نږدم.

C. Explanatory Conjunction: د وصل توضیحي(څرګندونکي) توري

These conjunctions usually add details to the words or sentences.
د وصل دغه توري معمولاً په جمله کي جزيات زياتوي.

Some explanatory conjunctions خيني توضيحي د وصل توري			
For	لپاره ، ددي لپار چي	That is to say	په بل عبارت
Such as	لکه	For instance	د نمونې په ډول
As	په توګه ، څنګه چي	For example	د مثال په ډول
That is	يعني		

Ex: The teacher punished him for he was lazy.
مثال: ښوونکي هغه ددي لپاره جزايي کړ "چي" تنبل وه.

D. Adversative Conjunctions: متضاد د وصل توري

The adversative conjunctions are used to joins the contradictory sentences.
متضاد د وصل توري د متضادو جملو د وصلولو لپاره استعماليږي.

Some adversative conjunctions خيني متضاد د وصل توري			
But	مګر	But on the contrary	مګر په خلاف ، مګر برخلاف
Neverthless	سره له دي	On the other hand	له بلي خوا
However	په هر حال ، خو بيا هم	But yet	مګر تر اوسه
While	ترڅو چي ، هغه وخت چي، سره له دي چي	Where as	له دي کبله چي ، په داسي حال کي چي ، په حقيقت کي

Ex: My friend is lazy where-as I am clever.
مثال: زما ملګرى تنبل ده په داسي حال کي چي زه ځيرک يم.

Ex: Ahmad is generous but poor.
مثال: احمد سخي ده مګر غريب ده.

E. Illative Conjunctions: د علت او نتيجي د وصل توري

The illatttive conjunctions are placed between two sentences and show the conclusion of the first one the second one.
د علت او نتيجي د وصل توري د دوو جملو ترمنځ راوړل کيږي او د يوه نتيجه بل يوه ته ښيي.

Some Illative conjunctions خيني د علت او نتيجي د وصل توري			
Therefore	له هغه سببه ، له هغه کبله	On that account	له هغه خاطره
So	همداسي ، نو		

Ex: I was sick so I went to sleep earlier.
مثال: زه ناروغ وم نو ډير وختي ويده شوم.

Ex: She is lazy therefore I dislike her.
مثال: هغه تنبله ده له هغه سببه زه هغه نه خوښوم.

2) Correlative Conjunctions: د وصل جوړه يي توري

These conjunctions are used in pairs and join words and sentences.
د وصل دغه توري په جوړه يی (دوه گونی) شکل استعماليږي او کلمو او جملو ته ربط ورکوي.

Some correlative conjunctions ځيني جوړه يي د وصل توري	
Either .... or يا .... يا	Neither .... nor نه .... نه
So .... that ددي لپاره چي ، په دي دول چي	Both .... and هم .... هم
Not only ..... but also نه يوازي ..... بلکه	

Ex: He can speak neither Dari nor Urdu.
مثال: هغه نه په دری خبري کولاي شي نه په اُردو.

3) Compound Conjunctions: مرکب د وصل توري

A group of words which are used as conjunctions to join words and sentences are called compound conjunctions.
هغه گروپ د کلمو چي د وصل د تورو په څير کلمو او جملو ته ربط ورکوي د مرکبو ربطي تورو په نوم ياديږي.

Some compound conjunctions ځيني مرکب د وصل توري	
In orther that په هغه منظور چي	So that نو داچي ، ددي لپاره چي
Even if ولوکه ، که چيري هم	As soon as اوس چي
As long as ترهغه وخته چي ، له هغه وخته چي	As well as بر علاوه ، همدارنگه ، اوهم
As if لکه داچي ، که چيري هم	So as to لپاره

4) Subordinating Conjunctions: فرعي د وصل توري

Subordinating conjunctions are those which jion the subordinating sentences with main sentences.
فرعي دوصل توري هغه دي چي فرعي جملی له اصلي جملو سره وصلوي.

Some subordinating conjunctions ځيني فرعي د وصل توري	
Who څوک	Because ځنگه چي ، ځکه چي ، ددي لپاره چي
Whom چاته چي ، له چا څخه چي ، څوک(مفعول)	As long as ترهغه وخته چي ، له هغه وخته چي
Which هغه چي	When کله چي ، هغه وخت چي
What چي	Where چيري چي
If که چيري	Than په هغه صورت کي چي ، سربيره پري ، نو
As if لکه دا چي ، گويا چي	As soon as اوس چي
Whether برسيره پر دي چي ، سره له دي چي	While هغه وخت چي ، په هغه صورت کي چي
Unless پرته له دي چي ، مگر داچي	

Preposition
اضافي توري

Preposition is a word which is used to show the relationship between two persons or things.

اضافی توری هغه کلمه ده چي د دوو اشخاصو یا شیانو ترمنځ رابطه ښیي.

Ex: I am in the garden. مثال: زه په باغ کي یم.

Ex: The book is near the table. مثال: کتاب میز ته نږدې ده.

- A preposition can show the relationship of a noun or pronoun with the following words:

یو اضافي توري کولاي شي د اسم اویا ضمیر سره د لاندي کلمو سره رابطه وښیي:

1) Between two nouns: د دوو اسمونو ترمنځ:

Ex: A cup of tea is on the table. مثال: یوه پیاله چاي د میز په سر ده.

2) Between two pronoun: د دوو ضمیرونو ترمنځ:

Ex: He is near me. مثال: هغه ماته نږدې ده.

3) Between noun and preposition: د اسم او اضافي توري ترمنځ:

Ex: Ahmad with his brother will come to our party.

مثال: احمد به له خپل وررو سره زموږ ملمستیا ته راشي.

4) Between a noun and a verb: د یو اسم او یو فعل ترمنځ:

Ex: Ahmad prevented Shafiqa from going.

مثال: احمد شفیقه له تللو څخه منع کوي.

5) Between a noun and an adverb: د یو اسم او یو قید ترمنځ:

Ex: He behaves badly with his wife.

مثال: هغه د خپلي ښځي سره په بد ډول چلند کوي.

6) Between a noun and an adjective: د یو اسم او یو صفت ترمنځ:

Ex: She is good at Math. مثال: دا په ریاضي کي ښه ده.

7) Between a pronoun and a verb: د يو ضمير او يو فعل ترمنځ:

Ex: Come to me and tell the fact. مثال: ماته راشه او حقيقت ووايه.

- **The prepositions are divided into two parts:**
اضافي توري په دوو برخو ويشل شوي دي:

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري
2. Compound prepositions: ترکيبي اضافي توري

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري

The simple prepositions are those which are used in the ordinary or standard form and show the relationship between two persons or things.

ساده اضافي توري هغه دي چي په معمولي اويا ثابت شکل استعماليږي او ددو اشخاصو يا شيانو ترمنځ رابطه ښيي.

Simple prepositions ساده اضافي توري			
In	په (په منځ کي)	With	له ، سره
On	په سر ، په	From	له ، د ، له... څخه
At	په (داخل کي)	Up	په سر ، پورته
By	په واسطه	Out	خارج ، خارج له
To	ته	After	وروسته له هغه ، وروسته
For	لپاره	Since	راپدي خوا ، له هغه وخته چي
Of	له ، د	Via	له لاري
Off	جلا ، قطع ، خاموش	Than	له ، په نسبت
Till	تردي چي ، ترهغه وخته چي ، تر	Down	کښته ، په لاندي طرف
Over	برسيره ، سربيره پر	Under	لاندي ، له لاندي
Near	نږدي	Among	ترمنځ
Between	ترمنځ	Along	په اوږدو کي
With in	په داخل کي	With out	بي له
Below	لاندي	Despite	باوجود ، برسيره

A) By = Near = Next to = Beside نږدي ، څنګ ته

Ex: Sediq sat by me. مثال: صديق له ماسره نږدي ناست ده.

B) By = Via = Rout په لار ، له لاري ، له څخه

Ex: We went to Mazar by road. مثال: موږ د سړک له لاري مزار ته څو.
Ex: She went to Saudi by Airplain. مثال: هغه د هوايي جاز له لاري سعودي ته ولاړه.

C) By = Before مخکي

Ex: I will complete this work by june. مثال: زه به له جون څخه مخکي دغه کار ختم کړ.

Ex: I will go to Kandahar by April. مثال: زه به له آپریل څخه مخکي کندهار ته ولاړ شم.

D) By = Trough په ، په واسطه

To show the method which somthing is done.
هغه طریقه بیانوي چي یو شي پکښي سرته رسیږي.

Ex: You can help us by the police. مثال: ته کولاي شي د پولیس په واسطه له موږ سره مرسته وکړي.

Ex: We sent the money by check. مثال: موږ د چیک په واسطه پیسي واستولي.

E) Multiplied by: ضربیدل له

Ex: 5 x 3 = 15 → 5 multiplied by 3 equal 15.
مثال: ۵ x ۳ = ۱۵ ← ۵ ضربیږي له ۳ مساوي کیږي له ۱۵ سره.

F) By **myself / By herself / By himself = Alone یوازي**

Ex: She went to Ghazni by herself = She went to Ghazni alone.
مثال: هغه (میرمن) یوازي غزني ته ولاړه.

Ex: I did this work by myself = I did this work alone.
مثال: ما دغه کار یوازي سرته ورساوه.

G) By = During په جریان کي ، په وخت کي ، په ترځ کي

Ex: He drives carefully by night. مثال: هغه د شپې په ترځ کي په احتیاط سره دریوری کوي.

H) By God = To swear of God. قسم په خدای (ج)

Ex: By God , I didn't do it. مثال: قسم په خدای (ج) ، که ما هغه سرته رسولي وي.

I) By mistake. په اشتباه سره ، اشتباهاً

Ex: He ate fast by mistake. مثال: هغه په اشتباه سره روژه وخوړه.

Note: "By" is used with all means of traveling like: airplain , car , train , bicycle , ship ..... etc.

نوټ: "By" د سفر له ټولو وسایلو سره استعمالیږي لکه : طیاره ، موټر ، اورګادی ، بایسیکل ، کښتۍ ...... او داسي نور.

➧ In : پـه ،(پـه داخل کي)

In د لويو ځايونو لپاره او همدارنګه د ځايونو داخلي برخي لکه د کوټي منځ ، د کورمنځ اوداسي نورو کي استعماليږي.

Ex: I am in the bazar. مثال: زه په بازار کي يم.

➧ At : پـه، (په داخل کي)

At د کوچني ځايونو لپاره ، د اشخاصو او وخت لپاره استعماليږي.

Ex: I come here at nine o'clock. مثال: زه په نه بجو دلته راځم.

Ex: The teacher is at the office. مثال: ښوونکي په دفتر کي دہ.

➧ On : پـه سر

On هغه وخت استعماليږي چي يو شي د بل شي سره په تماس کي وي او د شخص او زمان لپاره هـم استعماليږي.

Ex: The book is on the table. مثال: کتاب د ميز په سر دہ.

➧ Above: پـه سر ، لوړ ، پورته

Above هغه وخت استعماليږي چي يوشي بي له تماس څخه معمولاً په عمودي شکل واقع وي.

Ex: The sky is above our. مثال: اسمان زموږ په سر دہ.

➧ Of : لـه ، د

Of ډير وخت د شيانو لپاره استعماليږي او په کم ډول د اشخاصو لپاره هـم استعماليږي.

Ex: Kabul is the capital of Afghanistan. مثال: کابل د افغانستان پايتخت دہ.

➧ To : تـه

To يوازي د اشخاصو لپاره استعماليږي او په ډيره محدوده توګه استعماليږي.

Ex: Ahmad went to Herat. مثال: احمد هرات ته ولاړ.

➧ For : لپاره

For د شيانو ، اشخاصو او وخت لپاره استعاليږي او په پراخه توګه ترينه ګټه اخيستل کيږي.

Ex: The play football is useful for health. مثال: د فوټبال لوبه د روغتيا لپاره ګټوره دہ.

Ex: I study for three hours every day. مثال: زه هره ورځ د دريو ساعتو لپاره مطالعه کوم.

➧ By : په ، په واسطه

By د شیانو او اشخاصو لپاره استعمالیږي.

Ex: I go to bazar by bicycle. مثال: زه بازار ته د بایسیکل په واسطه ځم.

➧ Up : لوړ ، پورته

Up معمولاً د ځایونو او اشخاصو لپاره استعمالیږي.

Ex: It is not up to you. مثال: هغه له تا څخه لوړ نده.

➧ Off: لري له ، جلا ، خاموش

Off په زیاته توګه د ځایونو لپاره او همم دشیانو استعمالیږي.

Ex: The switch is off. مثال: سویچ خاموش ده.

Ex: The dog jump off the stream. مثال: سپی له لښتي څخه لري ټوپ وهي.

➧ Between : په مابین کي ، ترمنځ

Between د دوو اشخاصو یا دوو شیانو په منځ کي استعمالیږي.

Ex: Ghazni is located between Kabul and Zabul.
مثال: غزني د کابل او زابل ترمنځ موقعیت لري.

➧ Among : په مابین کي ، ترمنځ

Among د دوو څخه زیاتو د اشخاصو یا شیانو په منځ کي استعمالیږي.

Ex: Afghanistan is located among six contries.
مثال: افغانستان د شپږو هیوادونو په مابین کي موقعیت لري.

➧ From : له ، د

From د ځای ، خلکو او شیانو لپاره استعمالیږي.

Ex: I borrowed a little money from him.
مثال: ما له هغه څخه یوه اندازه پیسي قرض کړي.

Ex: Shabeer Ahmad is from Kandahar. مثال: شبیر احمد د کندهار ده.

2. Compound prepositions: مرکب اضافي توري

The compound prepositions usually contain more than one syllable and show the relationship between two persons or things.

مرکب اضافـي توري معمـولاً له يـوه څخه د زياتو هجا لرونکـي وي او د دوو اشخاصو يا شيـانو ترمنـځ رابـطه ښکاره کـوي.

Some compound prepositions ځيني مرکب د وصل توري			
In order to	په دې منظور چې	Because of	په دې خاطر چې
In front of	مخته	In spite of	باوجود ، برسيره
For the sake of	په خاطر	Due to	په نتيجه کې

Future in the past perfect tense
په تيره کامله کې راتلوونکې زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would have / Should have	**Would have / Should have**

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Have + V_3 + Comp. Ex: I would have carried out every thing. مثال: ما به ټول شيان ترسره کړي وي.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + Have + V_3 + Comp? Ex: Would I have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان ترسره کړي وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + Have + V_3 + Comp . Ex: I would not have carried out every thing. مثال: ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Would / Should +Sub + Not + Have + V_3 + Comp -? Ex: Would I not have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + V_3 + Comp -? Ex: Wouldn't I have carried out every thing? مثال: آيا ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي؟

1) Usage: Future in the past perfect tense is used to show an action which would have been complete as some unspecified time in the future of the past , but the action did not take place.

۱) **استعمال:** په تيره کامله کـې راتلـوونکې زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعمالېږي چې په تير راتلوونکې کې به تکميل شوي وه ، مګر عمل نده واقع شوې.

Ex: The people would not have faced any problems if the incharges had more attention.

مثال: که چيرې مسـوولينو ډيره توجه کړي وه ، خلک به له مشکلاتو سره نه وه مخامخ شوي.

Ex: Ahmad and Ali would have completed the work whether they had started earlier.

مثال: که چيرې احمد او علي وختـ تر شروع کړي وه ، کار به ختم شوي وه.

Future in the past perfect continuous tense
په تیره کامله جاری کي راتلوونکي زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would have been / Should have been	Would have been / Should have been

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Have + been + V - ing + Comp. Ex: I would have been playing cricket. مثال: زه به د کرکیټ په لوبه مصروف وم.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + Have + been + V - ing + Comp? Ex: Would I have been playing cricket? مثال: آیا زه به د کرکیټ په لوبه مصروف وم؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + Have + been + V - ing + Comp . Ex: I would not have been playing cricket. مثال: زه به د کرکیټ په لوبه مصروف نه وم؟
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Would / Should + Sub + Not + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Would I not have been playing cricket? مثال: آیا زه به د کرکیټ په لوبه مصروف نه وم؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Wouldn't I have been playing cricket? مثال: آیا زه به د کرکیټ په لوبه مصروف نه وم؟

1) Usage: Future in the past perfect continuous tense is used to show the duration of an action which would have been continuing at some unspecified time in the future of the past ,but the action did not take place.

۱) **استعمال:** په تیره کامله جاری کي راتلوونکي زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چي په تیره راتلوونکي کي به د دوام په حالت کي وه ، مګر عمل نده واقع شوي.

Ex: She would have been working at the bank if she had not gotten married.
مثال: که چیري هغي واده نه وه کړي په بانک کي به په کار مصروفه وه.

Ex: They would have meeting their counterparts if they did not cancel the meeting.
مثال: که چیري ملاقات نه لغوه کیده هغوي به له خپلو همکارانو سره په ملاقات مشغول وه.

Mood
د فعل وجه یا حالت

Mood is the mode or manner in which the action denoted by the verb is presented.

وجه عبارت له هغه حالت څخه ده چي عمل یا "دفعل حالت" پکښي بیانیږي.

Or: اویا

Mood is the manner of the verb which shows how the action occurred.

وجه د فعل حالت ده ښیي چي عمل څنګه واقع شو.

- **Every verb has five moods in the English language:**
په انګليسي ژبه کي هر فعل پنځه وجي يا حالتونه لري:

1) Indicative mood. اخباری وجه
2) Infinitive mood. مصدري وجه
3) Descriptive mood. توصيفي وجه
4) Imperative mood. امري وجه
5) Subjunctive mood. التزامي وجه

1) Indicative mood: اخباری وجه

The state of the verb which expresses an action in statement or question in positive or negative form is called indicative mood.

د فعل حالت چي بيانيه يا سواليه په مثبت يا منفي صورت بيان کړي د اخباري وجی په نامه ياديږي.

Ex: I saw him twice. مثال: ما هغه دوه ځلي وليد.

Ex: Did you really leave it? مثال: آيا واقعياً ترک دي کړ؟

Ex: I could not find any thing there. مثال: هلته مي هيڅ شي پيدا نکړل.

2) Infinitive mood : مصدری وجه

Infinitive mood is the form of the verb which expresses an action freely without any subject.

مصدری وجه د فعل هغه شکل ده چي عمل په ازاد ډول بي له فاعل څخه بيانوي.

Ex: To come on time is very necessary. مثال: په وخت راتلل ډير ضروري ده.

Ex: To play football is interesting for him. مثال: د فوټبال لوبه کول د هغه لپاره جالبه ده.

3) Descriptive mood: توصيفي وجه

The state of the verb which has verbal and attributive form is called descriptive mood.

د فعل "هغه" حالت چي د فعلي او وصفي شکل درلودونکي وي د توصيفي وجي په نوم ياديږي.

Ex: He is speaking. (verbal). مثال: هغه خبري کوي. (فعلي).

Ex: I have speaking class. (attributive). مثال: زه د مکالمي ټولګی لرم. (وصفي).

Ex: He has completed the work.(verbal). مثال: هغه کار ختم کړی ده. (فعلي).

Ex: It is complete work.(attributive). مثال: دغه کار ختم ده. (وصفي).

4) Imperative mood: امری وجه

The state of the verb which expresses an action in request , demand , advice , entreaty , prayer or direct command is called imperative mood.

د فعل "هغه" شکل چي عمل د غوښتنی، تقاضا ، پند ، عذر ، دعا اویا مستقیم امر په ډول بیان کړي د امری وجي په نامه یادیږي.

Ex: Get out from here. — مثال: له دغه ځاي ووځه.

Ex: Come on time please. — مثال: لطفاً په وخت راځه.

Ex: Try to be honest. — مثال: کوښښ کوي صادق و اوسي.

Ex: Come here. — مثال: دلته راشه.

5) Subjunctive mood: التزامي وجه

The subjunctive mood is used to express ambition , intention , hesitation or condition.

التزامي وجه د ارزو ، قصد ، شک ، اویا شرط د بیان لپاره استعمالیږي.

Ex: Suppose he fails , what will he do? — مثال: فرض کړي هغه ناکام ده ، څه به وکړي؟

Ex: May Allah (ج) bless all. — مثال: الله (ج) دي ټول وساتي.

Ex: If we do honestly we will not face any problem.
مثال: که موږ صادق و اوسو له مشکلاتو سره به مخامخ نه شو.

Ordinary(main) verbs
معمولي(اصلي) فعلونه

Ordinary verbs are those which express a complete meaning and can stand alone.

معمولي(اصلي) فعلونه هغه دي چي کامله معنی بیانوي او په تنهایي سره د مفهوم لرونکي وي.

- **Ordinary verbs are divided into three parts: معمولي فعلونه په دري برخو ویشل شوي دي**

Ordinary verbs معمولي فعلونه		
Transitive verbs **متعدي فعلونه**	**Intransitive verbs** **لازمي فعلونه**	**Linking verbs** **ارتباطي فعلونه**

1) Transitive verbs:فعلونه (غیرلازمی)متعدی

Transitive verb is poor of object , without object it doesn't give clear an complete meaning.

متعدي فعلونه مفعول ته محتاج وي دغه (فعل)بې له مفعول څخه واضح او پوره معني نه ورکوي.

Like: **مثلاً**

See(لیدل)	Break (ماتول)	Make (جوړول)	Eat(خوړل)

Ex: He is eating (…………….) (in complete).

Transitive verb → eating; Object → (…………….)

مثال: هغه (……………….) خوري. (نا تكميل).

متعدي فعل → خوري؛ مفعول → (……………….)

Ex: He is eating an apple. (complete).

Transitive verb → eating; Object → apple

مثال: هغه مڼه خوري. (تكميل).

متعدي فعل → خوري؛ مفعول → مڼه

2) Intransitive verbs:لازمي فعلونه

Intransitive verb is not poor of object ,it gives clear and complete meaning without object.

لازمي فعل مفعول ته محتاج نه ده ، دغه (فعل) بې له مفعول څخه هم واضح او كامله معنى وركوي.

Like: **مثلاً**

Shine(ځلیدل)	Cry (ژړل)	Smile(موسکا کول)	Laugh(خندیدل)

Ex: The sun is shining.

Intransitive verb → shining

مثال: لمر ځليږي.

لازمي فعل → ځليږي

Ex: The child is crying.

Intransitive verb → crying

مثال: ماشوم ژاړي.

لازمي فعل → ژاړي

Note:نوټ

Transitive and intransitive verbsمتعدي او لازمي فعلونه

Transitive and intransitive verbs is sometimes poor of object and sometimes not poor of object , it means sometimes it gives clear and complete meaning without object and sometimes it does not give clear and complete meaning without object.

متعدي او لازمي فعلونه ځيني وخت مفعول ته محتاج وي او ځيني وخت مفعول ته محتاج نه وي، هغه په دي معنى چي كله بي له مفعول څخه هم واضح او روښانه معنى وركوي اوځيني وخت بي له مفعول څخه واضح او كامله معنى نه وركوي.

Ex: The birds are flying.(complement).

مثال: مرغى الوزي.(تكميل).

Ex: It is flying (……..). (in complete).

مثال: هغه(..........) الوزي.(نا تكميل).

Object

مفعول

3) Linking verbs ارتباطي فعلونه

Linkin verbs are those which link the complement to the subject .

ارتباطي فعلونه هغه دي چي تكميل كوونكي له فاعل سره نښلوي.

Some of Linkin verbs ځيني ارتباطي فعلونه				
Is	are	am	was	were
Become	have	has	had	

Ex: He is a teacher.

مثال: هغه يو ښوونكي ده.

Subject — فاعل

Linking verb — ارتباطي فعل

⇨ Out of control (stative) verbs :غير ارادي(حالتي) فعلونه

Out of control verbs are those which don't show action and if they show action ,that is non progressive or out of control.

غيرارادي فعلونه هغه (فعلونه) دي چي عمل نه بيانوي كه چيري عمل بيان كړي،هغه غيرجاري(غير ارادي) ده.

Some of (Out of control verbs) ځيني غير ارادي فعلونه	
Know (پوهيدل، پيژندل)	Understand (پوهيدل)
Believe (باور لرل، ايمان راوړل)	Feel (احساس كول)
Forger (هيرول)	Hear (اوريدل، غوږ نيول)
See (ليدل)	Apear (حاضريدل، ښكاره كيدل)
Smell (بويول)	Want (غوښتل)
Seem (معلوميدل)	Wish (هيله كول، هيله لرل)
Like (خوښول)	Love (مينه لرل)
Cost (بيه لرل)	Become (كيدل، ګرځيدل)
Have (لرل«جمع»)	Has (لرل)
Had (درلودل)	Are (دي، يو)
Was (وه، وم)	Were (وه«جمع»)

Ex: I understand the lesson now. مثال: زه اوس په درس وپوهیدم.
Ex: These flowers smell good. مثال: دغه ګلان ښه بوي لري.

Causative verbs
علتي يا سببي فعلونه

"Causative verbs" are those verbs which we don't perform an action directly , we get it done indirectly by some one else.
علتي فعلونه هغه فعلونه دي چي موږ عمل مستقيماً پخپله سرته نه رسوو، عمل د بل شخص په واسطه په غير مستقيم ډول صورت نيسي.

Causative verbs consist in: علتي فعلونه عبارت دي له			
Get	Have	Has	Make
Help	Cause	Let	

The Causative form can be formed by the following formulas:
سببي شکل په لاندي فورمولونو تشکيلداي شي

1) Subject + Verb + Object + Verb + Complement.

This formula is used when we want to compel the other do something or in this formula we compel some one else do something for us.
دغه فورمول هغه وخت استعماليږي چي موږ غواړو نور د کار ترسره کولو ته چمتو کړو يا دا چي په دي فورمول کي بل شخص دي ته چمتو کوو چي موږ ته کوم کار ترسره کړي.

- **The verbs which can be used in this formula consist in:**
هغه فعلونه چي په دي فورمول کي استعماليږي عبارت دي له :

Make (مجبورول)	Compel (مجبورول)	Have (باعث کيدل)
Constrain (مجبورول)	etc.... اونور....	

Ex: I made him fix the picture on the wall. مثال: ما هغه مجبور کړ "چي" په ديوال تصوير ولګوي.

Ex: We compel him fix our car. مثال: موږ هغه مجبوره کړ چي زموږ موټر ترميم کړي.

2) Sub + Get + obj + to + V + comp.

This formula we try to convince or persuade the others do something that is to say in this formula someone is encouraged do something.
په دغه فورمول کي موږ هڅه کوو چي د کار ترسره کولو لپاره نورخوک چمتو کړو په دي معنی چي يو څوک د کار ترسره کولو لپاره تشويقوو:

- **The verbs wich can be used in this formula consist in:**
  هغه فعلونه چې په دې فورمول کې استعمالیږي عبارت دي له:

Persuade (تشویقول)	Get(سبب کیدل)	Encourage(تشویقول)
Convince (رضا کول)	etc… اوداسي نور....	

Ex: Karrim persuaded me to learn Arabic. مثال: کریم زه د عربي زده کړې ته تشویق کړم.

Ex: Shfiq will get his brother to study his lesson.
مثال: شفیق به ددې سبب شي چې ورور یې درس ووایې.

3) The other formula which is usually used in the causative form is:
(Sub + Have / Get + Obj + V_3).
بل فورمول چې معمولاً په سببي شکل کې استعمالیږي عبارت ده له: **(Sub + Have/Get + Obj +V)** څخه.

In this formula the subject of the sentence either accepts the result of the action or causes the action.
په دې فورمول کې د جملې فاعل او یا دا چې دعمل نتیجه قبلوي اویا هم خپله د کارسبب کیږي.

Ex: Abdullah got his car stolen. مثال: د عبدالله موټر غلا شو.

↓ Sub ↓ c. verb ↓ Obj ↓ V_3

Ex: Asmatullah gets his room cleaned by him every day.
مثال: عصمت الله هره ورځ د هغو په واسطه خپل اطاق پاکوي.

Active and Passive voice
معلوم او مجهول د فعل "شکل"

1) Active Voice: د فعل معلوم "شکل"

Active voice is a form of the verb which shows the doer of an action is the subject of the sentence.
د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل ده بنیي چې د عمل کوونکي(سرته رسونکي) دجملې مبتداء ده

Or: Active voice is a form of the verb in which the doer of an action (subject) is the subject of the sentence.
یا: د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل ده چې دعمل کوونکي(فاعل) پکې د جملې مبتداء وي.

Ex: He fixed the car. مثال: هغه موټر ترمیم کړ.

2) Passive Voice: د فعل مجهول شکل

Passive voice is a form of the verb which shows the recever of an action (object) is the subject of the sentence.
د فعل مجهول شکل د فعل هغه شکل ده بنيي چي د عمل اخيستونکي(مفعول) د جملي مبتداء ده.

Ex: The car was fixed. مثال: موټر ترميم شو.

Basic rules of changing active into passive
د معلوم تبديلول په مجهول باندي اساسي قاعدي

- **The following points must be observed in the passive sentences.**
لاندي نقطي بايد په مجهولو جملو کي مراعات شي:

1. Study the active sentence and determine its tense. معلومه جمله مطالعه کړي او د هغي زمانه تعين کړي.	
2. Subject is changed into object.	فاعل په مفعول باندي تبديليږي.
3. Object is changed onto subject.	مفعول په فاعل باندي تبديليږي.
4. The first and second form of the verb is changed into third form of the verb. د فعل لومړي او دوهم شکل په دريم شکل باندي بدليږي.	
5. Use (to be) verb according to the tense of the active sentence. د معلومي جملي د زماني په مطابق د (to be) فعلونه استعمال کړي.	
6. Use the third form of the verb after (to be). له (to be) څخه وروسته د فعل دريم شکل استعمال کړي.	
7. The subject pronouns are changed to object pronouns and the object pronouns changed to subject pronouns. فاعلي ضميرونه په مفعولي تبديليږي او مفعول ضميرونه په فاعلي ضميرونو تبدليږي.	
8. In the continuous tenses , an extra (being) is added after the (to be) verb. په جاري زمانوو کي له (to be) څخه وروسته يو اضافي (being) ، علاوه کيږي.	
9. It is possible to mention the doer of the action at the end of the sentence after preposition (by). ممکنه ده چي دعمل سرته رسونکي(فاعل) د جملي په اخير کي د (by) له اضافي توري وروسته ذکر شي.	
10. After the third form of the verb , we use (by). موږ د فعل له دريم شکل څخه وروسته(by) استعمالو.	

Ueses of passive
د مجهول د استعمال "ځايونه"

The passive form is mostly used in the following ways:
مجهول شکل عمدتاً په لاندي ځايونو استعماليږي:

1) When the doer of the action is not known or clear.
هغه وخت چي د عمل "سرته رسونکي" (فاعل) معلوم وي.

Ex: The money was stolen. مثال: پيسي غلا شوي.
Ex: He was murdered. مثال: هغه ووژل شو.

2) When it is not important to mention the doar of an action, as it is clear who he or she is.
هغه وخت چي د عمل د سرته رسونکي(فاعل) ذکر مهم نه وي ، لکه چي واضح وي چي څوک د " عمل سرته رسوونکي" ده.

Ex: The president was elected. مثال: ريس جمهور انتخاب شو.
Ex: The streets are swept. مثال: کوڅي پيچلي دي.

The Simple present tense
ساده حال زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V_1	Verb = V_3
Helping verbs = Do , Does	Helping verbs = Is , am , are

Active معلوم	Passive مجهول
She helps me. دا له ماسره کومک کوي. Sub v_1 obj.	I am helped by her. زه د هغي په واسطه کومک کيږم. Sub h.v v_3 prep obj.
They invite us. هغوي موږ دعوت کوي. Sub v_1 obj.	We are invited by them. موږ د هغوي په واسطه دعوت کيږو. Sub h.v v_3 prep obj.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
He asks her. هغه له هغي څخه پوښتي.	She is asked by him. هغه (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کيږي.
Does he ask her? آيا هغه هغه (مونث) پوښتي؟	Is she asked by him? آيا هغه (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کيږي؟
He doesn't ask her. هغه هغه (مونث) نه پوښتي.	She is not asked by him. هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کيږي.
Does he not ask her ? آيا هغه هغه(مونث) نه پوښتي؟	Is she not asked by him? آيا هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کيږي؟
Doesn't he ask her? آيا هغه هغه (مونث) نه پوښتي؟	Isn't she asked by him? آيا هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کيږي؟

The persent continuous tense
حال جاری زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V + ing	Verb = V_3
Helping verbs = Is , am , are	Helping verbs = Is being , am being , are being

Active معلوم	**Passive مجهول**
She is cooking the food. Sub h.v v_1 + ing obj. هغه (مونث) ډوډی پخوي.	The food <u>is being</u> cooked by her. Sub h.v v_3 prep obj. ډوډی د هغې په واسطه پخيږي.
They are washing dishes. Sub h.v v_1 + ing obj. هغوي لوښي پريمنځي.	Dishes <u>are being</u> washed by them. Sub h.v v_3 prep obj. لوښي د هغوي په واسطه پريمنځل کيږي.

Ex: **مثال:**

Active معلوم	**Passive مجهول**
They are electing him. دوي هغه انتخابوي.	He is being elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخابيږي.
Are they electing him? آيا دوي هغه انتخابوي؟	Is he being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه انتخابيږي؟
They are not electing him. دوي هغه نه انتخابوي.	He is not being elected by them. هغه د دوي په واسطه نه انتخابيږي.
Are they not electing him? آيا دوي هغه نه انتخابوي؟	Is he not being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه نه انتخابيږي؟
Aren't they electing him? آيا دوي هغه نه انتخابوي؟	Isn't he being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه نه انتخابيږي؟

The present perfect tense
حال کامله زمانه
(نږدې ماضي)

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
Verb = V_3	Verb = V_3
Helping verb = Have , Has	Helping verb = Have been , Has been

Active معلوم	**Passive مجهول**
He has written a book. Sub h.v v_3 obj. هغه يو کتاب ليکلي ده.	<u>A book</u> <u>has been</u> written by him. Sub h.v v_3 prep obj. يوکتاب د هغه په واسطه ليکل شوي ده.
They have invited us. Sub h.v v_3 obj. هغوي موږ دعوت کړي يو.	We <u>have been</u> invited by them. Sub h.v v_3 prep obj. موږ د هغوي په واسطه د عوت شوي يو.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
He has recited the holy Quran. هغه قرآن پاک قرائت کړي ده.	The holy Quran has been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوي ده.
Has he recited the holy Quran? آيا هغه قرآن پاک قرائت کړي ده؟	Has the holy Quran been recited by him? آيا قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوي ده؟
He has not recited the holy Quran . هغه قرآن پاک نده قرائت کړي.	The holy Quran has not been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي.
Has he not recited the holy Quran? آيا هغه قرآن پاک نده قرائت کړي؟	Has the holy Quran not been recited by him? آيا قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي؟
Hasn't he recited the holy Quran? آيا هغه قرآن پاک نده قرائت کړي؟	Hasn't the holy Quran been recited by him? آيا قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي؟

The present perfect continuous tense
حال کامله جارى زمانه

The present perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

حال کامله جاري زمانه له معلوم څخه مجهول ته نه تبديليږي.

The simple past tense
ساده تيره زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_2	V = V_3
H.V = did	H.V = was , were

Active معلوم	Passive مجهول
She wrote a story. Sub v_2 obj. هغې يوه کيسه وليکله.	A story was written by her. Sub h.v v_3 prep obj. يوه کيسه د هغې په واسطه وليکل شوه.
I defeated them. Sub v_2 obj. ما هغوي ته ماتي ورکړه.	They were defeated by me. Sub h.v v_3 prep obj. هغوي زما په واسطه ماتي وخوړه.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
We defeated them. موږ هغوي ته ماتي ورکړه.	They were defeated by us. هغوي زموږ په واسطه ماتي وخوړه.
Did we defeat them ? آیا موږ هغوي ته ماتي ورکړه؟	Were they defeated by us? آیا هغوي زموږ په واسطه ماتي وخوړه؟
We didn't defeat them . موږ هغوي ته ماتي ورنکړه.	They were not defeated by us. هغوي زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه.
Did we not defeat them? آیا موږ هغوي ته ماتي ورنکړه؟	Were they not defeated by us? آیا هغوي زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه ؟
Didn't we defeat them? آیا موږ هغوي ته مات ورنکړه؟	Weren't they defeated by us ? آیا هغوي زموږ په واسطه ماتي ونه خوړه؟

The past continuous tense
تیره جاری زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_1 + ing	V = V_3
H.V = was , were	H.V = was being , were being

Active معلوم	Passive مجهول
They were playing football. Sub h.v v_1+ ing obj. هغوي د فوټبال لوبه کوله.	Football <u>was being</u> played by them. Sub h.v v_3 prep obj. د فوټبال لوبه د هغوي په واسطه کیدله.
He was advising me. Sub h.v v_1+ ing obj. هغه ماته نصیحت کاوه.	I <u>was being</u> advised by him. Sub h.v v_3 prep obj. زه د هغه په واسطه نصیحت کیدم.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
I was doing the homework. ما کورني کار سرته رساوه.	The homework was being done by me. کورني کار زما په واسطه سرته رسیده.
Was I doing the homework ? آیا ما کورنی کار سرته رساوه؟	Was the homework being done by me? آیا کورنی کار زما په واسطه سرته رسیده؟
I was not doing the homework . ما کورنی کار سرته نه رساوه.	The homework was not being done by me. کورنی کار زما په واسطه سرته نه رسیده.
Was I not doing the homework? آیا ما کورنی کار سرته نه رساوه؟	Was the homework not being done by me? آیا کورني کار زما په واسطه سرته نه رسیده ؟
Wasn't I doing the homework? آیا ما کورنی کار سرته نه رساوه؟	Wasn't the homework being done by me ? آیا کورني کار زمان په واسطه سرته نه رسیده؟

The past perfect tense

تیره کامله زمانه(لرى ماضي زمانه)

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_3	V = V_3
H.V = Had	H.V = Had been

Active معلوم	**Passive مجهول**
We had helped him. Sub h.v v_3 obj. موږ له هغه سره مرسته کړې وه.	He <u>had been</u> helped by us. Sub h.v v_3 prep obj. هغه زموږ په واسطه کومک شوي وه.
He had invited us. Sub h.v v_3 obj. هغوي موږ دعوت کړي وه.	We <u>had been</u> invited by him. Sub h.v v_3 prep obj. موږ د هغه په واسطه دعوت شوي وه.

Ex: مثالونه:

Active معلوم	**Passive مجهول**
They had elected him. دوي هغه انتخاب کړي وه.	Ha had been elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي وه.
Had they elected him ? آيا دوي هغه انتخاب کړي وه؟	Had he been elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي وه؟
They hadn't elected him . دوي هغه انتخاب کړي نه وه.	He hadn't been elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه.
Had they not elected him? آيا دوي هغه انتخاب کړي نه وه؟	Had he not been elected by them ? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه؟
Hadn't they elected him? آيا دوي هغه انتخاب کړي نه وه؟	Hadn't he been elected by him ? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه؟

The past perfect continuous tense

تیره کامله جاري زمانه

(ليري جارى زمانه)

The past perfect continuous tense doesn't change from active into passive.
تیره جاري زمانه له معلوم خخه مجهول ته نه تبديليږي.

The simple future tense
راتلوونکي ساده زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_3	V = V_3
H.V = will , shall	H.V = will be , shall be

Active معلوم	**Passive مجهول**
He will write a letter. Sub h.v v_1 obj. هغه به یوه رساله ولیکي .	A letter will be written by him. Sub h.v v_3 prep obj. یوه رساله به د هغه په واسطه ولیکل شي.
They shall call me. Sub h.v v_1 obj. هغوي به ماته زنګ ووهـي.	I shall be called by them. Sub h.v v_3 prep obj. ماته به د هغوي په واسطه زنګ ووهل شي.

Ex: مثال:

Active معلوم	**Passive مجهول**
I will encourage them. زه به هغوي تشویق کړم.	They will be encouraged by me. هغوي به زما په واسطه تشویق شـي.
Will I encourage them ? آیا زه به هغوي تشویق کړم؟	Will they be encouraged by me? آیا هغوي به زما په واسطه تشویق شـي؟
I will not encourage them. زه به هغوي تشویق نکړم.	They will not be encouraged by me. هغوي به زما په واسطه تشویق نـشـي.
Will I not encourage them? آیا زه به هغوي تشویق نکړم؟	Will they not be encouraged by me ? آیا هغوي به زما په واسطه تشویق نشـي؟
Won’t I encourage them? آیا زه به هغوي تشویق نکړم؟	Won’t they be encouraged by me ? آیا هغوي به زما په واسطه تشویق نشـي؟

The future continuous tense
راتـلـوونـکـی جـاری زمـانـه

The future continuous tense is not changed into passive voice but some Pakistani and Indian grammarians it into passive voice.
راتلوونکي جاری زمانه د "فعل" په مجهول شکل باندي تبدیلیږي مګر ځیني پاکستاني او هندي ژبپوهان يي د "فعل" په مجهول شکل تبدیلوي.

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	**Passive مجهول**
V = V_1 + ing	V = V_3
H.V = will be , shall be	H.V = will be being , shall be being

Active معلوم	Passive مجهول
They will be playing football. Sub h.v v_1+ ing obj. هغوي به د فوټبال لوبه کوي.	Football will be being played by them. Sub h.v v_3 prep obj. د فوټبال لوبه به د هغوي په واسطه کيدله.
She will be typing a letter. Sub h.v v_1+ ing obj. هغه به يوه رساله ټايپوي .	A letter will be being typed by her. Sub h.v v_3 prep obj. يوه رساله د هغي په واسطه ټايپيدله.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
I will be watching T.V . زه به تلويزون گورم.	T.V will be being watched by me. تلويزون به زما په واسطه کتل کيږي.
Will I be watching T.V ? آيا زه به تلويزون گورم؟	Will T.V be being wached by me? آيا تلويزون به زما په واسطه کتل کيږي؟
I will not be watching T.V . زه به تلويزون نه گورم.	T.V will not be being watched by me. تلويزون به زما په واسطه نه کتل کيږي.
Will I not be watching T.V ? آيا زه به تلويزون نه گورم؟	Will T.V not be being watched by me ? آيا تلويزون به زما په واسطه نه کتل کيږي؟
Won't I be watching T.V ? آيا زه به تلويزون نه گورم؟	Won't T.V be being watched by me ? آيا تلويزون به زما په واسطه نه کتل کيږي؟

The future perfect tense
راتلوونکی کامله زمانه

Difference between Active & Passive د معلوم او مجهول ترمنځ فرق

Active معلوم	Passive مجهول
V = V_3	V = V_3
H.V = will have	H.V = will have been

Active معلوم	Passive مجهول
They will have typed the letter. Sub h.v v_3 obj. هغوي به رساله ټايپ کړي وي.	The letters will have been typed by them. Sub h.v v_3 prep obj. رساله به د هغوي په واسطه ټايپ شوي وي.
She will have cooked the food. Sub h.v v_3 obj. هغی به ډوډی پخه کړي وي.	The food will have been cooked by her. Sub h.v v_3 prep obj. ډوډی به د هغی په واسطه پخه شوي وي.

Ex: مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
We will have defeated him. موږ به هغه ته ماتي ورکړي وي.	He will have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتي خوړلي وي.
Will we have defeated him ? آیا موږ به هغه ته ماتي ورکړي وي؟	Will he have been defeated by us? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتي خوړلي وي؟
We will not have defeated him. موږ به هغه ته ماتي ورکړی نه وی.	He will not have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتي خوړلي نه وي.
Will we not have defeated him? آیا موږ به هغه ته ماتي ورکړي نه وي؟	Will he not have been defeated by us ? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتي خوړلی نه وي؟
Won't we have defeated him? آیا موږ به هغه ته ماتي ورکړي نه وي؟	Won't he have been defeated by us ? آیا هغه به زموږ په واسطه ماتي خوړلي نه وی؟

The future perfect continuous tense
راتلوونکی کامله جاری زمانه

The future perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

راتلوونکـي کاملـه جاری زمانه لـه مـعلـوم څخه مـجـهـول تـه نـه تـبديلـيږي.

Direct and indirect speech
(Quoted and reported) speech
مستـقيـم او غير مستـقيـم کلام

Speech means talk or dialogue between two persons.

د کلام معنی د دوو اشخاصو ترمنځ خبري یا خبري اتري کول دي.

We can express our or somebody else's ideas into two ways in English language .

په انګليسي ژبه کي موږ کولاي شوي خپل اويا د نورو خبري په دوو شکلو بيان کړو.

1. Directly. په مستقيم ډول
2. Indirectly. په غير مستقيم ډول

1) Direct speech. مستقيم کلام

The direct speech indicates the speaker's exact words.

مستقيم کلام د ويونکي دقيقي ويناوي بيانوي.

Ex: He said, " I play chess with my freind."

مثال: هغه وويل، " زه له خپل ملګري سره سطرنج بازي کوم. "

Ex: Najeeb said, " I am very happy."

مثـال: نجيـب وويـل، " زه ډيـر خـوشحـالـه يـم. "

2) Indirect speech: غیـر مستـقـیـم کـلام

The indirect speech denotes the speaker's ideas but not all of his exact words.

غیر مستقیم کلام د ویونکي په ویناوو دلالت کوي مګر نه ټولې دقیقي کلیمې.

Ex: He said that he played chess with his freind.

مثال: هغه وویل چې هغه له خپل ملګري سره سطرنج بازي کوله.

- **The following points should be observed in the direct speech:**

په مستقیم کلام کې باید لاندې نقطې مراعات شي:

1) A comma (,) is used after the main verb.

له اصلي فعل څخه وروسته یوه کامه (،) استعمالیږي.

2) The narration should be expressed between the quotation marks (" ").

وینه باید د نقل قول له علامو ترمنځ (" ") بیان شي.

3) The first word in the narration should begin with capital letter.

په وینه کې باید لومړي توري په غټ توري شروع شي.

Ex: Ahmad said, "My classmates will take a trip to Mazar next week."

مثال: احمد وویل، " راتلوونکي اوونۍ به له همصنفیانو سره مزار ته سفر وکړم. "

Changing direct to indirect speech
د مستقیم کلام تبدیلول په غیر مستقیم کلام

The way to change the direct speech to indirect is different in the different kinds of sentences.

د مستقیم کلام تبدیلول په غیرمستقیم کلام باندې په مختلفو جملو کې مختلف ډولونه لري.

1) Declarative sentences: خبري جملې

The following points must be observed in the declative sentences:
لاندې نقطې باید په خبري جملو کې مراعات شي:

1.	The comma and quotation marks (“ ”) are omitted. کامه او د نقل قول علامې (" ") له منځه وړل کیږي.
2.	The conjunction (that) is used to connect the main verb with the rest of the sentence. د (that) ربطي توری د اصلي فعل له پاتې جملې سره د نښلولو لپاره استعمالیږي.
3.	The pronouns are changed according to speaker and reporter. ضمیرونه د ویونکي او نقل کوونکي سره سم تغیر خوري.
4.	If the main verb is in simple past tense , the tenses are changed. که چیرې په تیره ساده زمانه کې اصلي فعل وي ، زماني تغیر کوي.

Chart of tenses change
د زمانو د تغیر جدول

No	Direct مستقیم	Indirect غیر مستقیم
1	Simle present tense حال ساده زمانه	Simple past tense تیره ساده زمانه
2	Present continuous tense حال جاري زمانه	Past continuous tense تیره جاري زمانه
3	Present perfect tense حال کامله زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
4	Present perfect continuous tense حال کامله جاری زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاری زمانه
5	Simple past tense تیره ساده زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
6	Past contiouous tense تیره جاری زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاری زمانه
7	Past perfect tense تیره کامله زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
8	Past perfect continuous tense تیره کامله جاری زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاری زمانه
9	Simple future tense راتلوونکې ساده زمانه	Simple future in the past tense په تیره کې راتلوونکي ساده زمانه
10	Future continuous tense راتلوونکې جاری زمانه	Future in the past continuous tense په تیره جاري کې راتلوونکې زمانه
11	Future perfect tense راتلوونکې کامله زمانه	Future in the past perfect tense په تیره کامله کې راتلوونکي زمانه
12	Future perfect continuous tense راتلوونکي کامله جاری زمانه	Future in the past perfect continuous tense په تیره کامله جاری کی راتلوونکي زمانه
13	Simple future in the past tense په تیره کي راتلوونکي ساده زمانه	Simple future in the past tense په تیره کې راتلوونکي ساده زمانه
14	Future in the past continuous tense په تیره جاری کی راتلوونکي زمانه	Future in the past continuous tense په تیره جاری کی راتلوونکي زمانه
15	Future in the past perfect tense په تیره کامله کې راتلوونکي زمانه	Future in the past perfect tense په تیره کامله کې راتلوونکي زمانه
16	Future in the past perfect continuous tense. په تیره کامله جاری کې راتلوونکي زمانه	Future in the past perfect continuous tense. په تیره کامله جاری کې راتلوونکي زمانه

5. All the words and adverbs which show the near situation are change to far.

ټولي کلمي او قيدونه چي نږدي وضح(حالت) ښيي په لري باندي تبديليږي.

Chart of adverbs change
د قيدونـو د تـغير جدول

No	Direct مستقيم	Indirect غير مستقيم
1	Now	Then
2	Here	There
3	These	Those
4	This	That
5	Ago	Before
6	Just	Then
7	Yesterday	The previous day
8	Next week	The following week
9	Last week	The previous week
10	Tomorrow	The next day
11	To day	That day
12	Thus	So

6. The verbs (Must , Should , Ought to , Could) are not changed in the indirect form.

د (Could , Ought to , Should , Must) فعلونه په غيرمستقيم شکل باندي نه تبديليږي.

1) Ex: ۱) مثال:

- He said, "I come here every day". - هغه وويل، "زه هره ورځ دلته راځم".
- He said that he came there every day. - هغه وويل چي هغه هره ورځ هلته راته.

2) Ex: ۲) مثال:

- Bilal said to me, "I am speaking with him now".
- بلال ماته وويل ، " زه اوس له هغه سره د خبرو په حال کي يم ".
- Bilal told me that he was speaking with him then.
- بلال ماته وويل چي هغه وروسته له هغه سره د خبرو په حال کي وه.

3) Ex: ۳) مثال:

- Karrim said, "Jamal has repaired the fridge". کريم وويل ، "جمال يخچال ترميم کړي ده ".
- Karrim said that Jamal had repaired the fridge. کريم وويل چي جمال يخچال ترميم کړي وه.

4) Ex: ۴) مثال:

- She said , "We visited Paris two months ago".

هغي وويل ، "موږ دوه مياشتي مخکي پاريس وليد ".

- She said that they had visited Paris two months before.

هغي وويل چي هغوي دوه مياشتي مخکي پاريس ليدلي وه.

Note: نوټ

When the main verb is not in the simple past tense , no change is possible in the tenses.

کله چي په ساده تیره زمانه کي اصلي فعل نه وي ، په زمانو کي تغیر نه راځي.

Ex: مثال:

- Ahmad says, " I know him". احمد وایي ، " زه هغه پیژنم ."
- Ahmad says that he knows him. احمد وایي چي هغه پیژني.

Ex: مثال:

- He has said , " Amran is a clever student". هغه ویلي دي ، " عمران یو لایقه زده کوونکی ده ."
- He has said that Amran is a clever student. هغه ویلي دي چي عمران یو لایقه زده کوونکی ده.

Note:نوټ

When the narration is unchangeable general fact , no change is made in the indirect speech ; even if the main verb is in the simple past tense.

کله چي نقل قول(وینا) کلي حقیقت وي ، په غیر مستقیم کلام کي تغیر نه راځي ؛ حتی که چیري په ساده تیره زمانه کي اصلي فعل هم موجود وي.

Ex: مثال:

- Shabeer said , " The sky is blue". شبیر وویل ، " آسمان آبي ده ."
- Shabeer said that the sky is blue. شبیر وویل چي آسمان آبي ده.

2) Intrrogative sentences: پوښتونکي (استفهامي) جملې

The following points are to be observed:

لاندي نقطي باید مراعات شي:

1. The main verb is changed to a verb which can express a question.

اصلي فعل له هغه فعل سره تبدیلیږي چي کولای شي سوال بیان کړي.

Like : Ask (پوښتل ، سوال کول) , Inquire (بیا پوښتنه کول) , Want to know (پوهیدل ، پیژندل) ...etc.

2. The comma and quotation marks are omitted.

د کامې او نقل قول علامې له منځه وړل کیږي.

3. To connect the two parts of the sentence.

د جملې دوه برخې سره نښلوي.

4. The pronouns based on speaker and reporter , are changed.
ضميرونه د ويونكي او نقل قول كوونكي په اساس تغير كوي.

5. The subject is placed before verb. فاعل له فعل څخه مخكي ځاي نيسي.

6. A full stop is used at the end of the sentence instead of a question mark.
د جملي په اخير كي د سوالي علامي په ځاي نقطه ايښودل كيږي.

Note: نوټ

The words (do , does , did) are omitted in the indirect speech.
د (did , does , do) كلمي په غيرمستقيم كلام كي له منځه ځي.

Ex: مثال:

- He said: " Can I help you?" هغه وويل:" آيا كولاي شم له تاسى سره مرسته وكړم؟ "
- He asked if he could help me. هغه پوښتنه وكړه چي آيا هغه كولاي شواي له ماسره مرسته وكړي.

Ex: مثال:

- He said: " Do you know me?" هغه وويل: " آيا ما پيژنې؟ "
- He wanted to know if I knew him. هغه غوښتل وپوهيږي چي آيا هغه مي پيژانده.

Ex: مثال:

- Ali said: "Have you visited Kabul?" على وويل: " آيا تاسي كابل ليدلي ده؟ "
- Ali asked me if I had visited Kabul. احمد وپوښتل چي آيا ما كابل ليدلي وه.

Ex: مثال:

- Khalid said: "Where are you going now?" خالد وويل: " تاسي چيري ځې؟ "
- Khalid wanted to know where I was going then. خالد غوښتل وپوهيږي چي زه چيري تـلـم.

Ex: مثال:

- The students said: "When is our examination?" شاگردانو وويل: " زموږ امتحان څه وخت ده؟ "
- The students asked when their examination was. شاگردانو وپوښتل چي امتحان يي څه وخت وه.

3) Imperative sentences: امــري جـمــلـــي

The following poinnts are necessary to be observed in the imperative sentences.

په امري جملو کي لاندي نقطي باید ضروري مراعات شي.

1. The main verb is changed to a verb which can express a command or request.

اصلي فعل په هغه فعل باندي تبدیلیږي چي وکولاي شي یو امـر یا غـوښتنه بیان کړي.

Like: Order (هدایه ورکول) , Request (غـوښتنه کول) , command (امر کول) ... etc.

2. To connect the two parts of the sentence. د جملي دوه برخي سره نښلوي.

A) Use (to) in the positive case. په مثبت حالت کی (to) استعمالیږي.

B) Use (not to) in the negative case. په منفي حالت کي (not to) استعمالیږي.

Ex: مثال:

- He said: "Come on time." هغه وویل: " په وخت راځئ. "
- He ordered to me tocome on time. هغه ماته هدایه ورکړ چي په وخت راشم.

Ex: مثال:

- He said: "Don't go away please." هغه وویل : " لطفاً لرى مه ځه. ".
- He asked me not to go away. هغه له ماڅخه غوښتنه وکړه ترڅو لری لاړ نشم.

Ex: مثال:

- Jalal said: "Please study your lessons well." جلال وویل: "لطفاً خپل درسونه دي ښه ووایه. "
- Jalal requested me to study my lessons well. جلال له ما څخه غوښتنه وکړه چي خپل درسونه ښه ووایم.

4) Exclamatory sentences: نـدایـي جـمـلـــي

The folloowing points should be observed in the exclamatory sentences:

په ندایي جملو کي باید لاندي ټکي مراعات شي:

1. The main verb is changed to one of the verbs which can express em-otion or strong feeling.

اصلي فعل په یو هغه فعلونو تبدیلیږي چي هیجان یا احساس بیان کړي.

Like: Cry (ژړل ، فریاد کول) , Appreciate (ستاین ، درک کول ، درناوي کول) ,

Shout (فریاد کول) , Admire (تشویقول ، ستاین) .... etc.

2. The comma and quotation marks are omitted.

د کامي او د نقل کول علامي له منځه ځي.

3. The other changes (tenses and adverbs) are the same as declarative form.

د نورو (زمانو او قیدونو) تغیرات د خبري حالت په څیر دي.

Ex: مثال

- He said, " Welcome to Ghazni !" هغه وويل ، " غزني ته ښه راغلاست ! "
- He greeted with me saying that welcome to Ghazni.

هغه د ښه راغلاست ويلو غزني ته له ماسره روغبړ وکړ.

Ex: مثال:

- Ahmad said, "Well-done you won the challenge !"

احمد وويل ، " آفرين د مسابقي وړونکي شوي !"

- Ahmad appreciated me saying that I had won the challenge.

احمد ددي په ويلو سره چي زه د مسابقي وړونکي شوي وم له ما ځخه ستاينه وکړه.

Ex: مثال:

- He said , "What a noisy he is !" هغه وويل ، " څه يو غالمغالي (سړي) ده !"
- He should what a noisy man he was. هغه فرياد وکړ چي څه يو غالمغالي (سړي) وه.

-

Interjection
د غږ(ندا) توری

Interiection is a word which is used to express some sudden feelling or emotion.

د ندا توری هغه کلمه ده چي د احساس اويا هيجان لپاره استعماليږی.

Ex: Alas ! He passed a way. مثال: افسوس ! هغه مړ شو.

Ex: Oh! It is realy funny. مثال: آه! واقيعاً مسخره ده.

Ex: Pooh! I hurt my finger. مثال: اخ! ما خپله ګوته غوځه کړه.

➪ **Interjections are divided into the following parts.**

د ندا توری په لاندی برخو ویشل شوي دي.

A: Natural interjections حقیقي د ندا توری

These interjections usually contain one syllable and express strong feeling or emotion.

د ندا دغه توري معمولاً يو هجايي دي او قوي احساس يا هيجان بيانوي.

- **The natural interjections are as follow: حقیقي د ندا توري په لاندي ډول دي**

1. To express surprise. **د تعجب يا حرانتيا د بيان لپاره.**

Like: Oh! (آه !) , Ah! (آه!) , Ha! (ها!).

Ex: Oh! What a tall building. مثال: آه! څه لوړه ودانی ده.

2. To express joy and laughter. **خوشحالي ، او خندا د بيان لپاره.**

Like: Ha Ha! (ها ها!).

Ex: Ha Ha! We won the game. مثال: ها ها! موږ لوبه وګټله.

3. To express grief and pity. **د غم او افسوس د بيا ن لپاره.**

Ex: Alas! He is dead. مثال: افسوس! هغه مړ ده.

4. To express approval and confirmation. **د تايد او تصديق د بيان لپاره.**

Ex: Bravo! you have done well the homework.

مثال: شاباس! تا کورنی وظيفه ښه ترسره کړي ده.

5. To express disgust , pity and blaming. **د نفرت سربښندني او ملامتيا د بيان لپاره.**

Ex: Fie! Disoppointed in the exam. مثال: په امتحان کی په ناکامی باندي خجلات وکاره!.

Ex: Fie, fie! You are blame. مثال: بس ، بس! ته ملامت يي.

6. To express pain. **د درد د بيان لپاره استعماليږي.**

Ex: Pooh! I hurt my finger. مثال: پوه(اخ)! ما خپله ګوته غوڅه کړه.

7. To express greeting and farewell. **د روغبر او خداي(ج) په اماني د بيان لپاره.**

Ex: Adieu! See you tommorow. مثال: خداي پامان! سبا وينو.

B: Compound interjections: مرکب د ندا توري

These interjections are formed by combination of two or more than two words and express a strong feeling.
د ندا دغه توري له دوو یا له دوو څخه له زیاتو کلمو ترکیب شوي او قوي احساس بیانوي.

Like : Well-done! (آفرین!) , Wellcome! (ښه راغلاست!) , Good heavense (اي خدایه عجیبه!) ,Shame on you! (خجالت وکاره!) , Ah me! (افسوس په ما!) Good bye! (خداي پامان!) , Just my luck! (زما بد بخت!) , It is all very well ! (! سترګي روښانه) .... etc(اونور)

Interjections formed by parts of speech
هغه ندایي توري چي د کلام د اجزاوو په وسیله تشکیلیږي

1. With nouns. له اسمونو سره.

Ex: Stupid guy! مثال: احمق سړي!

2. With adverbs. له قیدونو سره.

Ex: How care less! مثال: څومره بي احتیاطه!

3. With verbs. له فعلونو سره.

Ex: Listen! Lesten! مثال: غوږ ونیسی! غوږ ونیسی!

Note:نوټ

Sometimes we can express emotion or feeling by sentences, which are called exclamatory sentences.
ځیني وختونه موږ هیجان یا احساس په جمله کي ښکاره کولاي شوي ، چي (په دي صورت کي) د ندایي جملو په نوم یادیږي.

Ex: مثال:

- What a noisy guy he is! څه یو غالمغالي (سړي) دی!
- How terrible it is! څومره ډاران!

Suffixes and prefixes
روستاړي او مختاړي

Suffixes and prefixes are syllables which are added before and after the words and change their meaning.

روستاړي او مختاړي هغه الفاظ دي چي مخکي او وروسته له کلمو څخه علاوه کيږي او د هغوي معنی ته تغير ورکوي.

Prefixes: مختاړي

Prefixes are syllables which are added before words and change their meaning.

مختاړي هغه الفاظ دي چي له کلمو څخه مخکي علاوه کيږي او د هغوي معني ته تغير ورکوي.

Like:

Like – Dislike (خوښيدل ـ نه خوښول) , Read – Reread (ويل ـ دوباره ويل) .... etc.

- **The most importan prefixes are as follow: مهمترين مختاړي په لاندي ډول دي**

1) Un:

It is placed before verbs and adjectives to convert their meaning.

د فعلونو څخه مخکي ځاي نيسي او د هغوي معني ته تغير ورکوي.

Ex: Able – Unable (توانيدل ـ نه توانيدل) , Kind – Unkind (مهربان ـ نامهربان).

2) In:

It is added before adjectives and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي علاوه کيږي او د هغوي معنی ته تغير ورکوي.

Ex: Direct – Indirect (مستقيم ـ غيرمستقيم) , Formal – Informal (رسمي ـ غير رسمي).

3) Dis:

It is placed before adjectives and verbs and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي ځاي نيسي او د هغوي معني ته تغير ورکوی.

Ex: Agree - Disagree(موافقيت کول ـ مخالفت کول) , Appear - Disapear (ښکاره کيدل ـ ورکيدل)

4) Re:

It is placed before verbs and shows repetition.

له فعل څخه مخکي ځاي نيسي او د (فعلونو) تکرار ښيي.

Ex:Write - Rewrite (ليکل ـ دوباره ليکل) , Correct – Recorrect (تصحيح کول ـ دوباره تصحيح کول)

Suffixes: روستاړي

Suffixes are syllables which are placed after words and change their meaning.

روستاړي هغه الفاظ دي چې له کلمو څخه وروسته ځاي نيسي او د هغوي معنی ته تغير ورکوي.

Ex: Implement – Implementation (اجرا – اجرا کول)

- **The most important suffixes are as follow: مهمترين روستاړي په لاندې ډول دي**

1) Or – er :

These are placed after words and turn them into nouns.

دغه له کليمو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي په اسمونو تبديلوي.

Ex: Hold – Holder (نيول – نيونکي) , Act -- Actor (تمثيل کول – تمثيل کوونکي).

2) Al :

It is added at the end of nouns and changes them to adjectives.

د اسمونو په اخير کې علاوه کيږي او هغوي په صفتونو تبديلوي.

Ex: Nature – Natural (طبيعت – طبعي) , Nation – National (ملت – ملي) .....etc.

3) Ion :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.

د فعلونو په اخير کې علاوه کيږي او هغوي په اسمونو تبديلوي.

Ex: Locate - Location(موقعيت لرل – موقعيت) , Participate - Participation.(ګډون کول – ګډون)

4) Sion :

It is placed at the end of the verbs and changes them to abstract nouns.

د فعلونو په اخير کې ځاي نيسي او هغوي د معنی په اسمونو باندی تبديليږي.

Ex: Decide – Decision (تصميم نيول – تصميم) , Divide – Division (تقسيمول - تقسيم).

5) Ize :

It is added after the nouns and turns them into verbs.

له اسمونو څخه وروسته علاوه کيږي او هغوي په فعلونو تبديلوي.

Ex: Islam – Islamize(اسلام – مسلمانول) ,National – Nationalize (ملي – ملي کول) ...etc.

6) Ness :

This suffix is placed after adjectives and changes them to abstract nouns.

دغه مخاړی له صفتونو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي د معنی په اسمونو تبديلوي.

Ex: Kind – Kindness(مهربان – مهرباني) , Dark – Darkness (تاريک – تاريکي) .....etc.

7) Less :

Is added after nouns and converts their meaning.
له اسمونو څخه وروسته علاوه کیږي او د هغوي معنی تغیروي.

Ex: Care – Careless(توجه – بي توجه) , Hope – Hopeless (امید – نا امید) ..... etc.

8) Ful :

It is placed after nouns and changes them to adjectives.
له اسمونو څخه وروسته ځاي نیسي او هغوي په صفتونو تبدیلوي.

Ex: Sin – Sinful (گناه – گنهکار) , Pain – Painful (درد – دردناک) ..... etc.

9) Ive :

It is placed after verbs and changes them to adjectives
له فعلونو څخه وروسته ځاي نیسی او هغوي په صفتونو باندي تبدیلوي.

Ex: Conclude – Conclusive (نتیجه – نتیجه بخش) , Indicate – Indicative (ښودل – ښونکي)

10) Ment :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.
د فعلونو په اخیر کي اْضافه کیږي او هغوي په اسمونو باندي تبدیلوي.

Ex: Arrange - Arrangement (ترتیبول – ترتیب) ,Punish - Punishment(مجازات کول – مجازات)

11) Able :

It is placed after verbs and changes them into adjectives.
فعلونو څخه وروسته ځاي نیسي او هغوي په صفتونو باندي تبدیلوي.

Ex: Eat – Eateable (خوړل – خوړنکي) , Drink – Drinkable (څښل – څښونکي) .... etc.

Punctuation
علامه ایښودنه

Punctuation is an important part of Grammar by which the speaker can explain Himself or herself well.
علامه ایښودنه د گرامر یوه مهمه برخه ده چي ویونکی د "هغه" په واسطه کولاي خپل هدف واضح "بیان" کړي.

- **The following are the most important symbols in English:**
په انګلیسي کي مهمترینې علامې په لاندې ډول دي:

1) Full stop , period (.) ټکی

Period is used to show the longest pause and is used as follow:
ټکی د اوږد ترین ځنډ ښکارندوي دي او په لاندې ډول استعمالیږي:

1. To mark the declarative and imperative sentences.
د خبري او امري جملو د علامه ایښودني لپاره.

Ex: He come here yesterday. مثال: هغه تیره ورځ دلته راغي.

Ex: Please come on time. مثال: لطفاً په وخت راځه.

2. After abbreviations. له مخففاتو څخه وروسته.

Ex: Mr. Shahid. مثال: ښاغلي شاهد.
Ex: Dr. Mirwais. مثال: داکتر میرویس.

3. To show a decimal. د اعشاري ښودلو لپاره.

Ex: 5.6 million. مثال: ۵،۶ میلیونه.

2) Comma (,) : کامه

Comma represents the shortest pause in the sentences.
کامه په جملو کي له کوچنی ترین ځنډ نماینده ګی کوي.

- **Comma is used as follow:** **کامه په لاندې ډول استعمالیږي:**

1. To separate the series of words which have the same task in a sentence.
د یو دسته کلماتو جلا کولو لپاره چي په یوه جمله کي عین وظیفه سرته رسوي.

Ex: Herat , Ghazni , Wardak and Kunar are the provinces of Afghanistan.
مثال: هرات ، غزني ، وردک او کنړ د افغانستان ولایتونه دي.

2. After the main verb in the direct speech.
په مستقیم کلام کي له اصلي څخه وروست.

Ex: He said , “ I am very happy.” مثال: هغه وویل ، " زه ډیر خوشحاله یم. "

3. After (yes) and (no). له (yes) او (no) ښخه وروسته.

Ex: Are you a doctor? مثال: آیا ته یو ډاکټر یې؟
Yes , I am a doctor. هو ، زه یو ډاکټر یم.
No , I am not a doctor. نه ، زه یو ډاکټر نه یم.

3) Semi colon (;) ټکي کامه (نیمه شارحه)

Semi colon shows a longer pause than comma but shorter than period.
ټکي کامه نسبت له کامې ښخه درازترځنډ مګر له ټکي ښخه لنډتر ځنډ ښکاره کوي.

1. Semi colon can be used instead of a conjunction between two independent sentences.
ټکي کامه کولاي شي د دوو مستقلو جملو ترمنځ د ربطي توری په ځاي استعمال شي.

Ex: He is a student ; Muzamil is a doctor.
مثال: هغه یو زده کوونکي ده ؛ مزمل یو ډاکټر ده.

2. To separate the series of related words separated by comma.
د هغه دسته تړلو کلمو د جلا کولو لپاره چې د کامې په واسطه جلا شوي دي.

Ex: To see , saw , seen ; to ride , rode , ridden ; to write , wrote , written.

4) Colon (:) شارحه (دوه ټکي)

Colon represents the longer pause than semi colon but shorter than period and is used as follow.
شارحه نسبت له نیمه شارحي ښخه په درازتر مګر ټکي ته په لنډتر ځنډ نماینده ګي کوي او په لاندې ډول استعمالیږي.

1. To express examples. **د مثالونو بیانولو لپاره.**

Ex : He can play football. مثال : هغه کولاي شي د فوتبال لوبه وکړي.

2. Instead of comma in the direct speech. **په مستقیم کلام کې د کامې په ځاي.**

Ex: He said : "I do my homeworke." ". مثال: هغه وویل : " ماخپله کورنی وظیفه سرته ورسوله

3. To express enumerations. **د شمیرلو د بیان لپاره.**

Ex: The (to do) verbs are : Do , Does , Did.
د (to do) فعلونه عبارت دي له : Do , Does , Did ښخه .

4. To express a quotation. **د یو نقل قول بیان لپاره.**

Ex: H. Mohammad(ص) says : prayer is the key of paradise.
مثال: حضرت محمد(ص) فرمایي : لمونځ د جنت کیلي ده.

5) Exclamation mark (!). د غږ(ندا) یا تعجب علامه

Exclamation mark is used as follow: د غږیا تعجب علامه په لاندې ډول استعمالیږي

1. After interjections. د ندا له توري څخه وروسته.

Ex: Pooh! I hurt my finger. مثال: اخ! ما خپله ګوته پرې کړه.

2. At the end of the exclamatory sentences. د ندایي جملو په اخیر کې.

Ex: What a fooish he is! مثال: څه یو احمق سړی دی!

3. After imperative verbs which asks for attention.
له امري فعلونو څخه وروسته چې د توجه غوښتنه وي.

Ex: Help me! مثال: مرسته راسره وکړه!
Ex: Long live Afghanistan! مثال: ژوندي دې وي افغانستان!

6) Question mark (?). د سوالیه علامه

Question mark is used as follow: د سوالیه علامه په لاندې ډول استعمالیږي

1. At the end of intrrogative sentences. د سوالي جملې په اخیرکې.

Ex: Can you speak Arabic? مثال: آیا ته په عربی خبرې کولای شې؟

2. After intonation questions. د غږي سوالونو څخه وروسته.

Ex: You are here? مثال: تاسو دلته یاست؟

7) Slash (/). د انتخاب علامه

Slash shows a choice between two words or sentences.
د انتخاب علامه د دوو کلمو ترمنځ انتخاب ښیي.

Ex: S + will / shall + V + C.

8) Hyphen (-) د وصل علامه

1. To connect the words in a combined noun.
په یو اسم کې د کلمو د وصلولو لپاره.

Ex: Father - in - law , Man - of - war.

2. At the end of lines to connect the rest of an uncompleted word.
د لیکې په اخیرکې د یو نامکلې کلمې د وصلولو لپاره.

Ex: Afghanistan is an agricultural and ancient country many people of af-
ghanistan are uneducated.
مثال: افغانستان یو زراعتي هیواد ده او د افغانستان ډیر خلک بې سواده دي.

3. To separate syllable. **د هجا د جلا کولو لپاره.**

Ex: Moral = Mo - ral.
Ex: Clever = Cle - ver.

9) Dash (–). د فاصلې خط

1. Between two numbers or dates to express the duration.
د دوو عددونو یا نیټو ترمنځ موده بیانوي.

Ex: I studied from page 10 – 20. مثال: له ۱۰ څخه تر ۲۰ مخ پورې مطالعه وکړه.

2. To show tongue obstacles and stammering. د ژبې بندیش او توتلې بنودلو لپاره.

Ex: Fa – fa – father come to Kabul. مثال: په – په – پلار کابل ته راغی.

10) Quotation mark (“ ”). د نقل قول علامه

The quotation marks can be used to show a narration.
د نقل قول علامه کولای شي د یوې وینا لپاره استعمال شي.

Ex: Shabeer said , “ I am writting a letter now”.
مثال: شبیر وویل ، " زه اوس د یوې رسالې په لیکلو بوخت یم ".

11) Parentheses ( ) کوچنی قوس

1. To express the meaning of something. د یوشي د معنی بیانولو لپاره.

Ex: Hashish (narcotic) is harmful for health.
مثال: چرس (مخدر) د روغتیا لپاره مضر دي.

2. To express the parts of a division. د یو قسمت د برخو بیانولو لپاره.

Ex: Afghanistan has two native languages. (a) Pashto (b) Dari .
مثال: افغانستان دوه محلي ژبې لري (a) پښتو (b) دری.

12) Apostrophe (‘) اپا سترافي یا د له مخه وړلو علامه

1. In the genitive case. په اضافي کې "له ملکي اسم سره".

Ex: Arfan’s book. مثال: د عرفان کتاب.
Ex: Mohammad’s father. مثال: د محمد پلار.

2. To show a contraction. د اختصار ښودلو لپاره.

Ex: He has studied the book = He's studied the book.
مثال: هغه کتاب مطالعه کړي ده.

13) Ellipsis or dots (...) ځو نقطې

Shows the omission of word or words. د کلمې یا د کلمو له منځه وړل ښيي.

Ex: The auxiliary verbs consist in: am , is , are , was , were , must ... etc.
مثال: کومکي فعلونه عبارت دي له: am , is , are , was , were , Must ... اوداسې نور.

Writing
ليکنه

Writing is a basic art and modern necessity. Through writting we can express our ideas for others and understand about the others ideas as-well.
ليکنه يو اساسي او عصري ضرورت ده. د ليکنې له لارې موږ کولای شو خپل نظريات يا اهداف نورو ته بيان کړو او هم په "ضمن کي" د نورو له نظرياتو يا اهدافو څخه اطلاع حاصله کړو .

We can express our ideas by writing sentences and paragraphs.
موږ کولای شو خپل نظريات يا عقايد د جملو يا متنو په ليکلو سره بيان کړو.

1) Sentences writing: جمله ليکنه

Sentence is a group of words which makes a complete meaning.
جمله د کلمو هغه گروپ ده چې کامله يوه کامله معنی افاده کوي.

Ex: Ahmad plays footbal every day. مثال: احمد هره ورځ د فوټبال لوبه کوي.

The following points sould be observed in writing a sentence.
د يوې جملې په ليکلو سره بايد لاندې ټکي مراعات شي.

1. The first letter must be capital. لومړي توری بايد لوی وي.

2. Threre must be space among the words. د کلمو ترمنځ بايد فاصله موجوده وي.

3. Mark a sentence with a full stop or question mark as required.
يوه جمله له ټکي يا سواليه علامې د غوښتنې سره سم علامه اېښودنه شي.

4. The sentence must be logical. جمله بايد منطقي وي.

2) Paragraph writing: متن یا پراګراف لیکنه

A group of sentences which are joined by conjunction and follow one main idea is called paragraph.

هغه ګروپ د کلمو چې د ربط توری په واسطه سره ترل شوي وي او یوه مفکوره وړاندي کړي د متن یا پراګراف په نوم یادیږي.

A paragraph usually has one topic sentence and several supporting sentences.

یو متن معمولاً د یو موضوعي او څو حمایوي جملو لرونکي وي.

1. Topic sentences: موضوعي جملي

The sentence which introduces a paragraph is called topic sentences. The topic sentence is usually used at the beginning of a paragraph.

هغه جمله چې متن معرفي کوي ، د موضوعي جملي په نوم یادیږي. موضوعي جمله معمولاً د جملي په سرکي لیکل کیږي.

2. Supporting sentences: حمایوي جملي

The sentences which support the topic sentence and add details to a paragraph are called supporting sentences.

هغه جملي چې موضوعي جمله حمایه کوي او په متن باندي جزیات زیاتوي د حمایوي جملو په نوم یادیږي.

- **The paragraph are divided into four parts:**
متنونه په څلورو برخو ویشل شوي دي:

1) Expository paragraphs. اخباري متنونه
2) Persuasive paragraphs. تشویقي متنونه
3) Narrative paragraphs. نقلي(روایتي) متنونه
4) Descriptive paragraphs. توصیفي متنونه

1) Expository paragraphs.اخباري متنونه

A group of sentences which gives information about some person , place or thing is called expository paragraph.

هغه ګروپ د جملو چې د شخص ، ځاي یا شي په باره کي معلومات ورکوي اخباري متن بلل کیږي.

1) Persuasive paragraphs. تشویقي متنونه

A paragraph which encourages some one to do or not to do something is called persuasive paragraph.

هغه متن چې یوشخص د یوشي ترسره کولو اویا نه ترسره کولو ته تشویقوي ، تشویقي متن بلل کیږي.

2) Narrative paragraphs. نقلي (روايتي) متنونه

A group of sentences which expresses a narration is called narrative paragraph.

هغه گروپ د جملو چي نقل(روايت) بیانوي د نقلي متن بلل کيږي.

3) Descriptive paragraph. توصيفي متنونه

A paragraph which describes some one or something is called descriptive Paragraph.

هغه متن چي شخص يا شي توصيف کړي توصيفي متن بلل کيږي.

Letter writing
ليک ليکنه

Ltter writing constitute the main parts of writing , of course letter writing is a way to communicate with others in writing.

ليک ليکنه د ليکني مهمه برخه تشکيلوي، البته ليک ليکنه هغه طريقه ده چي د هغی په وسيله له نورو سره اړيکي نيسو.

1) Heading — عنوان
2) Greeting or salutation — روغبړ يا سلام
3) Body or text — د "ليک" متن
4) Closing — "د ليک" خاتمه
5) Signature — د امضاء "ځاي"

1) Heading : عنوان

In the heading the write's adress and the date of writing is written.

په عنوان کي د ليکوونکي آدرس او د ليکني نيته ليکل کيږي.

2) Greeting or salutation روغبړ يا سلام

A letter usually starts with words which express the writer's feeling.

يو ليک معمولاً له هغه کلمو سره شروع کيږي چي د ويونکي احساس بیانوي.

Like: Dear sir (گرانه ښاغليه), My dear Dad (زما گرانه بابا) , Dear Madam (گرانی آغلي).

3) Body or text : د "ليک" متن

Body is the most important part of a letter which expresses the writer's aim for writing and purpose of the letter.

متن د يو ليک مهمترينه برخه ده چي د ليکوونکي هدف له ليکني او د ليک مقصد بیانوي.

The following points should be observed in the text:
د "لیک" په متن کې باید لاندې ټکي مراعات شي:

1. The letter must be clear. لیک باید واضح وي.
2. Avoid using complicated words. د پیچلو کلمو څخه مخنیوی وشي.
3. There must be space among the words. د کلمو ترمنځ باید فاصله وي.

4) Closing : " د "لیک" خاتمه "

It is not fair to close a letter abruptly. مناسبه نده چې یو لیک دفعتاً ختم کړي شي.

A letter is usually closed by the following words.
یو لیک معمولاً په لاندې کلمو خاتمه پیدا کوي.

Sincerely yours (ستاسو مخلص) , Yours ever ("ستاسو همیشګی "ملګری) , Truly yours (ستاسو صادق) .... etc.

5) Signature : د امضاء "ځای"

In this part the writer usually write's his name and signature. The signat-re is placed below the closing in the middle.
په دې برخه کې لیکوونکې خپل نوم او امضاء کوي. امضاء د لیک په لاندې اخیري مابین کې ځای نیسي.

Example of a letter: **د یو لیک مثال:**

Khushhal Khan. خوشحال خان.
Wardak hospital street. وردګ روغتون کوڅه.
Kabul , Afghanistan. کابل ، افغانستان.
2 September 2012. ۲ سپتمبر ۲۰۱۲.

My dear father! **زما ګرانه پلاره!**
I was so glad to receive your letter last Sunday. I am sorry I couldn't send a reply at once. Our final examination was on and I was very busy. You know I am not very good in English, my teacher advises me to read English books from our library , and has given me the names of several which he recommends. I think, if I had an English ditionary , it would be of great help to me in reading these books. Will you please buy me one and send it to me? I promise you I will make very good use of it. Please tell my mother that I am quite happy and safe here and keeping very fit. she need not be anxious about me.

Sincerely yours

Khalil Ahmad "Dervish"

Some English proverbs

ځيني انګليسي متلونه

→ A man is only as rich as he is contened.

قناعت كوونكي انسان مالداره وي.

→ A hard gathering a wide scattering.

بخشش په خروار، حساب په مسقال.

→ A friend to everybody is a friend to nobady.

د ټولو دوست د هيچا دوست نده.

→ A friend in need is a friend is deed.

دوست هغه دي چي په سخته كي پكار راشي.

→ A hungry belly has no ears. وږی ګيده ايمان نلري.

→ A nod to the wise a rod for the fool.

اصيل ته اشارت كم اصل ته كوتک.

→ A blow with a word strikes deeper than a below with a sword.

د توري ټپ به جوړ شي خو دژبي ټپ به جوړ نشي.

→ A burnt child dreads the fire. مار چيچلی له پړي هم ويريږي.

→ Be true and fear not. چی غل نه يي له پاچا مه داريږه.

→ Better to be alone than a bad accompany. د بد ملګری څخه يوازيتوب ښه ده.

→ Money is the root of all evils. پيسي د فساد منبع ده.

→ A widow's mite. برګ سبز تحفه درويش.

References
اخځلیکونه

1. Creative English Grammar.
2. Muslim English Grammar.
3. Azeraksh English Grammar.
4. English Language for foreigners.
5. Amiri English Grammar.
6. Mmand English Grammar.
7. Learn English Rapidly.
8. Invest time on Grammar.
9. English Grammar in use.
10. Oxford Grammar.
11. Chalenger English Grammar.
12. Different webs.